

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GRUPY KAPITAŁOWEJ
BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.
W I PÓŁROCZU 2018 ROKU

SIERPIEŃ 2018

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	4
1.	PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	4
2.	PERSPEKTYWY ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	5
3.	NAGRODY I WYRÓŻNIENIA	6
II.	GOSPODARKA POLSKA W I POŁOWIE 2018 ROKU	6
1.	SYTUACJA MAKROEKONOMICZNA ORAZ SYTUACJA NA RYNKU PIENIĘŻNYM I WALUTOWYM.....	6
2.	RYNEK PIENIĘŻNY I WALUTOWY.....	7
3.	RYNEK KAPITAŁOWY	8
4.	SEKTOR BANKOWY	9
5.	TENDENCJE W GOSPODARCE POLSKIEJ I ŚWIATOWEJ W II POŁOWIE 2018 ROKU.....	11
III.	SCHEMAT ORGANIZACYJNY GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	11
IV.	STRUKTURA ORGANIZACYJNA GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	13
V.	PODSTAWOWE DANE BILANSOWE I WYNIKI FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	13
1.	SYNTETYCZNE ZESTAWIENIE PODSTAWOWYCH DANYCH FINANSOWYCH GRUPY	13
2.	WYNIKI FINANSOWE GRUPY W I PÓŁROCZU 2018 ROKU.....	13
VI.	DZIAŁALNOŚĆ GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A. W I PÓŁROCZU 2018 ROKU	25
1.	KREDYTY I INNE ZAANGAŻOWANIA OBCIĄŻONE RYZYKIEM.....	25
2.	FUNDUSZE ZEWNĘTRZNE	28
3.	SEGMENT BANKOWOŚCI INSTYTUCJONALNEJ	29
4.	SEGMENT BANKOWOŚCI DETALICZNEJ.....	35
5.	ZMIANY W ZAKRESIE TECHNOLOGII INFORMATYCZNYCH	39
6.	ZAANGAŻOWANIA KAPITAŁOWE BANKU	40
VII.	ISTOTNE CZYNNIKI RYZYKA ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A.	40
1.	RYZYO ZWIĄZANE Z REGULACJAMI PRAWNYMI	40
2.	ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM	43
VIII.	INFORMACJE INWESTORSKIE	50
1.	STRUKTURA AKCJONARIATU I NOTOWANIA AKCJI BANKU NA GPW.....	50
2.	DYWIDENDA	50
3.	RATING.....	51
4.	RELACJE INWESTORSKIE W BANKU	51
IX.	ZASADY ŁADU KORPORACYJNEGO W GRUPIE	51
1.	DOBRE PRAKTYKI W BANKU.....	51
2.	WŁADZE BANKU	52
3.	INNE ZASADY	53
X.	INFORMACJE O WŁADZACH BANKU I ZASADY ZARZĄDZANIA	53
1.	INFORMACJE O ŁĄCZNEJ LICZBIE AKCJI BANKU BĘDĄCYCH W POSIADANIU CZŁONKÓW ZARZĄDU ORAZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ	53
2.	INFORMACJE O WSZELKICH UMOWACH ZAWARTYCH MIĘDZY BANKIEM, A CZŁONKAMI ZARZĄDU, PRZEWDUJĄCYCH REKOMPENSATĘ W PRZYPADKU ICH REZYGNACJI LUB ZWOLNIENIA Z ZAJMOWANEGO STANOWISKA BEZ WAŻNEJ PRZYCZYNY LUB GDY ICH ODWOŁANIE LUB ZWOLNIENIE NASTĘPUJE Z POWODU POŁĄCZENIA BANKU PRZEZ PRZEJĘCIE.....	53
3.	ZASADY ZARZĄDZANIA.....	54
XI.	OŚWIADCZENIA ZARZĄDU BANKU	54

I. Wstęp

1. Podsumowanie działalności Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Bank Handlowy w Warszawie S.A. (dalej „Citi Handlowy”) jest uniwersalnym bankiem kredytowo – depozytowym, oferując bankowość instytucjonalną i inwestycyjną, detaliczną oraz świadczy usługi z zakresu działalności maklerskiej.

W ramach segmentu Bankowości instytucjonalnej Citi Handlowy koncentruje się na utrzymywaniu wiodącej pozycji wśród banków obsługujących międzynarodowe korporacje oraz największe firmy krajowe. Przedsiębiorstwa z sektora (Małe i Średnie Przedsiębiorstwa) MSP stanowią kolejną grupę klientów istotnych z punktu widzenia Grupy. Koncentracja na akwizycji nowych klientów przy jednoczesnym aktywnym pogłębianiu relacji z obecnymi klientami z wybranych branż, jak również zapewnienie wsparcia dla klientów rozwijających działalności poza granicami kraju (inicjatywa Emerging Market Champions) stanowią klucz do dalszego budowania pozycji rynkowej Grupy. Grupa stawia sobie za cel pełnienie roli Strategicznego Partnera polskich przedsiębiorstw, aktywnie wspierającego ekspansję polskiego przemysłu. Wyraźnie widoczne jest to w zakresie oferty produktowej Banku, w której szczególnie ważne miejsce zajmują transakcje walutowe, a także produkty związane z finansowaniem i zabezpieczaniem handlu. Ponadto Bank dąży do utrzymania statusu jednego z najbezpieczniejszych miejsc przechowywania oszczędności klientów instytucjonalnych, które dostarcza wielu nowoczesnych i użytecznych rozwiązań w zakresie rachunków operacyjnych i zarządzania bieżącymi finansami przedsiębiorstw.

Stabilna pozycja kapitałowa Banku, jak również wyróżniająca go sieć powiązań międzynarodowych jest również doceniana przez klientów segmentu detalicznego. Bank wykorzystuje związaną z tym przewagę konkurencyjną do umacniania się na pozycji lidera w obszarze bankowości klientów zamożnych. W tym celu Bank nieustannie rozwija ofertę dla klientów Citigold oraz wdrożoną pod koniec 2015 roku unikalną na rynku ofertę dla najbardziej zamożnych klientów – Citigold Private Client. W segmencie detalicznym, Bank koncentruje się na produktach inwestycyjnych i unikalnym sposobie wynagradzania klientów, którzy decydują się na skorzystanie z oferty Banku w zakresie produktów zarządzania majątkiem online. Międzynarodowe powiązania Banku umożliwiają wzbogacenie oferty dla klientów indywidualnych dostarczając im unikalnych doświadczeń w obszarze bankowości globalnej.

Duże znaczenie dla Banku odgrywają także pozostali klienci indywidualni, zwłaszcza tzw. grupy klientów aspirujących, dla których Bank rozwija specjalną ofertę Citi Priority. Citi Handlowy udoskonala oferowane rozwiązania pakietowe, pogłębiające relacje depozytowe klientów z tego segmentu z Bankiem i jednocześnie adresujące ich potrzeby kredytowe.

Ponadto Citi Handlowy jest niekwestionowanym liderem na rynku kart kredytowych, oferując produkty z globalnej palety produktowej Citi, akceptowane na całym świecie i dostarczające wyjątkowych wartości dla klienta, np. w formie programów lojalnościowych. Bank stawia sobie za cel dalsze zwiększenie udziału w rynku niezabezpieczonych produktów kredytowych poprzez zaspokajanie potrzeb kredytowych coraz większej liczby klientów dzięki konkurencyjnej ofercie pożyczki gotówkowej czy produktów ratalnych, a także innowacyjnym, szybkim procesom.

Z kolei Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. (dalej „DMBH”) jest jednym z najaktywniejszych uczestników polskiego rynku kapitałowego i zajmuje czołową pozycję pod względem udziału w obrotach Giełdy Papierów Wartościowych.

Do najważniejszych osiągnięć I półroczu 2018 roku należą:

- **Wysoka rentowność** – kluczowe wskaźniki rentowności utrzymały się na wysokim poziomie:
 - Zwrot na aktywach (ROA) na poziomie 1,5% (1,1% w I półroczu 2017 roku);
 - Zwrot na kapitale trwałym / podstawowym (ROTE) na poziomie 12,9% w porównaniu do 9,5% osiągniętego w analogicznym okresie roku ubiegłego.
- **Istotny wzrost zysku netto** do poziomu 328,2 mln zł (tj. o 64% r./r.), dzięki wyższym przychodom o 14% r./r., niższym kosztom ryzyka o 24% r./r. i konsekwentnej kontroli kosztów operacyjnych (spadek o 1% r./r.);
- Głównym czynnikiem wzrostu przychodów były **wynik z działalności skarbcowej**, dzięki zrealizowanym zyskom ze sprzedaży papierów wartościowych oraz **wynik z tytułu odsetek**.
- Na wzrost wyniku z tytułu odsetek wpłynęły **wyższe wolumeny kredytowe, zarówno klientów instytucjonalnych 7% r./r. oraz klientów detalicznych o 6% r./r.**, w efekcie **wzrosła marża odsetkowa** od aktywów pracujących **do poziomu 2,7%**.
- **Wysoka jakość bazy kapitałowej**: współczynnik Tier 1 na poziomie 17,1%, tj. o 6,0 p.p.¹ powyżej minimalnych progów kapitałowych.
- **Bank wypłacił dywidendę** akcjonariuszom w wysokości **100% zysku za rok 2017. Stopa dywidendy wyniosła 6%**.
- **Bank potwierdził pozycję lidera w strategicznych obszarach**:
 - Wzrost wolumenów FX dla klientów instytucjonalnych o 4% r./r.;
 - Wzrost aktywów klientów globalnych o 12% r./r. oraz klientów korporacyjnych o 7% r./r.;
 - Rozwój bankowości relacyjnej wśród klientów detalicznych - wzrost depozytów o 5% r./r.
- **Bank konsekwentnie zwiększa liczbę cyfrowych użytkowników**. Liczba użytkowników Citibank Online zwiększyła się o 9 tys. w porównaniu do analogicznego okresu w 2017 roku. Znaczący wzrost jest również obserwowany w bankowości mobilnej, gdzie liczba użytkowników wzrosła o 34% w stosunku do czerwca 2017 roku.

¹ Obecnie minimalny wymóg kapitałowy dla Grupy wynosi 11,1% Tier 1.

2. Perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

2.1 Ogólne cele rozwoju Grupy

W centrum uwagi Grupy Banku Handlowego w Warszawie S.A. znajduje się kilka strategicznych obszarów. W segmencie detalicznym są to karty kredytowe i usługi skierowane do klientów zamożnych. W segmencie instytucjonalnym Grupa za taki obszar uznaje obsługę firm globalnych oraz dużych przedsiębiorstw krajowych. Dodatkowo istotną rolę odgrywają produkty związane z wymianą walut, bankowością transakcyjną i powiernictwem papierów wartościowych.

Grupa stawia sobie za cel utrzymywanie czołowej pozycji rynkowej w wymienionych obszarach, w oparciu o wykorzystanie posiadanych przewag konkurencyjnych. Poglębianie relacji z dotychczasowymi klientami, ciągła praca nad poprawą jakości obsługi i inwestycje w rozwój kanałów zdalnych i technologii poprawiających funkcjonalność i bezpieczeństwo rozwiązań oferowanych Klientom są głównym narzędziem umożliwiającym dalszy rozwój Grupy. W segmencie detalicznym do takich działań należy zaliczyć transformację placówek ze szczególnym podkreśleniem placówek typu Smart i Smart Mini, a także szereg nowych narzędzi umożliwiających cyfrowe Zarządzanie Majątkiem. W obszarze bankowości instytucjonalnej natomiast wzrost biznesowy zostanie osiągnięty dzięki zwiększonej koncentracji na firmach działających na rynku eCommerce, kompleksowej obsłudze globalnych firm w Polsce oraz szybko rosnących polskich firm planujących bądź prowadzących ekspansję na zagraniczne rynki.

Struktura finansowania nadal oparta będzie o wysoki udział rachunków operacyjnych, a bezpieczeństwo i silna pozycja kapitałowa będą priorytetem w działalności Banku.

Grupa przykłada także szczególną uwagę do dalszego wzrostu wartości dla akcjonariuszy w oparciu o wzrost efektywności operacyjnej oraz wykorzystanie przewagi rynkowej wynikającej z silnej pozycji kapitałowej i wysokiej płynności.

2.2 Bankowość instytucjonalna

W obszarze bankowości instytucjonalnej utrzymanie pozycji lidera usług bankowych dla międzynarodowych korporacji oraz największych firm krajowych ma szczególne znaczenie dla Grupy. Niemniej jednak Grupa dostrzega także rosnące możliwości w obszarze MSP. Bank dąży do nawiązania strategicznego partnerstwa z małymi i średnimi przedsiębiorstwami, zapewniając kompleksową obsługę w zakresie m. in. zarządzania bieżącą płynnością, wymiany walut, a przede wszystkim wsparcia handlu zagranicznego.

Celem Grupy jest pozycja lidera usług bankowych dla przedsiębiorstw prowadzących lub planujących szeroką działalność międzynarodową. W centrum uwagi są tu zarówno firmy o ugruntowanej pozycji rynkowej, jak i te które stawiają dopiero pierwsze kroki na rynkach zagranicznych. Poprzez program Emerging Market Champions Bank pragnie zająć miejsce zaufanego partnera przedsiębiorstw i wspierać ich rozwój oraz ekspansję zagraniczną, a także utrzymać bliską współpracę w długim okresie. W tym celu Bank ciągle udoskonala ofertę produktów finansowania handlu i obsługę transakcji na rynku walutowym.

Kolejnym obszarem o strategicznym znaczeniu dla Banku jest rynek eCommerce, gdzie Bank może zaoferować szereg nowoczesnych rozwiązań w zakresie automatyzacji zarządzania należnościami. Oferta ta skierowana jest zarówno do rodzimych przedsiębiorstw jak również firm globalnych potrzebujących kompleksowej obsługi finansowej w Polsce.

Ugruntowana pozycja rynkowa Banku, stabilna pozycja kapitałowa, bogate doświadczenie i wysoka wiarygodność stanowią podstawę do osiągnięcia przez Grupę zakładanych celów. Jednocześnie orientacja na innowacyjne rozwiązania i rozwój technologiczny oraz globalny charakter umożliwiają dalszy wzrost w zmieniających się warunkach rynkowych. W ten sposób Bank nie tylko utrzymuje wiodącą pozycję w strategicznych obszarach, ale jest w stanie rywalizować w zakresie najnowszych rozwiązań.

2.3 Działalność maklerska

Szczególnie istotny dla DMBH jest rozwój segmentu klientów detalicznych, który ma wpłynąć na dalszą poprawę efektywności współpracy pomiędzy DMBH a Bankiem.

DMBH realizuje projekty technologiczne, których celem jest dalsza automatyzacja i usprawnianie procesów oraz rozwój w kierunku oferowania rozwiązań zapewniających efektywną kosztowo obsługę krajowych i międzynarodowych klientów instytucjonalnych, którzy są zainteresowani handlem algorytmicznym oraz realizacją transakcji typu high volume.

2.4 Bankowość detaliczna

Bank będzie nadal koncentrować się na tych segmentach klientów i produktach, w których posiada przewagę konkurencyjną. Oznacza to dalszy wzrost w obszarach zarządzania majątkiem (wealth management) i bankowości relacyjnej, skoncentrowany na segmentach klientów zamożnych (CitiGold) oraz tzw. aspirujących do zamożnych. W obszarze klientów Gold Bank będzie dążył do ugruntowania pozycji lidera i zapewnienia, że Citi Handlowy pozostaje bankiem pierwszego wyboru, dzięki pełnemu wachlarzowi produktów bankowych, usług dodatkowych, przywilejów oraz wyjątkowej obsłudze skoncentrowanej na potrzebach klienta. Odpowiadając na potrzeby klientów aspirujących do grona zamożnych Bank wprowadza ofertę Citi Priority. Pakiety produktowe, wyjątkowa karta debetowa, globalne przywileje i nacisk na cyfrową obsługę klientów stanowią o wyjątkowości oferty i doskonale adresują potrzeby tej grupy klientów, dla której kluczowe są nowoczesne technologie, globalny styl życia i elastyczność w dostępie do usług bankowych. Samoobsługowe oddziały Smart, jak i nowe funkcjonalności w obrębie Citibank Online wspierają tę elastyczność.

Pozycja lidera na rynku kart kredytowych stanowi główny element przewagi konkurencyjnej Banku i jest czynnikiem generującym akwizycję nowych klientów. Głównym celem w tym obszarze jest utrzymanie pozycji lidera w zakresie

użytkowania i obrotu na karcie kredytowej, jak również wzmocnienie akwizycji nowych kart kredytowych poprzez dopasowanie oferty kart kredytowych do otoczenia rynkowego oraz potrzeb klientów.

Wraz z rozwojem sieci nowoczesnych oddziałów typu Smart Bank planuje wprowadzenie kolejnych innowacyjnych rozwiązań technologicznych mających na celu przyspieszenie procesów obsługi i sprzedaży.

3. Nagrody i wyróżnienia

W I półroczu 2018 roku Bank, DMBH i Fundację Kronenberga przy Citi Handlowy uhonorowano prestiżowymi tytułami i nagrodami:

- Citi Handlowy zwyciężył w konkursie Ministerstwa Finansów na pełnienie funkcji **Dealera Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW) w 2018 roku**. To kolejne z serii, ósme już, zwycięstwo Banku w tym prestiżowym konkursie organizowanym od 2002 roku, i potwierdzenie silnej pozycji w tym segmencie rynku.
- Po raz trzeci z rzędu kapituła rankingu **Złoty Bankier** uznała Kartę Kredytową Citi Simplicity za najlepszą na rynku. W 9 edycji konkursu na najwyższym podium znalazła się również Pożyczka Gotówkowa Citi Handlowy.
- Citi Handlowy został nagrodzony za innowacyjną strategię sprzedaży Karty Kredytowej: Nowatorska, oparta na współpracy z największymi graczami rynku e-commerce strategia akwizycji Karty Kredytowej Citi Handlowy otrzymała główną nagrodę w konkursie **Innovation Award** organizowanym przez Stowarzyszenie Komunikacji Marketingowej SAR.
- Prestiżowy brytyjski magazyn finansowy **Euromoney** po raz kolejny wyróżnił bank Citi Handlowy. W 15 edycji dorocznego badania rynku bankowości prywatnej bank został doceniony w dwóch kategoriach: za najlepszą ofertę private banking oraz najlepszą ofertę dla klientów globalnych.
- Citi Handlowy został wyróżniony tytułem "**Super Etycznej Firmy**". W czwartej edycji konkursu „Etyczna Firma 2017” biznesowego dziennika „Puls Biznesu” wyłoniono 9 firm o najwyższych standardach etycznych. Citi Handlowy jest jedynym bankiem, który otrzymał tytuł „Super Etycznej Firmy”.
- W tegorocznej, **16. edycji raportu Forum Odpowiedzialnego Biznesu znalazło się 16 inicjatyw CSR Citi w Polsce**. Publikacja "Odpowiedzialny Biznes w Polsce. Dobre Praktyki" stanowi jedyne tego typu opracowanie, podsumowujące najważniejsze inicjatywy z zakresu CSR w Polsce. Wśród praktyk długoletnich uwzględniono m.in. takie inicjatywy, jak: Program Wolontariatu Pracowniczego Citi, badanie „Postawy Polaków wobec finansów” oraz Nagroda im. prof. Aleksandra Gieysztora.
- W **12. Rankingu Odpowiedzialnych Firm 2018** organizowanym przez Gazetę Prawną Citi Handlowy zdobył 11. miejsce. Ranking ten jest zestawieniem spółek działających w Polsce, ocenianych pod kątem jakości systemu zarządzania odpowiedzialnością społeczną biznesu.

II. Gospodarka polska w I połowie 2018 roku

1. Sytuacja makroekonomiczna oraz sytuacja na rynku pieniężnym i walutowym

Otoczenie zewnętrzne

Pierwsze miesiące roku upłynęły pod znakiem rozczerwawiających danych o aktywności gospodarczej w Niemczech i całej strefie euro, a także w Stanach Zjednoczonych. Wobec słabszych danych o PKB ze strefy euro, Europejski Bank Centralny (EBC) utrzymał stosunkowo łagodny ton komentarzy, co odsunęło w czasie oczekiwania podwyżki stóp procentowych na dalszą część 2019 roku. Jednocześnie EBC zapowiedział wydłużenie i stopniowe wygaszanie programu skupu aktywów do końca bieżącego roku. Przejściowo wpływ na wzrost awersji do ryzyka i wzrosty rentowności włoskich obligacji miały wyniki wyborów parlamentarnych we Włoszech, w których zwyciężyły partie uznawane przez rynki za populistyczne. Tymczasem amerykański bank centralny kontynuował zacieśnianie polityki pieniężnej podwyższając stopy procentowe dwukrotnie w marcu i czerwcu bieżącego roku. Wzrost w kolejnych latach będzie wspierany przez przyjęte w ubiegłym roku obniżki podatków, podczas gdy negatywny wpływ na amerykański, a także globalny wzrost mogą mieć spory handlowe między USA, Chinami i Unią Europejską. W tym roku spodziewamy się przyspieszenia światowego wzrostu do 3,4% r./r. z 3,3% r./r. w 2017 roku oraz dalszego zacieśniania polityki pieniężnej w USA.

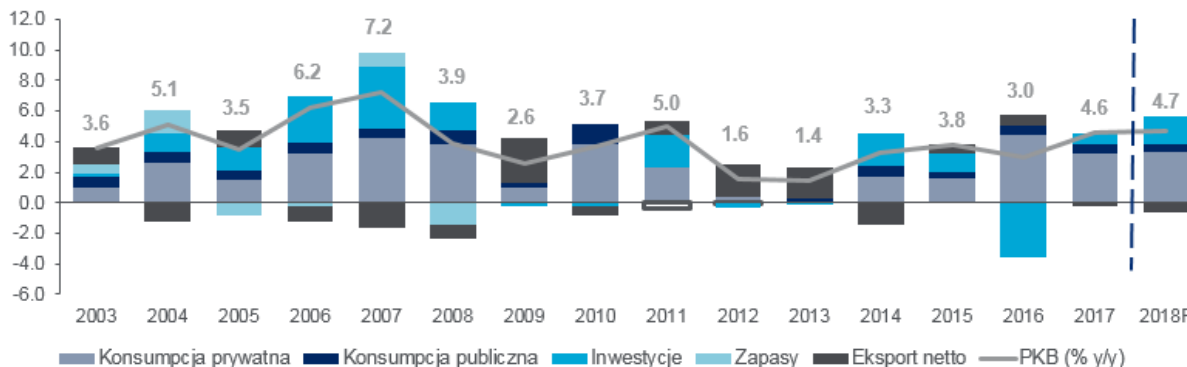
Na międzynarodowych rynkach finansowych w I połowie roku większość ważniejszych indeksów akcyjnych nie uległa większej zmianie lub nieznacznie spadła poza indeksem technologicznym NASDAQ, który zanotował znaczny wzrost. Jednocześnie rentowności 10-letnich obligacji niemieckich niemal się nie zmieniły, podczas gdy rentowności 10-letnich obligacji amerykańskich wzrosły o ok. 50 p.b. chwilowo przekraczając poziom 3%. Jednocześnie krótkoterminowe obligacje amerykański traciły bardziej, co doprowadziło do spłaszczenia krzywej rentowności w USA.

Produkt Krajowy Brutto

Wzrost PKB w I połowie bieżącego roku okazał się wyższy niż oczekiwano mimo słabszych danych ze strefy euro. W I połowie 2018 roku wzrost PKB utrzymał się na bardzo wysokim poziomie i był zbliżony do 5% r./r.. W I kwartale bieżącego roku wzrost nieoczekiwanie przyspieszył do 5,2% r./r., a II kwartał był najprawdopodobniej tylko nieznacznie niższy. Motorem wzrostu pozostawał popyt krajowy, który przyspieszył w porównaniu do 2017 roku, osiągając wzrost na poziomie 6,8% r./r. w I kwartale 2018 roku przy wzroście konsumpcji prywatnej o 4,8% r./r. i przyspieszeniu inwestycji do 8,1% r./r. W II kwartale bieżącego roku konsumpcja prywatna była zbliżona do I kwartału a inwestycje jeszcze przyspieszyły. Handel zagraniczny miał negatywny wpływ na PKB, a miało to miejsce przy spowolnieniu wzrostu obrotów handlowych oraz wzrostu gospodarczego u głównych partnerów handlowych. Na taki wynik wpływ miało większe osłabienie eksportu niż importu, co jest spójne z mocnym wzrostem

popytu krajowego oraz rosnących cen ropy naftowej. Wsparciem dla eksportu pozostawał natomiast stosunkowo słaby złoty. Dane o miesięcznej częstotliwości pokazały nieznaczne spowolnienie produkcji przemysłowej w I połowie roku do 6,8% r./r. z 7,5% r./r. w II połowie 2017 roku i wobec 6,5% r./r. w całym 2017 roku, z kolei produkcja budowlana przyspieszyła do 24,5% r./r. z odpowiednio 18,6% r./r. i 12,5% r./r. Sprzedaż detaliczna spowolniła do 7,1% r./r. z odpowiednio 7,7% r./r. i 7,3% r./r. Biorąc pod uwagę mocne dane za I połowę roku oczekujemy, że wzrost gospodarczy przyspieszy w 2018 roku do 4,7% r./r. z 4,6% r./r. przy niewielkim spowolnieniu konsumpcji i przyspieszeniu inwestycji. Konsumpcja mimo spowolnienia wciąż rośnie w szybkim tempie i jest wspierana przez rynek pracy, z kolei rosnący napływ środków unijnych wspiera inwestycje.

Dekompozycja wzrostu PKB (w %)

Źródło: GUS, prognozy analityków Citi Handlowy

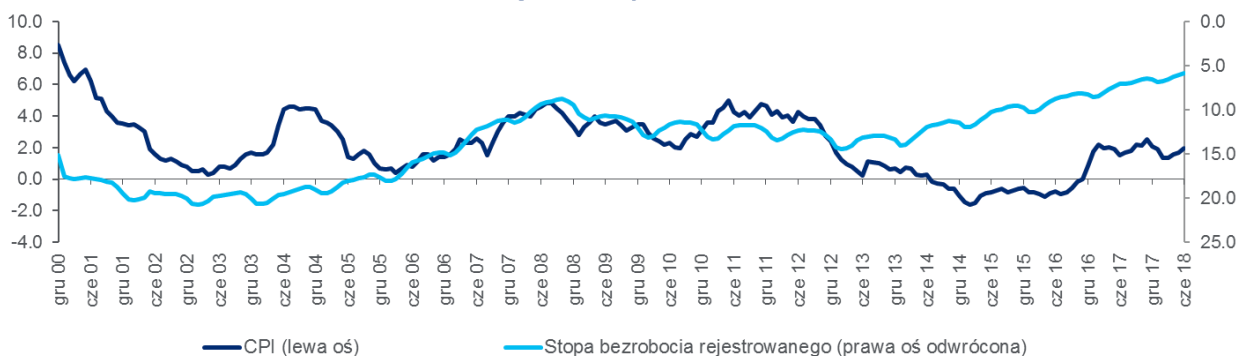
Rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy uległa dalszej poprawie, a stopa bezrobocia obniżyła się na koniec czerwca 2018 roku do 5,9% r./r. z 6,6% r./r. na koniec 2017 roku. Popyt na pracę pozostał solidny, a przedsiębiorstwa zgłaszały coraz większe problemy ze znalezieniem pracowników. W rezultacie doszło do przyspieszenia nominalnego wzrostu płac do 7,2% r./r. z 6,5% r./r. w II połowie 2017 roku i 5,6% r./r. w całym 2017 roku oraz spowolnienia zatrudnienia do 3,7% r./r. z 4,5% r./r. w 2017 roku. Do końca bieżącego roku oraz w 2019 roku spodziewamy się utrzymania tych tendencji, tj. dalszego spadku stopy bezrobocia, przyspieszenia wzrostu płac i spowolnienia wzrostu zatrudnienia.

Inflacja

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w I połowie 2018 roku spowolniły do 1,6% r./r. z 2,0% r./r. w 2017 roku, choć po przejściowym spadku na początku roku inflacja powróciła do 2% r./r. w połowie bieżącego roku. Na spadek inflacji wpływ miało spowolnienie wzrostu cen żywności i paliw. Poza tym nieznacznie obniżyła się także inflacja netto, tj. inflacja po eliminacji cen żywności, paliw i energii, do 0,7% r./r. z 0,8% r./r. w 2017 roku. Mimo silnego wzrostu gospodarczego Rada Polityki Pieniężnej (dalej „RPP”) zdecydowała się utrzymywać stopę referencyjną na historycznie niskim poziomie 1,50% wobec wciąż stosunkowo niskiej inflacji. Tym samym w ujęciu realnym stopy procentowe utrzymały się poniżej zera. Ponadto członkowie RPP sygnalizują, że stopy procentowe mogą także pozostać bez zmian w 2018 i 2019 roku. Naszym zdaniem Rada Polityki Pieniężnej podwyższy stopy dopiero w 2020 roku

Inflacja vs. stopa bezrobocia

Źródło: NBP, GUS, Citi Handlowy

2. Rynek pieniężny i walutowy

Po bardzo dobrym zachowaniu złotego w 2017 roku, gdy był jedną z najlepiej zachowujących się walut wobec euro w porównaniu do innych walut gospodarek wschodzących to w I połowie 2018 roku krajowa waluta traciła na wartości. Złoty osłabił się w stosunku do euro o -4,7% od grudnia 2017 roku spadając z 4,18 do poziomu 4,37 oraz o -7,5% wobec dolara z 3,48 do 3,74. Złoty wpisał się w trend spadkowy walut gospodarek wschodzących względem głównych walut, do czego przyczyniło się duże umocnienie dolara, ale także reakcja na osłabienie chińskiego juana. Taka sytuacja była efektem słabych

danych ze strefy euro i wyników wyborów we Włoszech, co negatywnie wpływało na euro oraz podwyżek stóp przez Fed, co pozytywnie odcisnęło się na dolarze. Ponadto działania protekcyjnistyczne Stanów Zjednoczonych i odpowiedź ze strony Chin prowadziła do słabszego zachowania juana.

Stawki rynku pieniężnego pozostawały stosunkowo stabilne w trakcie I połowy 2018 roku. Stopa WIBOR 3M wyniosła na koniec czerwca 1,70% wobec 1,72% na koniec 2017 roku. Stawki swap niemal nie uległy zmianie i na koniec I połowy bieżącego roku były zbliżone do zanotowanych na koniec grudnia 2017 roku, z kolei rentowności obligacji obniżyły się od początku roku o ok. 8-9 p.b. do czego przyczyniła się podobnie jak 2017 roku stosunkowo niska podaż długu dzięki dobremu wynikowi budżetu. W rezultacie na koniec czerwca 2-letnie rentowności obniżyły się do 1,63% z 1,71% na koniec 2017 roku, podczas gdy rentowności 10-letnich obligacji spadły do poziomu 3,21% z 3,30%.

3. Rynek kapitałowy

I półroczu 2018 roku przyniosło wyraźne osłabienie koniunktury na GPW. Wpływ na to miało m.in. pogorszenie nastrojów na globalnych rynkach spowodowane obawami o konsekwencje wojny handlowej między Stanami Zjednoczonymi oraz Chinami. Dodatkowym czynnikiem o charakterze wewnętrznym były rosnące umorzenia w funduszach inwestycyjnych z ekspozycją na krajowy rynek akcji.

W konsekwencji wszystkie główne indeksy odnotowały znaczące zniżki w pierwszym półroczu. Najszerszy indeks rynku WIG, pomimo rekordowych notowań w styczniu, stracił od początku roku 12,2%. Indeks spółek o największej kapitalizacji WIG20 zanotował spadek o 13,2%. Indeks spółek średnich mWIG40 zniżył 12,9%. Z kolei Indeks sWIG80 (obejmujący spółki o najmniejszej kapitalizacji) zakończył I półrocze 2018 roku z notowaniami niższymi o 13,1% w porównaniu z poziomem z końca 2017 roku.

Wśród subindeksów sektorowych, swoje notowania poprawił jedynie indeks spółek z sektora mediów (+1,1%). Z drugiej strony, pod największą presją były kursy akcji spółek budowlanych (-24%), chemicznych (-22%) oraz z sektorów: energetycznego (-22%) i górnictwa (-20%).

W I półroczu 2018 roku, krajowy rynek ofert publicznych charakteryzował się niewielką aktywnością. W tym czasie do obrotu na głównym parkiecie GPW wprowadzono akcje pięciu nowych podmiotów (w tym jedna w ramach przeniesienia z rynku alternatywnego New Connect). Wartość pierwotnych ofert publicznych przekroczyła zaledwie 279 mln zł w porównaniu z ponad 2,3 mld zł w analogicznym okresie ubiegłego roku. Jednocześnie z GPW wycofane zostały 14 podmiotów. W konsekwencji w I półroczu 2018 roku liczba spółek notowanych na GPW zmniejszyła się do 473 (w tym 49 podmiotów zagranicznych).

Od początku roku, łączna kapitalizacja wszystkich spółek notowanych na GPW zmniejszyła się o 11% do poziomu 1 229 mld zł, w tym wartość rynkowa spółek krajowych wyniosła 569 mld zł (mniej o 15% w stosunku do stanu z końca 2017 roku).

Indeksy rynku akcji według stanu na dzień 30 czerwca 2018 roku

Indeks	30.06.2018 (1)	31.12.2017 (2)	Zmiana (%) (1)/(2)	30.06.2017 (3)	Zmiana (%) (1)/(3)
WIG	55 954,44	63 745,30	(12,2%)	61 018,36	(8,3%)
WIG-PL	57 060,37	65 263,00	(12,6%)	62 194,79	(8,3%)
WIG-div	1 045,17	1 213,88	(13,9%)	1 180,44	(11,5%)
WIG20	2 135,47	2 461,21	(13,2%)	2 299,80	(7,1%)
WIG20TR	3 690,51	4 261,88	(13,4%)	3 925,88	(6,0%)
WIG30	2 464,89	2 825,27	(12,8%)	2 663,68	(7,5%)
mWIG40	4 219,73	4 847,27	(12,9%)	4 907,43	(14,0%)
sWIG80	12 689,02	14 595,76	(13,1%)	16 069,01	(21,0%)
Subindeksy sektorowe					
WIG-Banki	7 219,40	8 481,97	(14,9%)	7 261,87	(0,6%)
WIG-Budownictwo	2 143,10	2 819,16	(24,0%)	3 470,78	(38,3%)
WIG-Chemia	11 891,50	15 297,93	(22,3%)	14 778,71	(19,5%)
WIG-Energia	2 344,45	2 990,57	(21,6%)	3 037,52	(22,8%)
WIG-Górnictwo	3 509,32	4 394,93	(20,2%)	4 106,07	(14,5%)
WIG-Informatyka	1 894,21	2 041,80	(7,2%)	2 287,84	(17,2%)
WIG-Media	4 845,23	4 791,34	1,1%	5 126,77	(5,5%)
WIG-Nieruchomości	2 088,32	2 198,05	(5,0%)	2 130,39	(2,0%)
WIG-Paliwa	6 011,42	7 140,43	(15,8%)	7 128,31	(15,7%)
WIG-Spożywczy	3 463,23	3 627,59	(4,5%)	4 473,78	(22,6%)
WIG-Telekomunikacja	651,38	745,44	(12,6%)	713,40	(8,7%)

Źródło: GPW, Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”)

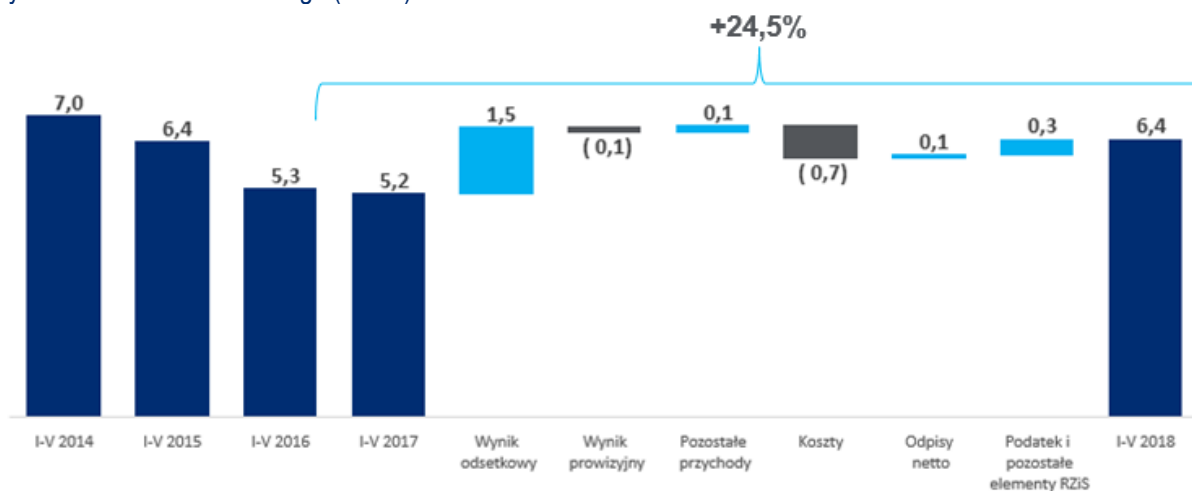
Wartość obrotu akcjami i obligacjami oraz wolumeny obrotów instrumentami pochodnymi na GPW w I półroczu 2018 roku

	I półrocze 2018 (1)	II półrocze 2017 (2)	Zmiana (%) (1)/(2)	I półrocze 2017 (3)	Zmiana (%) (1)/(3)
Akcje (mln zł)*	209 855	240 251	(12,7%)	281 706	(25,5%)
Obligacje (mln zł)	1 619	1 408	15,0%	1 485	9,0%
Kontrakty terminowe (tys. szt.)	8 072	6 540	23,4%	8 097	(0,3%)
Opcje (tys. szt.)	305	270	13,0%	339	(10,0%)

* dane bez wezwań
Źródło: GPW, DMBH

4. Sektor bankowy

Wynik netto sektora bankowego (mld zł)

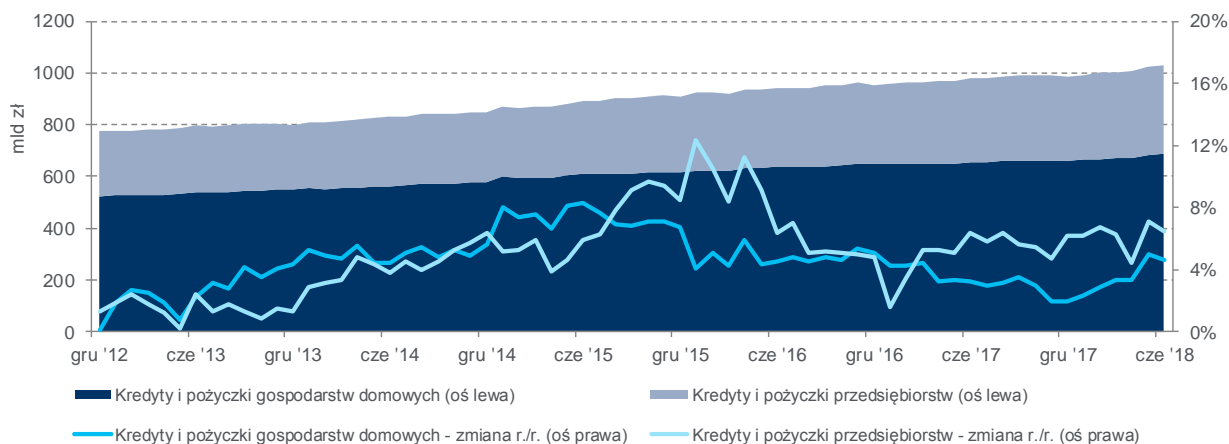
Źródło: KNF, obliczenia własne

Wynik finansowy

Zgodnie z danymi opublikowanymi przez KNF zysk netto sektora bankowego w okresie styczeń - maj 2018 roku wzrósł w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku o 24,5% (1 265 mln zł) osiągając poziom 6,4 mld zł. Wśród czynników jakie wpłynęły na poprawę wyniku netto największą rolę odegrała poprawa wyniku odsetkowego banków (+9,1% r./r., 1,5 mld zł) osiągniętego dzięki wzrostowi wolumenów kredytowych oraz dalszej optymalizacji struktury bilansu banków. Po stronie przychodów banków pozytywny wpływ miał także wzrost pozostałych przychodów, (+4,8% r./r., 143 mln zł), natomiast wynik z tytułu prowizji był nieznacznie niższy, niż osiągnięty w tym samym okresie zeszłego roku (-1,7% r./r., 96 mln zł). W efekcie całkowite przychody wypracowane przez sektor bankowy w ciągu pierwszych pięciu miesięcy bieżącego roku osiągnęły poziom 27,3 mld zł, to jest o 6,2% (1,6 mld zł) więcej niż w tym samym okresie 2017 roku. Koszty, jakie sektor bankowy poniósł w okresie styczeń-maj 2018 roku znacząco wzrosły (+4,8% r./r., 739 mln zł), wpływając negatywnie na zysk netto. Ten negatywny efekt udało się jednak częściowo zbalansować poprawą po stronie odpisów netto, których wysokość spadła o 1,9% r./r. (64 mln zł). Równoczesny wzrost przychodów i kosztów ponoszonych przez banki nie spowodował dużych zmian w efektywności sektora bankowego. Wskaźnik kosztów do dochodów pozostał na poziomie 59% (-0,8 p.p. r./r.).

Z początkiem 2018 roku banki zostały zobowiązane do wdrożenia nowego standardu sprawozdawczości finansowej (MSSF9), który przyniósł istotne zmiany, widoczne między innymi w wysokości odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych, a przede wszystkim, w jakości portfela kredytowego banków mierzonej wskaźnikiem kredytów z rozpoznaną utratą wartości (NPL). Jakość kredytów udzielonych podmiotom z sektora niefinansowego, (wraz z sektorem publicznym) mierzona wskaźnikiem NPL pogorszyła się na koniec maja 2018 roku do 7,1% to jest +0,8 p.p. r./r. Pogorszenie jakości portfela kredytowego odbywało się jednak w zróżnicowanym tempie, zależnie od segmentu klientów. Największy wzrost wskaźnika NPL zaobserwowano w segmencie małych i średnich przedsiębiorstw (+2,0 p.p. r./r., do poziomu 11,9%), nieco mniejszy wzrost zaobserwowano po stronie dużych przedsiębiorstw (+1,1 p.p., r./r., do poziomu 6,9%). W rezultacie wskaźnik NPL dla segmentu instytucjonalnego osiągnął wartość 9,7% (+1,5% r./r.). Wpływ MSSF9 na jakość portfela kredytowego w segmencie detalicznym okazał się znacznie mniejszy, wskaźnik nieobsługiwanych kredytów gospodarstw domowych wzrósł o 0,3 p.p. r./r. osiągając wartość 6,5% na koniec maja 2018 roku. Jednak i ten wzrost miał miejsce głównie w obszarze kredytów udzielonych przedsiębiorcom indywidualnym i rolnikom indywidualnym (wchodzących w skład segmentu gospodarstw domowych). Natomiast zarówno poziom wskaźnika NPL dla kredytów hipotecznych gospodarstw domowych jak i kredytów konsumpcyjnych pozostał bez zmian (odpowiednio 2,9% i 11,6%).

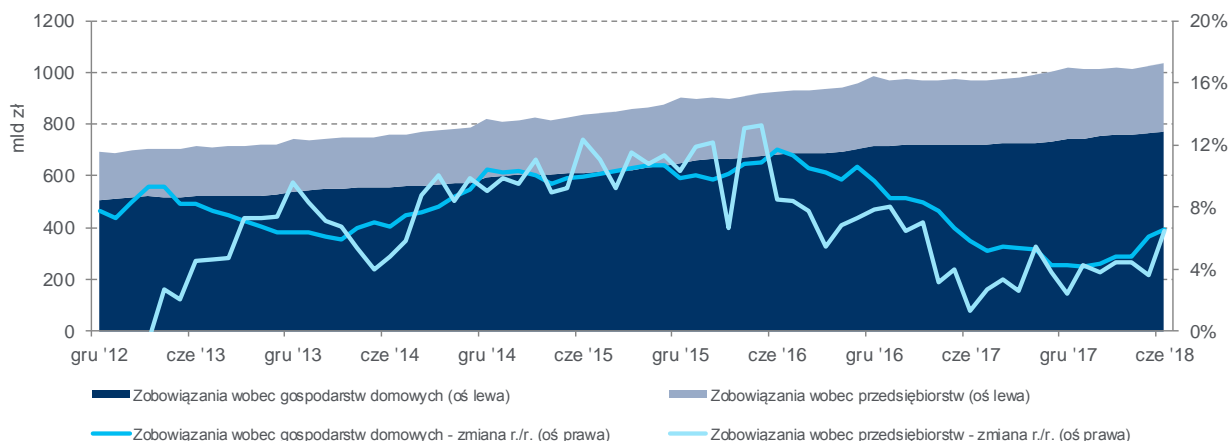
Kredyty i pożyczki udzielone przedsiębiorstwom oraz gospodarstwom domowym

Źródło: NBP, obliczenia własne

W pierwszej połowie 2018 roku dynamika kredytów sektora niefinansowego wzrosła z +4,0% r./r. (52 mld zł) na koniec czerwca 2017 roku do poziomu +5,7% r./r. (63 mld zł) na koniec czerwca 2018 roku. Czynnikiem, który najmocniej wpłynął na przyspieszenie dynamiki akcji kredytowej były kredyty dla gospodarstw domowych, których wartość osiągnęła 688 mld zł (+4,7% r./r., 31 mld zł). Wśród kredytów udzielonych w tym segmencie najszybsze tempo wzrostu odnotowano w grupie kredytów konsumpcyjnych (+9,5% r./r., 15 mld zł, do poziomu 176 mld zł). Znacznie wolniej rosły natomiast kredyty na nieruchomości mieszkaniowe (+3,2% r./r., 13 mld zł), co wynikało jednak głównie z umocnienia złotego wobec walut obcych, czego efektem była ujemna dynamika walutowych kredytów mieszkaniowych (-9,6% r./r., 14 mld zł). Złotówkowe kredyty mieszkaniowe osiągnęły w tym samym okresie poziom 272 mld zł to jest +10,9%, (27 mld zł) więcej niż na koniec czerwca 2017 roku. Spośród pozostałych kredytów wysoką dynamiką wyróżniały się także kredyty o charakterze bieżącym dla przedsiębiorców indywidualnych i rolników indywidualnych (+7,9% r./r., 4 mld zł do poziomu 49 mld zł). Kredyty inwestycyjne pozostały natomiast na niemal niezmiennym poziomie 31 mld zł (-0,4% r./r.). W I półroczu 2018 roku kredyty dla przedsiębiorstw niefinansowych utrzymały wysokie tempo wzrostu, podobnie jak miało to miejsce rok temu (+0,1 p.p. do poziomu +6,5% r./r.). Ich łączny wolumen osiągnął poziom niemal 342 mld zł to jest 21 mld zł więcej niż na koniec czerwca 2018 r. Pod względem przeznaczenia największą dynamikę miały kredyty na nieruchomości (+13,7% r./r., 7 mld zł), za którymi znajdowały się kredyty o charakterze bieżącym (+10,1% r./r., 13 mld zł). Natomiast wartość należności z tytułu kredytów inwestycyjnych (na inwestycje inne niż w nieruchomości) pozostała na poziomie zbliżonym do zeszłorocznego (-0,2% r./r., 212 mln zł). Pod względem terminowym zdecydowanie dominowały kredyty o długim okresie zapadalności (powyżej 5 lat), które wzrosły o +12,1% r./r., (18 mld zł), za którymi plasowały się kredyty krótkookresowe (do 1 roku) (+5,0% r./r., 4 mld zł), podczas, gdy kredyty średnioterminowe niemalże pozostały bez zmian (+0,2% r./r., 155 mln zł).

Depozyty przedsiębiorstw i gospodarstw domowych

Źródło: NBP, obliczenia własne

Wartość depozytów przedsiębiorstw niefinansowych osiągnęła na koniec I połowy 2018 roku poziom 263 mld zł, to jest +6,5% więcej w zestawieniu rok do roku, niemniej jednak zdecydowana większość zdeponowanych środków znalazła się na depozytach bieżących, których wolumen osiągnął 171 mld zł (+7,9%, 13 mld zł). W tym samym czasie poziom depozytów terminowych wzrósł o +3,9% (4 mld zł). Przewaga depozytów bieżących pod względem dynamiki wzrostu była jeszcze bardziej wyraźna w segmencie gospodarstw domowych. Ich tempo wzrostu osiągnęło niemal +13% r./r., (55 mld zł), podczas gdy saldo depozytów terminowych spadło o 2,5% r./r. (8 mld zł). Łączna wartość depozytów gospodarstw domowych zgromadzonych w sektorze bankowym sięgnęła niemal 770 mld zł (+6,5% r./r., 47 mld zł).

Warunki panujące w sektorze bankowym w I połowie 2018 roku najprawdopodobniej utrzymają się również w dalszej części roku. Zgodnie z deklaracjami Rady Polityki Pieniężnej nie należy się spodziewać wzrostu stóp procentowych, nawet do 2020 roku. Banki z kolei pozostaną pod presją wysokich składek na BFG i podatku od niektórych instytucji finansowych. Regulacje

dotyczące adekwatności kapitałowej będą w dalszym stopniu wymuszać na części banków podnoszenie poziomu kapitałów, ograniczając jednocześnie zdolność do wypłaty dywidendy. Z drugiej strony są to warunki, do których większość banków zdążyła się już dostosować, co znajduje odzwierciedlenie chociażby w wysokim wyniku netto sektora.

Aprecjacja złotego względem franka szwajcarskiego w dużym stopniu zmniejszyła ryzyko, jakim dla banków były kredyty hipoteczne w walutach obcych. W obecnej sytuacji prawdopodobieństwo wprowadzenie kosztownych dla sektora rozwiązań systemowych w tej kwestii wydaje się bardzo niskie. Utrzymuje się natomiast wysokie ryzyko związane ze słabą kondycją finansową wielu instytucji z sektora SKOK.

Wysokie tempo wzrostu gospodarczego, wysoka dynamika konsumpcji prywatnej i oczekiwany wzrost nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw stwarza szereg możliwości rozwoju dla banków. Rodzi to nadzieję na dalsze przyspieszenie akcji kredytowej, a także poprawę wyników.

Sektor bankowy w Polsce w dalszym stopniu przechodzi znaczącą transformację pod względem otoczenia konkurencyjnego. Wysoka liczba transakcji fuzji i przejęć obserwowana w ostatnich latach, wraz z transakcjami zapowiedzianymi na ten rok przekładają się na znaczący wzrost koncentracji w sektorze. Z drugiej strony wciąż zdarzają się nowe wejścia na rynek, co wraz z rosnącą konkurencją ze strony instytucji niebankowych prowadzi do utrzymania się wysokiego poziomu konkurencji w sektorze usług finansowych.

5. Tendencje w gospodarce polskiej i światowej w II połowie 2018 roku

Istotnym czynnikiem ryzyka jest nasilenie działań protekcyjnych przez Stany Zjednoczone i towarzysząca mu odpowiedź ze strony innych krajów. Wzrost barier handlowych może ograniczyć popyt na produkty polskich i europejskich eksporterów, a przez to negatywnie wpłynąć na aktywność gospodarczą w Polsce. Ewentualne spowolnienie w Chinach wynikające z wybuchu wojen handlowych mogłoby przyczynić się do spowolnienia wzrostu w krajach będących częścią niemieckiego łańcucha dostaw, w tym w Polsce.

Tempo zacieśniania polityki pieniężnej w gospodarkach rozwiniętych jest jednym z czynników, które będą istotnie wpływać na przepływy kapitału do oraz z rynków wschodzących. W scenariuszu szybkich podwyżek stóp procentowych w Stanach Zjednoczonych lub w strefie euro mogłoby dojść do odpływu kapitału zagranicznego, a w rezultacie do osłabienia krajowej waluty. Potencjalnym efektem byłby wzrost rentowności długu Skarbu Państwa oraz oprocentowania długu polskich przedsiębiorstw.

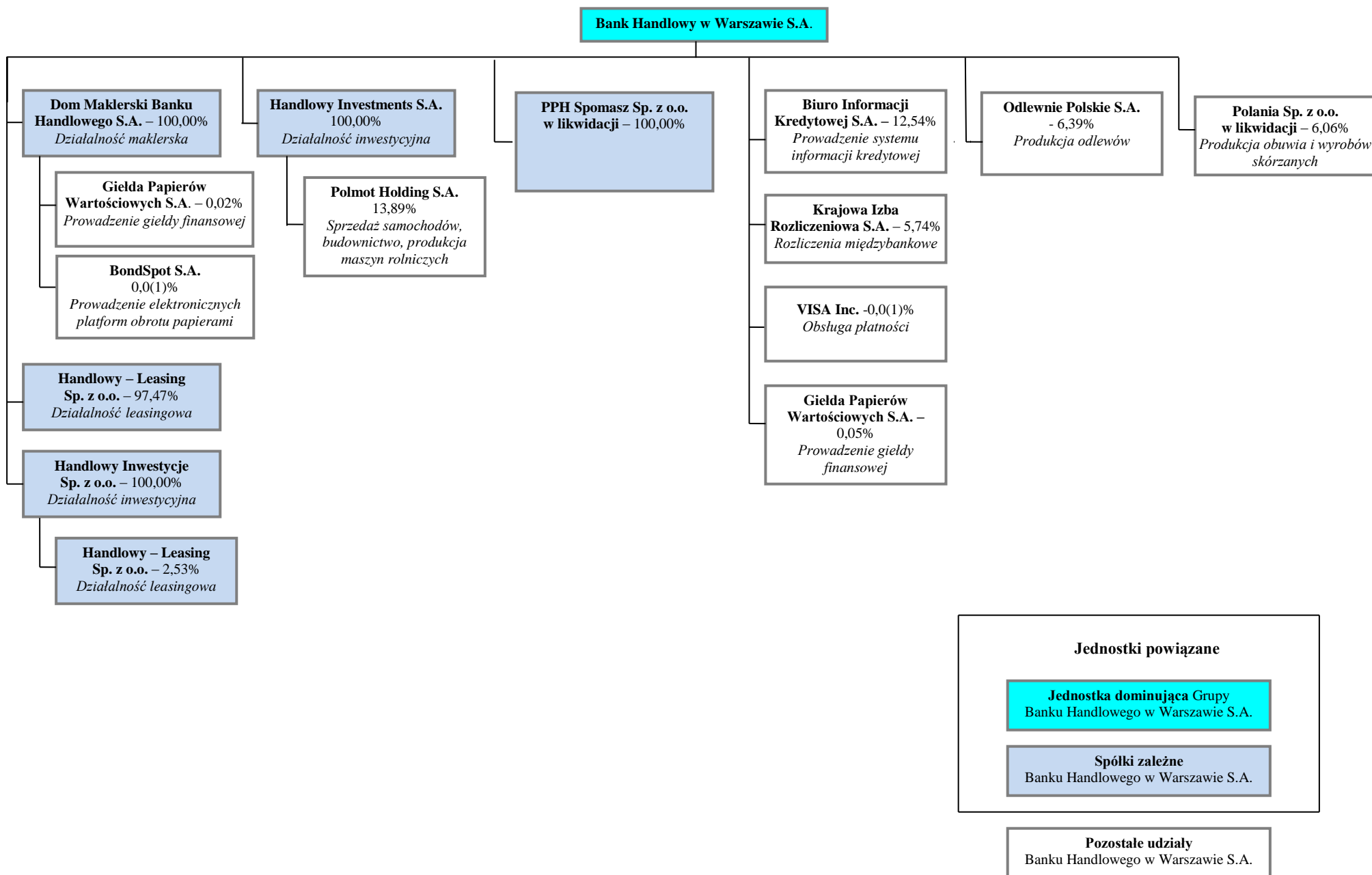
Niepewność dotycząca zmian w polityce gospodarczej w kraju, w tym szczególnie przyszłych zmian w systemie podatkowym, może przyczynić się do odraczania przez polskie przedsiębiorstwa nowych projektów inwestycyjnych. Zmniejszenie skali inwestycji mogłoby mieć negatywny wpływ na potencjał polskiej gospodarki, obniżając tempo wzrostu w horyzoncie najbliższych kilku lat.

Proces wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej jest jednym z czynników, który doprowadził do rozpoczęcia dyskusji o ograniczeniu puli funduszy unijnych dostępnych dla polskich przedsiębiorstw oraz samorządów. Choć nowa perspektywa finansowa UE będzie obowiązywać dopiero od 2021 roku, perspektywa zmian w puli dostępnych środków może wpływać na nastroje przedsiębiorstw oraz ich plany inwestycyjne już w horyzoncie najbliższych kwartałów.

Wysoka dynamika wzrostu gospodarczego oraz niski poziom stóp procentowych przyczyniają się do wzrostu napięć na rynku pracy oraz zwiększenia żądań płacowych. Wzrost jednostkowych kosztów pracy może z czasem doprowadzić do ograniczenia konkurencyjności polskich przedsiębiorstw oraz do osłabienia dynamiki eksportu. Jednym z potencjalnych skutków jest ryzyko wzrostu presji cenowej w kolejnych kwartałach.

III. Schemat organizacyjny Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę grupy Banku Handlowego w Warszawie S.A. („Bank”) według stanu na 30 czerwca 2018 roku według udziałów w kapitałach spółek.

IV. Struktura organizacyjna Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

Grupa Kapitałowa Banku Handlowego w Warszawie S.A. („Grupa”) obejmuje jednostkę dominującą oraz jednostki zależne:

JEDNOSTKI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A. KONSOLIDOWANE METODĄ PEŁNĄ

Nazwa jednostki	Przedmiot działalności	Charakter powiązania kapitałowego	Procent posiadanego kapitału	Zastosowana metoda konsolidacji / wyceny	Kapitał własny (tys. zł) 30.06.2018
Bank Handlowy w Warszawie S.A.*	bankowość	jednostka dominująca	-	-	6 642 569
Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. („DMBH”)	działalność maklerska	jednostka zależna	100,00%	konsolidacja pełna	98 504
Handlowy - Leasing Sp. z o.o.	działalność leasingowa	jednostka zależna	100,00%**	konsolidacja pełna	22 197
Handlowy Investments S.A.	działalność inwestycyjna	jednostka zależna	100,00%	konsolidacja pełna	18 391
PPH Spomasz Sp. z o.o. w likwidacji	nie prowadzi działalności	jednostka zależna	100,00%	konsolidacja pełna	Jednostka postawiona w stan likwidacji

* Kapitał własny Banku Handlowego w Warszawie S.A. zgodnie ze sprawozdaniem z sytuacji finansowej Banku za I półrocze 2018 roku.

**Z uwzględnieniem udziałów pośrednich.

JEDNOSTKI GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU HANDLOWEGO W WARSZAWIE S.A. NIEOBJĘTE KONSOLIDACJĄ

Nazwa jednostki	Przedmiot działalności	Charakter powiązania kapitałowego	Procent posiadanego kapitału	Zastosowana metoda konsolidacji / wyceny	Kapitał własny (tys. zł) 30.06.2018
Handlowy Inwestycje Sp. z o.o.	działalność inwestycyjna	Jednostka zależna	100,00%	wycena metodą praw własności	11 090

V. Podstawowe dane bilansowe i wyniki finansowe Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

1. Syntetyczne zestawienie podstawowych danych finansowych Grupy

<i>mln zł</i>	30.06.2018	31.12.2017*
Suma bilansowa	44 101,2	43 037,6
Kapitał własny	6 692,5	6 938,9
Należności od klientów**	21 029,9	19 849,0
Depozyty klientów**	32 217,1	31 945,2
Wynik finansowy netto***	328,2	200,6
Łączny współczynnik kapitałowy	17,1	17,9

*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

**Należności i depozyty podmiotów sektora finansowego niebędących bankami, podmiotów sektora niefinansowego, w tym sektora budżetowego.

***Wynik finansowy netto za pierwsze półrocze odpowiednio 2017 i 2018 roku.

2. Wyniki finansowe Grupy w I półroczu 2018 roku

Poniższe wyniki finansowe zaprezentowano na podstawie skróconego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za okres 6 miesięcy kończący się 30 czerwca 2018 roku.

2.1 Rachunek zysków i strat

W I półroczu 2018 roku Grupa wypracowała zysk netto w wysokości 328,2 mln zł, co w porównaniu do 200,6 mln zł zysku w I półroczu 2017 roku oznacza wzrost o 127,6 mln zł (tj. 63,6%). Zysk brutto w I półroczu 2018 roku wyniósł 427,1 mln zł, tj. był wyższy o 151,0 mln zł w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku. Do wzrostu zysku brutto w I półroczu 2018 roku przyczyniły się wszystkie główne linie rachunku zysków i strat, tj. przychody wzrosły o 136,9 mln zł r./r. do 1 128,4 mln zł, koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacji były niższe o 6,6 mln zł r./r. i wyniosły 626,3 mln zł, wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych spadł o 10,2 mln zł r./r. i ukształtował się na poziomie 32,5 mln zł wobec 42,7 mln zł rok wcześniej.

Na wzrost przychodów największy wpływ miały: wynik na działalności skarbcowej², który wzrósł o 103,1 mln zł (tj. 61,1%) oraz wynik odsetkowy poprawił się o 29,4 mln zł (tj. 5,7%), głównie w wyniku niższych kosztów odsetkowych.

Wybrane pozycje z rachunku zysków i strat

w tys. zł	I półrocze		Zmiana	
	2018	2017*	tys. zł	%
Wynik z tytułu odsetek	547 761	518 349	29 412	5,7%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	280 412	289 666	(9 254)	(3,2%)
Przychody z tytułu dywidend	8 950	8 948	2	0,0%
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	192 743	152 931	39 812	26,0%
Wynik na inwestycyjnych dłużnych aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ^a	79 193	15 861	63 332	399,3%
Wynik na inwestycjach kapitałowych i pozostałych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ^b	6 792	3 377	3 415	101,1%
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	3 682	3 554	128	3,6%
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	8 899	(1 173)	10 072	-
Razem przychody	1 128 432	991 513	136 919	13,8%
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja, w tym:	(626 331)	(632 921)	6 590	(1,0%)
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu	(588 970)	(597 442)	8 472	(1,4%)
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(37 361)	(35 479)	(1 882)	5,3%
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów	(836)	30	(866)	-
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe ^c	(32 524)	(42 706)	10 182	(23,8%)
Udział w zyskach (stratach) netto podmiotów wycenianych metodą praw własności	255	265	(10)	(3,8%)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(41 933)	(40 111)	(1 822)	4,5%
Zysk brutto	427 063	276 070	150 993	54,7%
Podatek dochodowy	(98 851)	(75 431)	(23 420)	31,0%
Zysk netto	328 212	200 639	127 573	63,6%

*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

^aOdpowiada pozycji 'Wynik na inwestycyjnych dłużnych papierach wartościowych dostępnych do sprzedaży' według MSR 39.

^bOdpowiada pozycji 'Wynik na inwestycyjnych instrumentach kapitałowych dostępnych do sprzedaży' według MSR 39.

^cOdpowiada pozycji 'Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne' według MSR 39.

2.1.1 Przychody

Wynik z tytułu odsetek stanowił najważniejsze źródło przychodów Grupy w I półroczu 2018 roku (49% przychodów ogółem). Jego wartość wyniosła 547,8 mln zł wobec 518,3 mln zł w I półroczu 2017 roku, co oznacza wzrost o 29,4 mln zł (tj. 5,7%).

Przychody odsetkowe w I półroczu 2018 roku wzrosły o 2,7 mln zł (tj. 0,4%) i wyniosły 645,0 mln zł. Odsetki od należności od klientów stanowiące główne źródło przychodów odsetkowych, osiągnęły poziom 468,5 mln zł i były wyższe o 21,1 mln zł (tj. 4,7%) w stosunku do I półrocza 2017 roku. Miało to głównie związek ze wzrostem wolumenów kredytowych zarówno klientów indywidualnych oraz instytucjonalnych. Z drugiej strony spadek zanotowały przychody odsetkowe od inwestycyjnych dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody o 16,1 mln zł (tj. 10,7%) w stosunku do I półrocza 2017 roku, głównie z powodu niższego średniego salda tego portfela.

Koszty z tytułu odsetek w I półroczu 2018 roku spadły o 26,7 mln zł (tj. 21,5%), w porównaniu do analogicznego okresu 2017 roku. Koszty odsetek od zobowiązań wobec klientów (sektora finansowego i niefinansowego) stanowiące główne źródło kosztów odsetkowych, osiągnęły poziom 70,9 mln zł i były niższe o 14,0 mln zł (tj. 16,5%) w stosunku do I półrocza 2017 roku, co miało związek z niższym oprocentowaniem tych depozytów.

W konsekwencji, całkowita marża odsetkowa netto w stosunku do średnich aktywów odsetkowych w I półroczu 2018 roku poprawiła się do 2,70% z poziomu 2,53% w I półroczu 2017 roku.

Wynik z tytułu opłat i prowizji w I półroczu 2018 roku wyniósł 280,4 mln zł wobec 289,7 mln zł w analogicznym okresie 2017 roku – spadek o 9,3 mln zł (tj. 3,2%). Największy – w ujęciu procentowym – spadek wyniku prowizyjnego w stosunku rocznym dotyczył działalności maklerskiej (-26,5%), przede wszystkim w wyniku transakcji jednorazowych przeprowadzonych na rynku giełdowym w I półroczu 2017 roku. Jednocześnie pogorszenie sentymentu na rynkach kapitałowych oraz wzrost awersji do ryzyka spowodowały spadek wyniku prowizyjnego z tyt. pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych i inwestycyjnych.

Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji w I półroczu 2018 roku wyniósł 192,7 mln zł wobec 152,9 mln zł w analogicznym okresie 2017 roku – wzrost o 39,8 mln zł (tj. 26,0%) w efekcie poprawy wyniku na zarządzaniu pozycją własną Banku;

Wynik na inwestycyjnych dłużnych aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody w I półroczu 2018 roku wyniósł 79,2 mln zł i był wyższy o 63,3 mln zł w stosunku do analogicznego okresu

² W skład wyniku na działalności skarbcowej wchodzi: Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji i Wynik na inwestycyjnych dłużnych aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

poprzedniego roku.

Wynik na inwestycjach kapitałowych i pozostałych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat wzrósł w I półroczu 2018 roku o 3,4 mln zł (tj. 101,1%), w porównaniu do analogicznego okresu poprzedniego roku, przede wszystkim w wyniku wyższej wyceny udziałów w spółkach, w których Bank ma zaangażowanie.

Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych w I półroczu 2018 roku wyniósł 8,9 mln zł i był wyższy o 10,1 mln zł w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego, głównie w wyniku zwrotu kary zapłaconej przez Grupę w jednej ze spraw spornych (szczegóły opisane w nocie 35 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego).

2.1.2 Koszty

W I półroczu 2018 roku koszty działania Grupy i ogólnego zarządu oraz amortyzacji wyniosły 626,3 mln zł wobec 632,9 mln zł w analogicznym okresie 2017 roku. Spadek kosztów o 6,6 mln zł (tj. 1,0%) wynikał głównie z niższych kosztów ogólnie – administracyjnych, częściowo skompensowane przez wyższe koszty pracownicze oraz amortyzację.

Na koszty ogólnie administracyjne miały wpływ spadek kosztów na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o 11,3 mln zł r./r. (niższa składka na Fundusz Przymusowej Restrukturyzacji) oraz niższe koszty technologiczne. Z drugiej strony wzrosły koszty związane ze sprzedażą produktów bankowych oraz inwestycjami marketingowymi na rzecz budowania świadomości marki Citi Handlowy.

Koszty pracownicze nieznacznie wzrosły o 1,3 mln zł r./r. w wyniku wyższych kosztów pracowniczych zgodnie z panującymi trendami rynkowymi. Średnie zatrudnienie w Grupie w omawianym okresie spadło o 136 etatów.

Koszty amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych wzrosły o 1,9 mln zł r./r. w związku z realizacją projektów technologicznych.

2.1.3 Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

Odpisy i rezerwy netto

w tys. zł	I półrocze		Zmiana	
	2018	2017*	tys. zł	%
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych, w tym:	(35 665)	(43 019)	7 354	(17,1%)
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych - Etap 1	(6 445)	n/d	n/d	n/d
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych - Etap 2	(2 235)	n/d	n/d	n/d
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych - Etap 3	(26 985)	n/d	n/d	n/d
Wynik rezerw na udzielone zobowiązania finansowe i gwarancyjne	2 521	313	2 208	705,4%
Wynik odpisów z tytułu utraty wartości inwestycyjnych dłużnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	620	-	620	(100%)
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	(32 524)	(42 706)	10 182	(23,8)%

*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

W I półroczu 2018 roku wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wyniósł -32,5 mln zł wobec -42,7 mln zł w I półroczu 2017 roku. Segment Bankowości Instytucjonalnej zanotował spadek odpisów o 4,5 mln zł głównie w wyniku niższych odpisów na kredyty ze zidentyfikowaną utratą wartości, ale także spłat kilku dużych zaangażowań kredytowych. W segmencie Bankowości Detalicznej wartość odpisów netto w I półroczu 2018 roku spadła o 5,7 mln zł, głównie w wyniku skumulowanego wpływu zmian skutkujących zwiększeniem efektywności procesu windykacyjnego, częściowo skompensowane przez rosnący wolumen należności niezabezpieczonych.

2.1.4 Podatek od niektórych instytucji finansowych

Łączne obciążenie z tego tytułu rachunku zysków i strat Grupy Kapitałowej Banku Handlowego S.A. za I połowę 2018 roku wyniosło 41,9 mln zł w porównaniu do 40,1 mln zł w I półroczu 2017 roku.

2.1.5 Wskaźniki

Wybrane wskaźniki finansowe

	I półrocze 2018	I półrocze 2017*
ROE **	10,4%	7,6%
ROA ***	1,5%	1,1%
Koszty/Dochody	56%	64%
Kredyty podmiotów sektora niefinansowego/Depozyty podmiotów sektora niefinansowego	73%	66%
Kredyty podmiotów sektora niefinansowego/Aktywa ogółem	43%	40%
Wynik z tytułu odsetek/przychody ogółem	49%	52%
Wynik z tytułu prowizji/przychody ogółem	25%	29%

*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

**Iloraz sumy zysków z ostatnich czterech kwartałów i średniego stanu kapitałów własnych (z wyłączeniem zysku netto bieżącego okresu) z ostatnich czterech kwartałów.

***Iloraz sumy zysków z ostatnich czterech kwartałów i średniego stanu sumy bilansowej z ostatnich czterech kwartałów.

Zatrudnienie w Grupie

w etatach	I półrocze 2018	I półrocze 2017	Zmiana	
			etaty	%
Średnie zatrudnienie w okresie	3 452	3 588	(136)	(3,8%)
Stan zatrudnienia na koniec okresu	3 427	3 546	(119)	(3,4%)

2.2 Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Według stanu na dzień 30 czerwca 2018 roku suma bilansowa Grupy wyniosła 44,1 mld zł i była o 2,5% wyższa niż na koniec 2017 roku.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2018	31.12.2017*	tys. zł	%
AKTYWA				
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	509 566	462 126	47 440	10,3%
Należności od banków	961 204	836 774	124 430	14,9%
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	3 532 588	2 179 925	1 352 663	62,1%
Inwestycyjne dłużne aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ^d	15 708 747	17 439 439	(1 730 692)	(9,9%)
Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności	10 676	10 664	12	0,1%
Inwestycje kapitałowe i pozostałe wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat ^e	49 037	26 500	22 537	85,0%
Należności od klientów	21 029 880	19 849 033	1 180 847	5,9%
Rzeczowe aktywa trwałe	350 408	376 775	(26 367)	(7,0%)
Wartości niematerialne	1 373 867	1 352 413	21 454	1,6%
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	841	667	174	26,1%
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	208 219	175 904	32 315	18,4%
Inne aktywa	366 177	325 448	40 729	12,5%
Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia	-	1 928	(1 928)	(100,0%)
Aktywa razem	44 101 210	43 037 596	1 063 614	2,5%
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków	2 067 750	1 568 376	499 374	31,8%
Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	1 618 568	1 353 215	265 353	19,6%
Pochodne instrumenty zabezpieczające	-	50 191	(50 191)	(100,0%)
Zobowiązania wobec klientów	32 499 621	32 136 698	362 923	1,1%
Rezerwy	38 037	18 300	19 737	107,9%
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	50 530	52 340	(1 810)	(3,5%)
Inne zobowiązania	1 134 181	919 593	214 588	23,3%
Zobowiązania razem	37 408 687	36 098 713	1 309 974	3,6%
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał zakładowy	522 638	522 638	-	-
Kapitał zapasowy	3 003 290	3 003 969	(679)	0,0%
Kapitał z aktualizacji wyceny	27 873	(9 118)	36 991	(405,7%)
Pozostałe kapitały rezerwowe	2 886 750	2 895 598	(8 848)	(0,3%)
Zyski zatrzymane	251 972	525 796	(273 824)	(52,1%)
Kapitał własny razem	6 692 523	6 938 883	(246 360)	(3,6%)
Zobowiązania i kapitał własny, razem	44 101 210	43 037 596	1 063 614	2,5%

*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

^d)Odpowiada pozycji 'Dłużne papiery wartościowe dostępne do sprzedaży' według MSR 39.

^e)Odpowiada pozycji 'Inwestycje kapitałowe dostępne do sprzedaży' według MSR 39.

2.2.1 Aktywa

Należności od klientów brutto

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2018	31.12.2017*	tys. zł	%
Niebankowe instytucje finansowe	2 139 300	2 012 490	126 810	6,3%
Niefinansowe podmioty gospodarcze	12 173 521	11 255 032	918 489	8,2%
Klienci indywidualni	7 308 554	7 092 665	215 889	3,0%
Jednostki budżetowe	77 082	76 626	456	0,6%
Instytucje niekomercyjne	13	3	10	-
Należności od klientów brutto, razem	21 698 470	20 436 816	1 261 654	6,2%

*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

W I półroczu 2018 roku należności brutto od klientów wzrosły o 1,3 mld zł (tj. 6,2%) w stosunku do końca 2017 roku i osiągnęły poziom 21,7 mld zł, głównie w wyniku zwiększenia akcji kredytowej dla klientów sektora niefinansowego (+1,1 mld zł, tj. 5,9%). Należności od klientów wzrosły zarówno po stronie klientów instytucjonalnych (+0,8 mld zł, tj. 8,6%; wzrost dotyczył wszystkich segmentów klientów: globalnych, korporacyjnych oraz bankowości przedsiębiorstw), jak i detalicznych (+0,2 mld zł, tj. 3,0%; gdzie odnotowano wzrost kredytów niezabezpieczonych i kredytów hipotecznych).

Należności od klientów netto

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2018	31.12.2017*	tys. zł	%
Należności od podmiotów sektora finansowego	2 137 266	1 995 017	142 249	7,1%
Należności od podmiotów sektora niefinansowego, z tego:	18 892 614	17 854 016	1 038 598	5,8%
Klientów instytucjonalnych**	11 949 493	11 056 890	892 603	8,1%
Klientów indywidualnych, z tego:	6 943 121	6 797 126	145 995	2,1%
należności niezabezpieczone	5 413 507	5 323 199	90 308	1,7%
kredyty hipoteczne	1 529 614	1 473 927	55 687	3,8%
Należności od klientów netto, razem	21 029 880	19 849 033	1 180 847	5,9%

*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

**Klienci instytucjonalni obejmują przedsiębiorstwa, sektor publiczny, spółki państwowe i prywatne, spółdzielnie, przedsiębiorstwa indywidualne, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

Portfel dłużnych papierów wartościowych

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2018	31.12.2017	tys. zł	%
Obligacje skarbowe, w tym:	17 338 694	17 020 453	318 241	1,9%
obligacje zabezpieczone w rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej	-	2 492 215	(2 492 215)	(100,0%)
Obligacje banków	34 782	32 577	2 205	6,8%
Obligacje emitowane przez podmioty finansowe	417 471	130 604	286 867	219,6%
Bony pieniężne NBP	199 992	1 399 713	(1 199 721)	(85,7%)
Dłużne papiery wartościowe, razem	17 990 939	18 583 347	(592 408)	(3,2%)

Saldo portfela dłużnych papierów wartościowych spadło na koniec I półroczu 2018 roku o 0,6 mld zł (tj. o 3,2%). Wynikało to ze zmniejszenia pozycji w bonach pieniężnych NBP.

2.2.2 Zobowiązania

Zobowiązania wobec klientów

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2018	31.12.2017	tys. zł	%
Depozyty podmiotów sektora finansowego	6 386 459	4 853 148	1 533 311	31,6%
Depozyty podmiotów sektora niefinansowego, z tego:	25 830 642	27 092 005	(1 261 363)	(4,7%)
niefinansowych podmiotów gospodarczych	12 660 659	13 403 515	(742 856)	(5,5%)
instytucji niekomercyjnych	552 179	416 064	136 115	32,7%
klientów indywidualnych	11 001 310	10 348 720	652 590	6,3%
jednostek budżetowych	1 616 494	2 923 706	(1 307 212)	(44,7%)

Pozostałe zobowiązania	282 520	191 545	90 975	47,5%
Zobowiązania wobec klientów, razem	32 499 621	32 136 698	362 923	1,1%
Depozyty podmiotów sektora finansowego i niefinansowego, z tego:				
złotowe	24 275 301	23 764 217	511 084	2,2%
walutowe	7 941 800	8 180 936	(239 136)	(2,9%)
Depozyty podmiotów sektora finansowego i niefinansowego, razem	32 217 101	31 945 153	271 948	0,9%

W I półroczu 2018 roku zobowiązania wobec klientów stanowiły dominujące źródło finansowania działalności Grupy i wynosiły 73,7% zobowiązań i kapitału własnego Grupy. Wartość zobowiązań wobec klientów na koniec czerwca 2018 roku wyniosła 32,5 mld zł i była wyższa o 0,4 mld zł (tj. 1,1%) w porównaniu do końca 2017 roku, co wynikało ze wzrostu depozytów od klientów sektora finansowego o 1,5 mld zł, tj. 31,6%, częściowo skompensowane przez spadek zobowiązań w sektorze niefinansowym. Depozyty w sektorze niefinansowym spadły po stronie klientów instytucjonalnych (1,9 mld zł, tj. 11,4%, spadek nastąpił przede wszystkim w segmencie publicznym). Z drugiej strony depozyty w sektorze niefinansowym po stronie klientów indywidualnych wzrosły kolejny kwartał z rzędu o 0,7 mld zł, tj. 6,3%.

2.2.3 Źródła pozyskiwania funduszy i ich wykorzystanie

w tys. zł	30.06.2018	31.12.2017*
Fundusze pozyskane		
Fundusze banków	2 067 750	1 568 376
Fundusze klientów	32 499 621	32 136 698
Fundusze własne łącznie z wynikiem finansowym	6 692 523	6 938 883
Pozostałe fundusze	2 841 316	2 393 639
Fundusze pozyskane, razem	44 101 210	43 037 596
Wykorzystanie funduszy		
Należności od banków	961 204	836 774
Należności od klientów	21 029 880	19 849 033
Papiery wartościowe, udziały i inne aktywa finansowe	19 301 048	19 656 528
Pozostałe wykorzystanie	2 809 078	2 695 261
Wykorzystanie funduszy, razem	44 101 210	43 037 596

*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

2.3 Kapitały własne i łączny współczynnik kapitałowy

W porównaniu z końcem 2017 roku wartość kapitałów własnych (bez wyniku finansowego) Grupy na koniec I półrocza 2018 roku nieznacznie spadła o 39,0 mln zł (tj. 0,6%). Spadek dotyczył zmian wynikających z zastosowania MSSF 9 w pozostałych kapitałach.

Kapitały własne**

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2018	31.12.2017*	tys. zł	%
Kapitał zakładowy	522 638	522 638	-	-
Kapitał zapasowy	3 003 290	3 003 969	(679)	(0,0%)
Kapitał z aktualizacji wyceny	27 873	(9 118)	36 991	-
Pozostałe kapitały rezerwowe, w tym:	2 886 750	2 895 598	(8 848)	(0,3%)
Fundusz ogólnego ryzyka bankowego	540 200	540 200	-	-
Zyski zatrzymane	(76 240)	(9 770)	(66 470)	(680,4%)
Kapitały własne ogółem	6 364 311	6 403 317	(39 006)	(0,6%)

*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

**Zyski zatrzymane bez wyniku finansowego netto odpowiednio za pierwsze półrocze 2018 rok oraz za 2017 rok.

Poziom kapitałów jest w pełni wystarczający do zachowania bezpieczeństwa finansowego instytucji, zgromadzonych w niej depozytów, a także całkowicie zapewniający możliwości rozwoju Grupy.

Poniższa tabela prezentuje dane finansowe do wyliczenia współczynnika wypłacalności na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy.

Adekwatność kapitałowa

<i>w tys. zł</i>	30.06.2018	31.12.2017
Kapitał podstawowy Tier I	4 956 443	4 981 895
Kapitał Tier I	4 956 443	4 981 895
Fundusze Własne	4 956 443	4 981 895
Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	28 968 791	27 882 101
Współczynnik kapitału podstawowego Tier I	17,1%	17,9%
Współczynnik kapitału Tier I	17,1%	17,9%
Łączny współczynnik kapitałowy	17,1%	17,9%
Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	48 291 510	47 250 960
Dźwignia finansowa	10,3%	10,5%

Na dzień 30 czerwca 2018 roku łączny współczynnik wypłacalności Grupy wyniósł 17,1% i był o 0,8 pkt. proc. niższy niż na koniec 2017 roku. Zmiana łącznego współczynnika wypłacalności była spowodowana wzrostem wymogów kapitałowych, przede wszystkim dotyczącym ryzyka kredytowego w związku ze wzrostem wolumenów kredytowych.

Struktura funduszy własnych Grupy

<i>w tys. zł</i>	30.06.2018	31.12.2017
1 Fundusze własne	4 956 443	4 981 895
1.1 Kapitał Tier I	4 956 443	4 981 895
1.1.1 Kapitał podstawowy Tier I	4 956 443	4 981 895
1.1.1.1 Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	3 008 172	3 008 172
1.1.1.1.1 Oplacone instrumenty kapitałowe	522 638	522 638
1.1.1.1.3 Ażio	2 485 534	2 485 534
1.1.1.2 Zyski zatrzymane	(76 419)	(9 771)
1.1.1.2.1 Zyski zatrzymane w poprzednich latach	(1 636)	(9 771)
1.1.1.2.2.1 Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	253 608	535 566
1.1.1.2.2.2 (-) Część nieuznanego zysku z bieżącego okresu lub nieuznanego zysku rocznego	(328 392)	(535 566)
1.1.1.3 Skumulowane inne całkowite dochody	27 395	(9 828)
1.1.1.4 Kapitał rezerwowy	2 864 785	2 874 545
1.1.1.5 Fundusze ogólne ryzyka bankowego	540 200	540 200
1.1.1.9 Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	(21 359)	(21 465)
1.1.1.9.5 (-) Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	(21 359)	(21 465)
1.1.1.10 (-) Wartość firmy	(1 245 976)	(1 245 976)
1.1.1.10.1 (-) Wartość firmy rozliczana jako aktywa niematerialne i prawne	(1 245 976)	(1 245 976)
1.1.1.11 (-) Inne wartości niematerialne i prawne	(127 891)	(106 437)
1.1.1.11.1 (-) Kwota brutto innych wartości niematerialnych i prawnych	(127 891)	(106 437)
1.1.1.26 Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	-	(19 527)
1.1.1.28 Elementy kapitału podstawowego Tier I lub odliczenia od kapitału podstawowego Tier I – inne	(12 463)	(28 017)
1.1.2 Kapitał dodatkowy Tier I	-	-
1.2 KAPITAŁ TIER II	-	-

Uzgodnienie funduszy własnych do kapitałów własnych

<i>w tys. zł</i>	30.06.2018	31.12.2017
Kapitał własny razem	6 692 523	6 938 884
Wartość firmy i inne wartości niematerialne i prawne	(1 373 867)	(1 352 413)
Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych - korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	(21 359)	(21 465)
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	(12 463)	(47 545)
Zysk netto	(328 391)	(535 566)
Pomniejszenia razem	(1 736 080)	(1 956 989)
Fundusze własne razem	4 956 443	4 981 896

FUNDUSZE WŁASNE

w tys. zł		(A) KWOTA W DNIU UJAWNIENIA		(B) REFERENCJE
		30.06.2018	31.12.2017	
Kapitał podstawowy Tier 1: instrumenty 1 kapitały rezerwowe				
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	3 008 172	3 008 172	Tab.4 - 1.1.1.1
	w tym: seria A	260 000	260 000	Tab.7- 8
	w tym: seria B	112 000	112 000	Tab.7- 8
	w tym: seria C	150 638	150 638	Tab.7- 8
2	Zyski zatrzymane	(76 419)	(9 771)	Tab.4- 1.1.1.2
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	2 892 180	2 864 717	Tab.4- 1.1.1.3, Tab.4- 1.1.1.4
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	540 200	540 200	Tab.4 - 1.1.1.5
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	6 364 133	6 403 317	
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne				
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	(21 359)	(21 465)	Tab.4 - 1.1.9
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej)	(1 373 867)	(1 352 413)	Tab.4 -1.1.1.10, Tab.4-1.1.1.11
26b	Kwota, którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału podstawowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych (litrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	(12 463)	(28 017)	art. 481
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	(1 407 690)	(1 421 423)	
29	Kapitał podstawowy Tier 1	4 956 443	4 981 895	
Kapitał dodatkowy Tier 1: instrumenty				
36	Kapitał dodatkowy Tier 1 przed korektami regulacyjnymi	-	-	
37	Kapitał dodatkowy Tier 1: korekty regulacyjne	-	-	
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier 1	-	-	
44	Kapitał dodatkowy Tier 1	-	-	
45	Kapitał Tier 1 (kapitał Tier 1 = kapitał podstawowy Tier 1 + kapitał dodatkowy Tier 1)	4 956 443	4 981 895	
Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy				
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	-	-	
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne				
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	-	-	
58	Kapitał Tier II	-	-	
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier 1 + kapitał Tier II)	4 956 443	4 981 895	
60	Aktywa wazone ryzykiem razem	28 968 783	27 882 101	
Współczynniki i bufor kapitałowe				
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,1%	17,9%	
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,1%	17,9%	
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	17,1%	17,9%	
Współczynniki i bufor kapitałowe				
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	36 804	24 690	
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowalnych pozycji krótkich)	10 676	10 664	Nota Inwestycje kapitałowe wyceniane metodą praw własności
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10 %, po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	208 220	175 903	Nota Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Przegląd aktywów wazonych ryzykiem

w tys. zł		Aktywa wazone ryzykiem		Minimalne wymogi kapitałowe
		30.06.2018	31.12.2017	30.06.2018
CRR		22 280 850	20 911 562	1 782 468
	1 Ryzyko kredytowe (z wyjątkiem ryzyka kredytowego kontrahenta)	22 280 850	20 911 562	1 782 468
art. 438 lit. c) i d)	2 W tym metoda standardowa	22 280 850	20 911 562	1 782 468
art. 438 lit. c) i d)	3 W tym podstawowa metoda IRB (FIRB)	-	-	-
art. 438 lit. c) i d)	4 W tym zaawansowana metoda IRB (AIRB)	-	-	-

art. 438 lit. d)	5	W tym metoda IRB kapitału zgodnie z uproszczoną metodą ryzyka ważonego lub metodą modeli wewnętrznych	-	-	-
art. 107 art. 438 lit. c) i d)	6	Ryzyko kredytowe kontrahenta	1 299 688	1 335 653	103 975
art. 438 lit. c) i d)	7	W tym metoda wyceny według wartości rynkowej	717 043	722 737	57 363
art. 438 lit. c) i d)	8	W tym wycena pierwotnej wartości ekspozycji	-	-	-
	9	W tym metoda standardowa	-	-	-
	10	W tym metoda modeli wewnętrznych (IMM)	-	-	-
art. 438 lit. c) i d)	11	W tym kwota ekspozycji z tytułu swoich wkładów do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	-	-	-
art. 438 lit. c) i d)	12	W tym aktualizacja wyceny kredytowej	582 645	612 916	46 612
art. 438 lit. e)	13	Ryzyko rozliczenia	-	1	-
art. 449 lit. o) i i)	14	Ekspozycje sekurytyzacyjne w portfelu bankowym (po uwzględnieniu ograniczenia)	950 871	951 516	76 070
	15	W tym metoda IRB	-	-	-
	16	W tym metoda formuły nadzorczej (SFA) IRB	-	-	-
	17	W tym metoda wewnętrznych oszacowań (IAA)	-	-	-
	18	W tym metoda standardowa	950 871	951 516	76 070
art. 438 lit. e)	19	Ryzyko rynkowe	880 834	1 030 143	70 467
	20	W tym metoda standardowa	880 834	1 030 143	70 467
	21	W tym metoda modeli wewnętrznych	-	-	-
art. 438 lit. e)	22	Duże ekspozycje	50 083	46 824	4 007
art. 438 lit. f)	23	Ryzyko operacyjne	3 506 465	3 606 401	280 517
	24	W tym metoda wskaźnika bazowego	-	-	-
	25	W tym metoda standardowa	3 506 465	3 606 401	280 517
	26	W tym metoda zaawansowanego pomiaru	-	-	-
art. 437 ust. 2), art. 48 i art. 60	27	Kwoty poniżej progów dla odliczenia (podlegające wadze ryzyka 250%)	547 240	466 417	43 779
art. 500	28	Korekta dla dolnej granicy	-	-	-
	29	Razem	28 968 791	27 882 100	2 317 504

Zestawienia ekspozycji w ramach metody standardowej w podziale na klasę aktywów i wagę ryzyka

Stan na 30 czerwca 2018 roku

w tys. zł	Waga ryzyka											Łącznie	W tym bez ratingu	
	0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%			
Rządy centralne lub banki centralne	13 345 147	-	2 164 757	-	61 323	-	-	-	-	-	-	-	15 571 227	-
Samorządy regionalne lub władze lokalne	-	-	-	-	173 313	-	-	-	-	-	-	-	173 313	173 313
Podmioty sektora publicznego	-	-	-	-	-	-	22 178	-	-	-	-	-	22 178	22 178
Wielostronne banki rozwoju	310 244	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	310 244	-
Organizacje międzynarodowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Institucje	-	-	-	-	218 570	-	419 505	-	13 213	-	-	-	651 288	224 498
Przedsiębiorstwa	61 280	87 078	-	-	129 068	-	11 480	-	14 504 334	-	-	-	14 793 240	12 631 992
Detaliczne	-	-	-	-	-	-	-	5 521 349	-	-	-	-	5 521 349	5 521 349
Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	-	-	-	-	-	1 334 074	-	-	1 352 655	61 487	-	-	2 748 216	2 748 216
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	-	-	-	-	-	-	-	-	145 386	79 309	-	-	224 695	224 695
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48 013	-	-	48 013	19 222
Obligacje zabezpieczone	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Institucje i przedsiębiorstwa posiadające krótkoterminową ocenę kredytową	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekspozycje kapitałowe	-	-	-	-	-	-	-	-	1 239	-	10 676	-	11 915	11 915
Inne pozycje	1 749 895	-	-	-	4 121	-	-	-	512 889	-	208 220	-	2 475 125	2 475 125
Łącznie	15 466 566	87 078	2 164 757	-	586 395	1 334 074	453 163	5 521 349	16 529 716	188 809	218 896	-	42 550 803	24 052 503

Stan na 31 grudnia 2017 roku

w tys. zł	Waga ryzyka									Łącznie	W tym bez ratingu	
	0%	2%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	250%			
Rządy centralne lub banki centralne	17 368 894	-	58 551	-	-	-	-	-	-	-	17 427 445	-
Samorządy regionalne lub władze lokalne	-	-	35 252	-	-	-	-	-	-	-	35 252	35 233
Podmioty sektora publicznego	-	-	-	-	23 196	-	-	-	-	-	23 196	23 196
Wielostronne banki rozwoju	90 738	-	-	-	-	-	-	-	-	-	90 738	-
Organizacje międzynarodowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Instytucje	-	-	503 462	-	358 973	-	11 623	-	-	-	874 058	615 731
Przedsiębiorstwa	52 556	184 841	66 942	-	11 938	-	13 502 473	-	-	-	13 818 750	11 652 234
Detaliczne	-	-	-	-	-	5 496 092	-	-	-	-	5 496 092	5 496 092
Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	-	-	-	1 286 245	-	-	1 265 391	63 962	-	-	2 615 598	2 615 597
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	-	-	-	-	-	-	167 608	53 663	-	-	221 271	221 271
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-	-	-	-	-	-	25 184	-	-	25 184	2 122
Obligacje zabezpieczone	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Instytucje i przedsiębiorstwa posiadające krótkoterminową ocenę kredytową	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ekspozycje kapitałowe	-	-	-	-	-	-	1 316	-	10 664	-	11 980	11 979
Inne pozycje	1 783 988	-	3 495	-	-	-	511 616	-	175 903	-	2 475 002	2 475 001
Łącznie	19 296 176	184 841	667 702	1 286 245	394 107	5 496 092	15 460 027	142 809	186 567	43 114 566	23 148 456	

Dźwignia finansowa**Uzgodnienie aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni**

w tys. zł		30.06.2018	31.12.2017
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	44 101 212	43 037 596
2	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości, ale nieobjętych zakresem konsolidacji regulacyjnej	-	-
3	(Korekta z tytułu aktywów powierniczych ujętych w bilansie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, ale wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 13 Rozporządzenia nr 575/2013)	-	-
4	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	862 646	1 207 699
5	Korekta z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	60 074	9 272
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	4 662 805	4 389 798
6a	(Korekta z tytułu ekspozycji wewnątrz grupy wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 7 Rozporządzenia nr 575/2013)	-	-
6b	(Korekta z tytułu ekspozycji wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 14 Rozporządzenia nr 575/2013)	-	-
7	Inne korekty	(21 359)	(40 992)
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	49 665 378	48 603 373

Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni finansowej

W tys. zł		30.06.2018	31.12.2017
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)			
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	42 498 413	41 743 709
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	(1 395 226)	(1 393 405)
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	41 103 187	40 350 304
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych			
4	Koszt odtworzenia związany z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	585 869	492 864
5	Kwoty narzutu w odniesieniu do potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (metoda wyceny według wartości rynkowej)	1 777 560	1 732 967
5a	Ekspozycja obliczona według metody wyceny pierwotnej ekspozycji	-	-
6	Ubruttowanie zapewnionego zabezpieczenia instrumentów pochodnych, je żeli odliczono je od aktywów bilansowych zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	-	-
7	(Odliczenia aktywów wierzytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	-	-
8	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	-	-
9	Skorygowana skuteczna wartość nominalna wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych	-	-
10	(Skorygowana skuteczna wartość nominalna kompensat i odliczeń narzutów w odniesieniu do wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych)	-	-
11	Całkowite ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych (suma wierszy 4–10)	2 363 429	2 225 831
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych			
12	Aktywa z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto (bez uwzględnienia kompensowania), po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	162 090	285 028
13	(Skompensowane kwoty zobowiązań gotówkowych i wierzytelności gotówkowych w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto)	-	-
14	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	-	-
14a	Odstępstwo dotyczące transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych: Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z art. 429b ust. 4 i art. 222 Rozporządzenia nr 575/2013	-	-
15	Ekspozycje z tytułu transakcji zawieranych poprzez pośrednika	-	-
15a	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	-	-
16	Całkowite ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (suma wierszy 12–15a)	162 090	285 028
Inne ekspozycje pozabilansowe			
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	17 006 842	16 803 693
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	(12 344 037)	(12 413 896)
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	4 662 805	4 389 798
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 Rozporządzenia nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)			
19a	(Wyłączenie ekspozycji wewnątrz grupy (na zasadzie nieskonsolidowanej) zgodnie z art. 429 ust. 7 Rozporządzenia nr 575/2013 (bilansowych i pozabilansowych))	-	-
19b	(Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 14 Rozporządzenia nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe))	-	-

Kapitał i miara ekspozycji całkowitej			
20	Kapitał Tier I	4 956 443	4 981 895
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a i EU-19b)	48 291 510	47 250 960
Wskaźnik dźwigni			
22	Wskaźnik dźwigni	10,3%	10,5%
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych			
23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	Przejściowy	Przejściowy
24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 Rozporządzenia nr 575/2013	-	-

Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)

W tys. zł		30.06.2018	31.12.2017
1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	42 498 413	42 010 380
2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	2 291 789	1 161 793
3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	40 206 624	40 848 587
4	Obligacje zabezpieczone	-	-
5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	15 570 913	17 427 215
6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	370 770	137 130
7	Instytucje	995 054	1 008 275
8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	2 634 333	2 475 463
9	Ekspozycje detaliczne	5 484 735	5 445 997
10	Przedsiębiorstwa	11 190 660	10 433 486
11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	224 162	207 067
12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	3 735 997	3 713 954

2.4 Realizacja prognozy wyników na 2018 rok

Bank – jednostka dominująca nie przekazywał do publicznej wiadomości prognozy wyników na 2018 rok.

VI. Działalność Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w I półroczu 2018 roku

1. Kredyty i inne zaangażowania obciążone ryzykiem

1.1 Akcja kredytowa

Polityka kredytowa w Grupie jest spójna i obejmuje Bank jako jednostkę dominującą wraz ze swoimi Spółkami zależnymi (DMBH, Handlowy-Leasing Sp. z o.o.) z wyłączeniem podmiotów specjalnego przeznaczenia (tzw. Wehikułów inwestycyjnych), Spółek w likwidacji bądź upadłości, a także jednostek nieprowadzących bieżącej, statutowej działalności. Polityka oparta jest o aktywne zarządzanie portfelowe i precyzyjnie określone rynki docelowe, zaprojektowane w celu ułatwienia analizy ekspozycji oraz ryzyka kredytowego w ramach danej branży działalności klienta. Kredytobiorcy podlegają stałemu monitoringowi w celu możliwie wczesnego wykrycia symptomów pogarszania się zdolności kredytowej oraz wdrożenia działań naprawczych.

W I półroczu 2018 roku Grupa w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym skupiła się głównie na:

- kontynuacją prac nad optymalizacją procesu kredytowego oraz dostosowywania oferty kredytowej Grupy do potrzeb klientów i aktualnej sytuacji rynkowej;
- wspieraniu wzrostu aktywów;
- utrzymaniu wysokiej jakości portfela kredytowego;
- efektywnej alokacji kapitału;
- dalszemu doskonaleniu procesów zarządzania ryzykiem modeli stosowanych do pomiaru ryzyka kredytowego.

Należności kredytowe od klientów brutto

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2018	31.12.2017*	tys. zł	%
Należności zlotowe	18 493 680	18 059 110	434 570	2,4%
Należności walutowe	3 204 790	2 377 706	827 084	34,8%
Razem	21 698 470	20 436 816	1 261 654	6,2%
Należności od podmiotów sektora niefinansowego	19 559 170	18 424 326	1 134 844	6,2%
Należności od podmiotów sektora finansowego	2 139 300	2 012 490	126 810	6,3%
Razem	21 698 470	20 436 816	1 261 654	6,2%

*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

Na dzień 30 czerwca 2018 roku należności kredytowe brutto od klientów wyniosły 21,7 mld zł, co stanowiło wzrost o 6,2% w stosunku do 31 grudnia 2017 roku.

Udział kredytów w walutach obcych wynoszący w grudniu 2017 roku 11,6% wzrósł do poziomu 14,8% wg stanu na dzień 30 czerwca 2018 roku. Podkreślić należy, iż Grupa nie udziela kredytów w walutach obcych klientom indywidualnym, a jedynie podmiotom gospodarczym, które dysponują strumieniem przychodów w walucie kredytu, lub podmiotom, które zdaniem Grupy, są zdolne przewidzieć lub zaabsorbować ryzyko walutowe bez znaczącego narażenia swojej kondycji finansowej. Grupa monitoruje na bieżąco koncentrację ekspozycji kredytowych w celu uniknięcia sytuacji, w której portfel jest uzależniony od niewielkiej liczby klientów.

Koncentracja zaangażowań – klienci niebankowi

w tys. zł	30.06.2018			31.12.2017		
	Zaangażowanie bilansowe*	Zaangażowanie z tytułu udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych	Łączne zaangażowanie	Zaangażowanie bilansowe*	Zaangażowanie z tytułu udzielonych zobowiązań finansowych i gwarancyjnych	Łączne zaangażowanie
KLIENT 1	1 000 000	-	1 000 000	1 000 000	-	1 000 000
GRUPA 2	803 202	183 707	986 909	828 101	115 658	943 759
KLIENT 3	474 360	454 079	928 439	251 522	475 980	727 502
GRUPA 4	44 854	798 289	843 143	261 317	574 317	835 634
KLIENT 5	191 400	558 600	750 000	191 400	558 600	750 000
GRUPA 6	536 194	183 020	719 214	557 053	83 530	640 583
GRUPA 7	109 053	523 580	632 633	18	618 348	618 366
KLIENT 8	396 005	204 680	600 685	396 000	205 185	601 185
KLIENT 9	600 000	-	600 000	600 000	-	600 000
GRUPA 10	229 700	338 244	567 944	82 161	60 017	142 178
GRUPA 11	-	-	-	74 439	495 376	569 815
Razem	4 384 768	3 244 199	7 628 967	4 242 011	3 187 011	7 429 022

*Nie obejmuje zaangażowań z tytułu posiadanych akcji i innych papierów wartościowych

**Grupa rozumiana jako grupa kapitałowa, w skład której wchodzi jednostki w stosunku do których Grupa Kapitałowa Banku Handlowego w Warszawie S.A. posiada zaangażowania.

Koncentracja zaangażowań wobec branż*

Branża gospodarki według PKD	30.06.2018		31.12.2017	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	4 770 469	18,1%	4 458 076	18,3%
Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	3 141 953	11,9%	3 039 423	12,5%
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2 564 550	9,7%	2 645 822	10,8%
Produkcja artykułów spożywczych	1 136 002	4,3%	1 071 761	4,4%
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	1 089 935	4,1%	657 375	2,7%
Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	984 087	3,7%	825 311	3,4%
Górnictwo rud metali	928 439	3,5%	727 502	3,0%
Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	902 995	3,4%	884 023	3,6%
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep, naczep, z wyłączeniem motocykli	825 197	3,1%	633 978	2,6%
Działalność firm centralnych (head offices); doradztwo związane z zarządzaniem	737 993	2,8%	592 730	2,4%

Branża gospodarki według PKD	30.06.2018		31.12.2017	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Łącznie „10” branż gospodarki	17 081 620	64,8%	15 536 001	63,7%
Pozostałe branże	9 265 135	35,2%	8 855 908	36,3%
Razem	26 346 755	100,0%	24 391 909	100,0%

*Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe brutto wobec klientów instytucjonalnych (w tym banków).

1.2 Jakość portfela kredytowego

Należności Grupy przypisywane są do odpowiedniego portfela w zależności od istniejącego zagrożenia utraty wartości: portfel należności bez rozpoznanej utraty wartości (koszyk 1 i koszyk 2) oraz portfel należności z rozpoznaną utratą wartości (koszyk 3).

Należności od klientów w podziale na należności bez rozpoznanej utraty wartości oraz z rozpoznaną utratą wartości

w tys. zł	30.06.2018	31.12.2017*	Zmiana	
			tys. zł	%
Należności bez rozpoznanej utraty wartości (Etap 1), w tym:	19 203 033	19 714 214	(511 181)	(2,6%)
instytucji finansowych	2 139 286	1 995 354	143 932	7,2%
podmiotów sektora niefinansowego	17 063 747	17 718 860	(655 113)	(3,7%)
klientów instytucjonalnych**	10 787 250	10 946 510	(159 260)	(1,5%)
klientów indywidualnych	6 276 497	6 772 350	(495 853)	(7,3%)
Należności bez rozpoznanej utraty wartości (Etap 2), w tym:	1 740 095	n/d	n/d	n/d
instytucji finansowych	14	n/d	n/d	n/d
podmiotów sektora niefinansowego	1 740 081	n/d	n/d	n/d
klientów instytucjonalnych**	1 085 025	n/d	n/d	n/d
klientów indywidualnych	655 056	n/d	n/d	n/d
Należności z rozpoznaną utratą wartości (Etap 3), w tym:	698 352	660 094	38 258	5,8%
instytucji finansowych	-	17 136	(17 136)	(100,0%)
podmiotów sektora niefinansowego	698 352	642 958	55 394	8,6%
klientów instytucjonalnych**	321 351	322 643	(1 292)	(0,4%)
klientów indywidualnych	377 001	320 315	56 686	17,7%
Należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi (Etap 3)	56 990	62 508	(5 518)	(8,8%)
Należności od klientów brutto razem, w tym:	21 698 470	20 436 816	1 261 654	6,2%
podmiotów sektora niefinansowego	19 502 180	18 361 818	1 140 362	6,2%
klientów instytucjonalnych**	12 193 626	11 269 153	924 473	8,2%
klientów indywidualnych	7 308 554	7 092 665	215 889	3,0%
Odpisy z tytułu utraty wartości, w tym:	(668 590)	(587 783)	(80 807)	13,7%
na należności z tytułu zapadłych transakcji instrumentami pochodnymi	(50 772)	(54 295)	3 523	(6,5%)
Należności od klientów netto, razem	21 029 880	19 849 033	1 180 847	5,9%
Wskaźnik pokrycia odpisami z tytułu utraty wartości należności z rozpoznaną utratą wartości***	88,5%	80,8%		
klientów instytucjonalnych**	77,9%	68,3%		
klientów indywidualnych	96,9%	92,3%		
Wskaźnik kredytów nieobsługiwanych (NPL)	3,2%	3,2%		

*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

**Klienci instytucjonalni obejmują przedsiębiorstwa, sektor publiczny, spółki państwowe i prywatne, spółdzielnie, przedsiębiorstwa indywidualne, instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

***Zgodnie z wytycznymi Transition Resource Group for Impairment of Financial Instruments wartość należności w Etapie 3 prezentacyjnie powinna zostać powiększona o naliczone odsetki kontraktowe w łącznej kwocie 418 589 tys. PLN. Konsekwencją takiej prezentacji należności jest wzrost rezerw kredytowych o analogiczną kwotę. Przy takiej prezentacji wskaźnik kredytów nieobsługiwanych NPL wyniósłby 5,2%.

W I półroczu 2018 roku wskaźnik pokrycia odpisami z tytułu utraty wartości należności z rozpoznaną utratą wartości wzrósł o 7,7 pkt. proc. w porównaniu do końca 2017 roku i wyniósł 88,5%.

W porównaniu z końcem 2017 roku, udział kredytów nieobsługiwanych utrzymuje się na stałym poziomie i na koniec czerwca 2018 roku stanowił 3,2% portfela należności brutto od klientów.

Na dzień 30 czerwca 2018 roku odpisy z tytułu utraty wartości portfela wynosiły 668,6 mln zł, co stanowiło wzrost o 80,8 mln zł (tj. o 13,7%) w porównaniu do końca grudnia 2017 roku. Wzrost odpisów z tytułu utraty wartości w stosunku do końca 2017

roku miał miejsce w grupie należności ocenianej portfelowo 37,1 mln zł (tj. 16,3%).

Odpisy z tytułu utraty wartości na należności kredytowe od klientów

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2018	31.12.2017*	tys. zł	%
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych, w tym:				
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych - Etap 1	59 503	n/d	n/d	n/d
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych - Etap 2	79 729	n/d	n/d	n/d
Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych - Etap 3	529 358	n/d	n/d	n/d
Razem odpisy z tytułu utraty wartości, razem	668 590	587 783	80 807	13,7%
Wskaźnik pokrycia odpisami z tytułu utraty wartości należności ogółem	88,5%	80,8%		

*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów. Dane nieprzekształcone za 2017 rok znajdują się w nocie 17 do Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego.

Zdaniem Zarządu obecny poziom odpisów z tytułu utraty wartości właściwie odzwierciedla zaobserwowany wzrost salda należności oraz oczekiwaną utratę wartości portfela, biorąc pod uwagę zdyskontowaną prognozę przepływów związanych ze spłatą należności.

1.3 Zaangażowania z tytułu udzielonych zobowiązań warunkowych

Na dzień 30 czerwca 2018 roku zaangażowanie z tytułu zobowiązań warunkowych udzielonych przez Grupę wyniosło 17 mld zł, co oznacza wzrost o 0,2 mld zł (tj. 1,3%) w stosunku do końca 2017 roku. Największy udział w udzielonych zobowiązaniach warunkowych ogółem mają wciąż kredyty przyrządzone (tj. 84%). Na kredyty przyrządzone składają się przyrządzone, ale niewykorzystane linie kredytowe oraz niewykorzystane linie kredytowe w rachunku bieżącym.

Zobowiązania warunkowe udzielone

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2018	31.12.2017	tys. zł	%
Gwarancje	2 476 441	2 312 023	164 418	7,1%
Akredytywy własne	180 865	148 607	32 258	21,7%
Akredytywy obce potwierdzone	-	19 376	(19 376)	(100,0%)
Kredyty przyrządzone	14 337 696	14 292 534	45 162	0,3%
Pozostałe	45 362	43 942	1 420	3,2%
Razem	17 040 364	16 816 482	223 882	1,3%
Rezerwy na udzielone zobowiązania warunkowe	33 522	12 789	20 733	162,1%
Wskaźnik pokrycia rezerwami	0,20%	0,08%	-	-

Łączna kwota zabezpieczeń ustanowionych na rachunkach lub aktywach kredytobiorców Banku wyniosła na dzień 30 czerwca 2018 roku 4 042 mln zł, natomiast na dzień 31 grudnia 2017 roku 3 762 mln zł.

Na koniec I półrocza 2018 roku łączna wartość udzielonych przez Bank lub jednostkę od niego zależną poręczeń i gwarancji jednemu podmiotowi lub jednostce od niego zależnej nie przekraczała 10% kapitałów własnych Grupy.

2. Fundusze zewnętrzne

Według stanu na koniec czerwca 2018 roku łączna wartość funduszy zewnętrznych Grupy pozyskanych od banków wyniosła 2,1 mld zł i była o 0,5 mld zł (tj. 31,8%) wyższa w porównaniu do końca grudnia 2017 roku. Wzrost dotyczył głównie rachunków bieżących.

Łączna wartość funduszy pozyskanych od klientów wyniosła 32,5 mld zł na koniec I półrocza 2018 roku i była wyższa od bazy depozytowej na koniec roku, głównie z powodu wyższego salda depozytów podmiotów sektora finansowego (1,5 mld zł, tj. 31,6%), częściowo skompensowany spadek depozytów podmiotów sektora niefinansowego (jednostki budżetowe i klienci korporacyjni) Z drugiej strony został utrzymany trend wzrostowy dla portfela depozytów klientów indywidualnych (wzrost o 0,7 mld zł, tj. 6,1% w porównaniu do końca 2017 roku).

Fundusze pozyskane od banków

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2018	31.12.2017	tys. zł	%
Rachunki bieżące	1 451 221	1 108 689	342 532	30,9%
Depozyty terminowe	310 318	248 373	61 945	24,9%
Kredyty i pożyczki otrzymane	11 858	36 467	(24 609)	(67,5%)
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	29 820	9 085	20 735	228,2%
Inne zobowiązania	264 533	165 762	98 771	59,6%
Fundusze pozyskane od banków, razem	2 067 750	1 568 376	499 374	31,8%

Fundusze pozyskane od klientów

w tys. zł	Wg stanu na dzień		Zmiana	
	30.06.2018	31.12.2017	tys. zł	%
Depozyty podmiotów sektora finansowego				
Rachunki bieżące	581 794	531 361	50 433	9,5%
Depozyty terminowe	5 804 665	4 321 787	1 482 878	34,3%
	6 386 459	4 853 148	1 533 311	31,6%
Depozyty podmiotów sektora niefinansowego				
Rachunki bieżące, z tego:	20 144 130	22 129 625	(1 985 495)	(9,0%)
klientów korporacyjnych	10 282 354	10 766 475	(484 121)	(4,5%)
klientów indywidualnych	8 815 400	8 536 410	278 990	3,3%
jednostek budżetowych	1 046 376	2 826 740	(1 780 364)	(63,0%)
Depozyty terminowe, z tego:	5 686 512	4 962 380	724 132	14,6%
klientów korporacyjnych	2 930 484	3 053 104	(122 620)	(4,0%)
klientów indywidualnych	2 185 910	1 812 310	373 600	20,6%
jednostek budżetowych	570 118	96 966	473 152	488,0%
	25 830 642	27 092 005	(1 261 363)	(4,7%)
Depozyty razem	32 217 101	31 945 153	271 948	0,9%
Pozostałe zobowiązania				
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	29 049	-	29 049	100,0%
Inne zobowiązania, w tym:	253 471	191 545	61 926	32,3%
zabezpieczenia pieniężne	142 881	112 611	30 270	26,9%
depozyty zabezpieczające	63 008	40 671	22 337	54,9%
Pozostałe zobowiązania razem	282 520	191 545	90 975	47,5%
Zobowiązania wobec klientów, razem	32 499 621	32 136 698	362 923	1,1%

3. Segment Bankowości Instytucjonalnej**3.1 Podsumowanie wyników segmentu**

w tys. zł	I półrocze 2018	I półrocze 2017*	Zmiana	
			tys. zł	%
Wynik z tytułu odsetek	251 723	233 289	18 434	7,9%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	144 988	146 807	(1 819)	(1,2%)
Przychody z tytułu dywidend	1 032	1 228	(196)	(16,0%)
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	178 677	137 230	41 447	30,2%
Wynik na inwestycyjnych dłużnych aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	79 193	15 861	63 332	399,3%
Wynik na inwestycjach kapitałowych i pozostałych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	6 792	3 377	3 415	101,1%
Wynik na rachunkowości zabezpieczeń	3 682	3 554	128	3,6%
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	5 016	10 513	(5 497)	(52,3%)
Razem przychody	671 103	551 859	119 244	21,6%
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja	(280 121)	(281 425)	1 304	(0,5%)

w tys. zł	I półrocze 2018	I półrocze 2017*	Zmiana	
			tys. zł	%
Wynik z tytułu zbycia pozostałych aktywów	(836)	30	(866)	-
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	(7 254)	(11 759)	4 505	(38,3%)
Udział w zyskach (stratach) netto podmiotów wycenianych metodą praw własności	255	265	(10)	(3,8%)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(30 925)	(29 349)	(1 576)	5,4%
Zysk brutto	352 222	229 621	122 601	53,4%
Koszty/Dochody	42%	51%		

*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

Na kształtowanie się wyniku brutto Segmentu Bankowości Instytucjonalnej w I półroczu 2018 roku w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego wpływ miały w szczególności:

- wzrost wyniku odsetkowego o 18,4 mln zł r./r. będący przede wszystkim efektem wyższego wyniku z obszaru działalności klientowskiej (+12,1 mln zł) dzięki wzrostowi wolumenu z tytułu należności od podmiotów sektora niefinansowego i finansowego. Jednocześnie odnotowano spadek kosztu odsetkowego w obszarze działalności klientowskiej w wyniku niższego oprocentowania depozytów. Z drugiej strony odnotowano spadek wyniku odsetkowego od portfela papierów wartościowych;
- spadek wyniku z tytułu opłat i prowizji o 1,8 mln zł r./r., przede wszystkim w obszarze działalności maklerskiej odzwierciedlający słabą koniunkturę na Giełdzie Papierów Wartościowych;
- wzrost wyniku na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji o 41,4 mln zł r./r., w efekcie poprawy wyniku na zarządzaniu pozycją własną Banku;
- wynik na inwestycyjnych dłużnych aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody który w I półroczu 2018 roku wyniósł 79,2 mln zł i był wyższy o 63,3 mln zł w stosunku do analogicznego okresu poprzedniego roku;
- nieznaczny spadek kosztów działania o 1,3 mln zł r./r.;
- spadek odpisów netto na utratę wartości aktywów finansowych (7,3 mln zł utworzenia odpisów netto w I półroczu 2018 roku wobec 11,8 mln zł utworzenia odpisów netto w analogicznym okresie roku poprzedniego) głównie w wyniku niższych odpisów na kredyty ze zidentyfikowaną utratą wartości ale także spłat kilku dużych zaangażowań kredytowych.

3.2 Bankowość instytucjonalna i inwestycyjna oraz rynki kapitałowe

3.2.1 Bankowość instytucjonalna

W zakresie bankowości instytucjonalnej Grupa świadczy kompleksowe usługi finansowe największym polskim przedsiębiorstwom oraz strategicznym przedsiębiorstwom z silnym potencjałem wzrostu, jak również dla największych instytucji finansowych oraz spółek z sektora publicznego.

Na koniec I półrocza 2018 roku liczba klientów instytucjonalnych (obejmująca klientów strategicznych, globalnych i bankowości przedsiębiorstw) wyniosła 5,9 tys. W ramach bankowości przedsiębiorstw (małe i średnie firmy, duże przedsiębiorstwa i sektor publiczny) Grupa obsługiwała na koniec I półrocza 2018 roku 3,4 tys. klientów.

Cechą wspólną klientów bankowości instytucjonalnej jest ich zapotrzebowanie na zaawansowane produkty finansowe oraz doradztwo w zakresie usług finansowych. Grupa zapewnia w tym obszarze koordynację oferowanych produktów z zakresu bankowości inwestycyjnej, skarbu i zarządzania środkami finansowymi oraz przygotowuje oferty kredytowe różnorodnych form finansowania. Innowacyjność i konkurencyjność w zakresie oferowanych nowoczesnych struktur finansowania jest wynikiem połączenia wiedzy i doświadczenia Grupy, a także współpracy w ramach globalnej struktury Citigroup.

Poniższa tabela przedstawia stany aktywów i zobowiązań w poszczególnych segmentach w ujęciu zarządczym.

Aktywa

mln zł	30.06.2018	31.12.2017*	30.06.2017*	Zmiana		Zmiana	
				(1)/(2)		(1)/(3)	
				zł	%	zł	%
Przedsiębiorstwa, w tym:	4 965	4 494	4 841	471	10%	124	3%
Małe i średnie firmy	1 591	1 671	1 900	(80)	(5%)	(309)	(16%)
Duże przedsiębiorstwa	3 374	2 823	2 941	551	20%	433	15%
Sektor Publiczny	68	66	116	2	3%	(48)	(42%)
Klienci Globalni	3 400	3 271	3 046	129	4%	354	12%
Klienci Korporacyjni	5 092	4 819	4 762	273	6%	330	7%
Pozostałe**	-	2	29	(2)	(100%)	(29)	(100%)
Bankowość Instytucjonalna	13 525	12 652	12 794	873	7%	731	6%

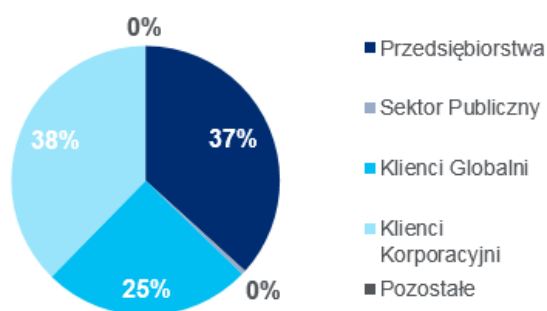
*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

Zobowiązania

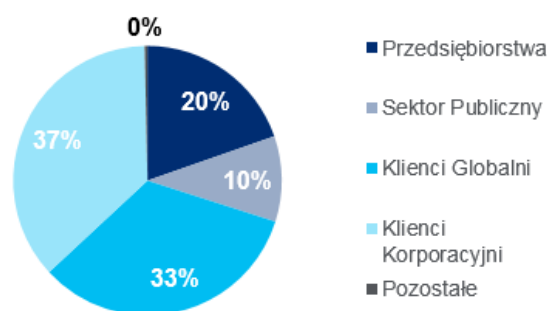
mln zł	30.06.2018	31.12.2017	30.06.2017	Zmiana		Zmiana	
				(1)/(2)		(1)/(3)	
				zł	%	zł	%
Przedsiębiorstwa, w tym:	4 062	3 865	3 850	197	5%	212	6%
Małe i średnie firmy	2 081	2 129	2 250	(48)	(2%)	(169)	(7%)
Duże przedsiębiorstwa	1 981	1 736	1 600	245	14%	381	24%
Sektor Publiczny	2 122	3 313	3 736	(1 191)	(36%)	(1 614)	(43%)
Klienci Globalni	6 854	7 745	6 837	(891)	(12%)	17	0%
Klienci Korporacyjni	7 554	5 856	5 979	1 699	29%	1 575	26%
Pozostałe**	70	71	83	(1)	(1%)	(13)	(15%)
Razem Bankowość Korporacyjna i Bankowość Przedsiębiorstw	20 662	20 850	20 485	(187)	(1%)	177	1%

**Pozycja „Pozostałe” obejmuje m.in. klientów objętych restrukturyzacją oraz klientów spółki Handlowy Leasing sp. z o.o.

Struktura aktywów Bankowości Instytucjonalnej wg stanu na 30.06.2018

Struktura pasywów Bankowości Instytucjonalnej wg stanu na 30.06.2018

Kluczowe transakcje i osiągnięcia w obszarze Bankowości Instytucjonalnej w I połowie 2018 roku:

- W I półroczu 2018 roku w ramach rozwoju współpracy ze strategicznymi klientami, Bank pomyślnie zrealizował istotne transakcje w zakresie finansowania, m.in. podpisanie:
 - Aneksu do konsorcjalnej umowy kredytowej na kwotę 1 590 mln zł wydłużający okres finansowania o 2 lata ze spółką z sektora chemicznego. Bank pełni rolę Agenta z całkowitą kwotą zaangażowania Banku wynoszącą 330 mln zł;
 - Prolongaty umowy konsorcjalnej dotyczącej programu emisji obligacji z klientem z branży energetycznej na łączną kwotę 5 820 mln zł. Citi Handlowy pełni rolę Agenta z całkowitą kwotą zaangażowania Banku w wysokości 750 mln zł;
 - Umowy na program finansowania dostawców z wiodącą spółką z sektora chemicznego. Jest to pierwszy program realizowany przez tą spółką, który docelowo ma objąć kilkudziesięciu kluczowych dostawców tego klienta.
- Ponadto w pierwszej połowie 2018 roku Bank konsekwentnie realizując strategię wsparcia swoich klientów, również podpisał:
 - Jedenaście umów kredytu długoterminowego, gdzie udział Banku wyniósł 530 mln zł;
 - Dwanaście umów kredytu w rachunku bieżącym, rewalwingowego oraz linii pod akredytywę lub wielozadaniowej, na łączną kwotę 309 mln zł;
 - Sześć promes w kwocie 121 mln zł;
 - Trzy umowy na finansowanie dostawców lub należności, na łączną kwotę 113 mln zł;
 - Umowę na faktoring odwrócony oraz umowę na gwarancję, na łączną kwotę 105 mln zł.
- Bank realizując strategię pozyskiwania nowych klientów oraz dzięki wsparciu sieci globalnej, jak również dzięki zestawowi unikatowych rozwiązań technologicznych, w pierwszej połowie 2018 nawiązał współpracę z siedmioma klientami na kompleksową obsługę bankową lub poszerzającą współpracę Banku z jego klientami;
- Akwizycja klientów w I półroczu 2018 roku: w segmencie Bankowości Przedsiębiorstw Bank pozyskał 97 nowych klientów w I półroczu 2018 roku, w tym 9 Dużych Przedsiębiorstw, 84 Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz 4 jednostki Sektora Publicznego. W ramach segmentów klientów strategicznych i globalnych Bank pozyskał 11 relacji klientowskich.

3.2.2 Osiągnięcia Sub-Sektora Rynków Finansowych

- W pierwszej połowie 2018 roku Citi Handlowy zwyciężył w konkursie Ministerstwa Finansów na pełnienie funkcji Dealera Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW) w 2018 roku. To kolejne z serii zwycięstwo Banku w tym prestiżowym konkursie organizowanym od 2002 roku i potwierdzenie silnej pozycji w tym segmencie rynku.
- W marcu 2018 roku podczas podsumowania Roku Giełdowego 2017 roku Citi Handlowy został nagrodzony w dwóch kategoriach: „Lider market makingu na Treasury BondSpot Poland” oraz „Lider rynku kasowego Treasury BondSpot Poland”.
- Platforma CitiFx Pulse, obecna na rynku od 2005 roku, cieszy się niesłabnącym zaufaniem naszych klientów. Świadczy o tym fakt że za pośrednictwem platformy zawierane jest około 80% wszystkich transakcji FX. Za pomocą platformy klient może samodzielnie zawierać transakcje w dogodnym dla niego czasie i jednym kliknięciem zawrzeć do 300 transakcji naraz. Platforma zapewnia naszym klientom dostęp do kwotowań 24 godziny na dobę, daje ciągły dostęp do informacji rynkowych, pozwala zarządzać ekspozycją walutową, tworzyć dogodne raporty, potwierdzać transakcje online. Jest to narzędzie innowacyjne i funkcjonalne, oferujące zautomatyzowane rozwiązania FX.
- W pierwszej połowie 2018 roku Bank był aktywny na rynku dłużnych papierów wartościowych oraz kredytów konsorcjalnych poprzez udział w następujących transakcjach:
 - Przeprowadzenie konsorcjalnej emisji obligacji 3-letnich w kwocie 500 mln zł dla krajowego banku;
 - Przeprowadzenie konsorcjalnych emisji 7-letnich obligacji dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego w dwóch transzach: 1,5 mln zł oraz 1 mld zł;
 - Wydłużenie finansowania w ramach kredytu konsorcjalnego w kwocie 12,5 mld zł dla klienta z branży telekomunikacyjnej.
 - Udzielenie finansowania w ramach kredytu konsorcjalnego w kwocie 400 mln euro dla firmy z branży metalowej.

3.2.3 Bankowość Transakcyjna

Citi Handlowy jest wiodącą instytucją świadczącą usługi bankowości transakcyjnej. Już czwarty rok z rzędu prestiżowy magazyn „Euromoney” uznał obsługę transakcyjną Citi Handlowy za najlepszą w Polsce. Wyróżnienie to przyznawane jest w oparciu o oceny klientów, którzy kolejny raz wskazali lidera w branży finansowej.

Aktualna oferta bankowości transakcyjnej obejmuje:

- Bankowość elektroniczna;
- Depozyty i rachunki bieżące;
- Produkty zarządzania płynnością;
- Przelewy zagraniczne;
- Produkty kartowe;
- Płatności i należności: Polecenie Zapłaty, SpeedCollect;
- Produkty gotówkowe;
- Doradztwo unijne;
- Produkty finansowania handlu.

Bankowość elektroniczna

W związku z rozwojem nowoczesnych technologii w bankowości, a także w odpowiedzi na kompleksowe potrzeby klientów korzystających z rozwiązań elektronicznych i mobilnych usprawniono system CitiDirect BE. Skupiono się przede wszystkim na uproszczeniu procesu tworzenia i autoryzacji płatności, a także stworzono nowy mechanizm obsługi płatności masowych. Ograniczono konieczność wymiany tradycyjnej dokumentacji dzięki elektronicznej platformie wymiany dokumentacji – eWnioski.

Depozyty i rachunki bieżące

Jednym z najważniejszych elementów realizowania strategii Banku jest koncentracja na pozyskiwaniu i obsłudze rachunków operacyjnych. Rachunek bieżący umożliwia dostęp do pełnej palety produktów Citi Handlowy. Zgromadzone przez klienta środki pieniężne, które nie są wykorzystywane do finansowania bieżącej działalności, mogą zostać ulokowane w depozytach terminowych lub pozostać na rachunku bieżącym o podwyższonym oprocentowaniu. W ofercie Banku znajdują się także m.in. depozyty negocjowane, depozyty automatyczne i depozyty zablokowane.

Produkty zarządzania płynnością

Wykorzystanie rozwiązań do zarządzania płynnością pozwala na redukcję zadłużenia i zmniejszenie kosztów jego obsługi przy jednoczesnym utrzymaniu zdolności do bieżącego regulowania zobowiązań. Instrumenty zarządzania płynnością umożliwiają optymalizację przepływów finansowych w ramach jednego klienta lub jednej grupy kapitałowej. Bank oferuje możliwość optymalnego zarządzania nadwyżkami w nadpłynnych spółkach i firmach, które mają zwiększone zapotrzebowanie na kapitał. Wśród produktów zarządzania płynnością znajdują się:

- rachunek skonsolidowany,
- cash pool rzeczywisty,
- saldo netto.

Przelewy zagraniczne

Bank dysponuje kompleksowym i bardzo szerokim pakietem rozliczeń w ponad 130 walutach na całym świecie. Odpowiadając na potrzeby klientów, Bank wprowadził rozszerzenie oferty rachunku wielowalutowego, wzbogacając ją o możliwość odbioru płatności zagranicznych w walutach egzotycznych (typu tugriki mongolskie, ruble białoruskie). Jest to unikatowe rozwiązanie na polskim rynku.

Produkty kartowe

Bank zakończył masową migrację klientów na nowy system do obsługi kart. Obecnie rozwijana jest oferta w zakresie nowych rozwiązań funkcjonalnych dotyczących tworzenia personalizowanych raportów z poziomu aplikacji dostępnej dla klientów, powiadomień email w zakresie realizowanych transakcji oraz innych rozwiązań niedostępnych wcześniej dla klientów Banku. Dzięki temu narzędzia do zarządzania portfelem kart stały się bardzo atrakcyjne i stanowią o przewadze konkurencyjnej Banku w tym segmencie produktów. Równolegle Bank finalizuje wdrożenie płatności bezstykowych, a po ich wdrożeniu planowane jest uruchomienie płatności mobilnych.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa i kontroli transakcji dokonywanych w Internecie, Bank uruchomił nową usługę 3D Secure dla Kart Business. Jest to dodatkowe, bezpłatne zabezpieczenie transakcji dokonywanych bez fizycznego użycia karty, które zapewnia silne uwierzytelnienie jej posiadacza. Usługa polega na potwierdzaniu transakcji internetowych jednorazowym hasłem wysyланym w wiadomości tekstowej (SMS) na numer telefonu komórkowego należący do posiadacza karty.

Płatności i należności: Polecenie Zapłaty, SpeedCollect

Bank posiada w swojej ofercie wygodne i efektywne narzędzia służące do obsługi płatności oraz należności. Te nowoczesne rozwiązania zostały zaprojektowane z myślą o firmach i instytucjach posiadających masowych odbiorców swoich produktów i usług.

- Polecenie zapłaty

Narzędzie to pozwala na efektywne pozyskiwanie należności od płatników, przy jednoczesnym obniżeniu kosztów ich egzekwowania. Citi Handlowy jest liderem rynku w obsłudze polecenia zapłaty (realizuje najwięcej transakcji na rynku), a dodatkowo jako jedyny bank w Polsce posiada opcję powiadamiania SMS dla Płatników (Polecenie Zapłaty Komfort).

- SpeedCollect

SpeedCollect to usługa pozwalająca na automatyczne księgowanie należności dla wierzycieli – odbiorców masowych płatności. Funkcjonalność rachunków wirtualnych pozwala na zakodowanie w numerze konta ważnych dla wierzyciela informacji, takich jak np. numer kontrahenta lub numer własnej jednostki handlowej, rozliczającej się z utargu. Liczba transakcji SpeedCollect zrealizowanych przez Citi Handlowy utrzymuje się na bardzo wysokim poziomie w tym segmencie na rynku.

Produkty gotówkowe

Bank zapewnia swoim klientom kompleksową obsługę gotówkową. Usługa wpłaty zamkniętej może być świadczona na terenie całego kraju w ponad 1 200 centrach obsługi gotówki. Dodatkowo Bank świadczy usługi wpłat otwartych poprzez ponad 4 500 placówek, dzięki partnerstwu z Poczta Polska S.A.

Produkty finansowania handlu

Wśród produktów obsługi handlu Citi Handlowy ma w swojej ofercie szereg rozwiązań, takich jak akredytywy, gwarancje bankowe, inkaso, kredyt handlowy, program finansowania dostawców i dystrybutorów, a także faktoring. Departament Finansowania Handlu odnotował wzrost aktywów na poziomie 10 proc. w stosunku do analogicznego okresu w 2017 roku.

W I półroczu 2018 Bank zawarł m.in. umowę na finansowanie zakupów i dostaw do spółek wchodzących w skład Grupy działającej w sektorze energetycznym (limit finansowania został ustalony na poziomie 200 mln zł). Klient docenił indywidualne podejście Banku do wspomnianej transakcji, dzięki czemu podniesiono limit do 300 mln zł.

Bank utrzymuje wiodącą pozycję w obszarze finansowania łańcucha dostaw z udziałem w rynku przekraczającym 20%. Od 1 lipca 2018 roku Bank na życzenie klienta i w dostosowanej do jego potrzeb konfiguracji oferuje produkty finansowania handlu (faktoring/ finansowanie łańcucha dostaw) z wykorzystaniem mechanizmu podzielonej płatności.

3.2.4 Usługi powiernicze i depozytariusza

Bank prowadzi działalność powierniczą na podstawie przepisów prawa polskiego i zgodnie z międzynarodowymi standardami usług powierniczych, oferowanych inwestorom i pośrednikom działającym na międzynarodowych rynkach papierów wartościowych. Bank potrafi sprostać wymogom największych i najbardziej wymagających klientów instytucjonalnych.

Bank świadczy usługi powiernicze dla krajowych i zagranicznych inwestorów instytucjonalnych oraz usługi banku depozytariusza dla krajowych funduszy emerytalnych i inwestycyjnych. Od wielu lat Citi Handlowy utrzymuje pozycję lidera na rynku banków depozytariuszy w Polsce.

W ramach regulaminowej działalności, na podstawie zezwolenia Komisji Papierów Wartościowych i Giełd (obecnie Komisja Nadzoru Finansowego), Bank prowadzi rachunki papierów wartościowych, rozlicza transakcje w obrocie papierami wartościowymi, zapewnia obsługę wypłat dywidend i odsetek, wycenę portfela aktywów, indywidualne raporty, a także aranżuje reprezentowanie klientów w walnych zgromadzeniach akcjonariuszy spółek publicznych. Bank prowadzi rachunki zbiorcze dla uprawnionych podmiotów zagranicznych. Ponadto Bank świadczy usługi prowadzenia rejestru zagranicznych papierów wartościowych, w ramach, których pośredniczy w rozliczaniu transakcji klientów krajowych na rynkach zagranicznych.

Bank oferuje również usługę operatora kont prowadzonych na imię klienta w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych S.A., polegającą na przekazywaniu dyspozycji otrzymanych od klienta do KDPW S.A. i odwrotnie - potwierdzeń rozrachunku oraz wyciągów z kont podmiotowych otwartych w KDPW S.A. do klienta Banku. Usługa skierowana jest do zagranicznych instytucji finansowych, w szczególności depozytowo-rozrachunkowych (podmioty finansowe o statusie ICSD) i obejmuje operowanie rachunkami papierów wartościowych i rachunkami zbiorczymi takich podmiotów.

Bank utrzymał jedną z wiodących pozycji na rynku rozliczeń transakcji w obrocie papierami wartościowymi realizowanych na rzecz zdalnych członków Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. i BondSpot S.A. Ponadto, Bank pozostał liderem w rozliczaniu transakcji zawieranych przez zagranicznych klientów instytucjonalnych na elektronicznej platformie obrotu dłużnymi papierami wartościowymi, działającej pod nazwą Treasury BondSpot Poland, zorganizowanej przez spółkę BondSpot S.A.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2018 roku Bank prowadził ponad 9,3 tys. rachunków papierów wartościowych.

W tym samym czasie Bank pełnił obowiązki depozytariusza dla trzech otwartych funduszy emerytalnych: Aviva OFE Aviva BZ WBK, Nationale - Nederlanden OFE, Pekao OFE.; trzech dobrowolnych funduszy emerytalnych: Nationale - Nederlanden DFE, DFE Pekao, Generali DFE, a także dla Pracowniczego Funduszu Emerytalnego Orange Polska.

Bank pełnił również obowiązki depozytariusza funduszy inwestycyjnych, zarządzanych przez następujące towarzystwa funduszy inwestycyjnych: BZ WBK TFI S.A., PKO TFI S.A., ESALIENS TFI S.A., Aviva Investors Poland TFI S.A. oraz Templeton Asset Management (Poland) TFI S.A.

Bank kontynuował działania wspierające doskonalenie regulacji prawnych rynku papierów wartościowych. Przedstawiciel Banku pełnił funkcję Przewodniczącego Prezydium Rady Banków Depozytariuszy przy Związku Banków Polskich („Rada”) w czasie kolejnej, szóstej z rzędu, kadencji. W okresie sprawozdawczym Rada była zaangażowana we wdrażanie rekomendacji dobrych praktyk odnośnie wykonywania obowiązków depozytariusza, wynikających ze zmienionej ustawy o funduszach inwestycyjnych, co ma związek z implementacją do prawodawstwa polskiego zapisów dyrektyw Unii Europejskiej AIFMD i UCITS V.

Rada brała aktywny udział w opiniowaniu innych projektów aktów prawnych, mających wpływ na działalność krajowych banków powierniczych. Wykorzystując własne zasoby, doświadczenie i kompetencje, pracownicy Banku we współpracy z Komisją Nadzoru Finansowego, KDPW S.A., KDPW_CCP S.A. i Giełdą Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. uczestniczyli w konsultacjach nad wprowadzaniem nowych rozwiązań na polskim rynku kapitałowym w ramach prac zespołów roboczych powołanych przy Związku Banków Polskich, a także w pracach rynkowych grup roboczych. Rada brała między innymi aktywny udział w uzgadnianiu planu wdrożenia na rynku projektów związanych z dostosowaniem do przepisów dyrektywy Central Securities Depository Regulation (CSDR) oraz wspierała prace prowadzone przez KDPW S.A. nad nowym projektem technologicznym wykorzystującym koncepcję tzw. rozproszonej księgi głównej (ang. Distributed Ledger Technology).

3.2.5 Działalność maklerska

Grupa prowadzi działalność maklerską na rynku kapitałowym za pośrednictwem spółki Dom Maklerski Banku Handlowego S.A., w której Bank posiada 100-procentowy udział.

W I półroczu 2018 roku DMBH pośredniczył w ramach transakcji sesyjnych w 8,1% obrotów akcjami na rynku wtórnym. Wartość transakcji sesyjnych zawartych za pośrednictwem DMBH na rynku akcji na GPW wyniosła 6,9 mld zł.

Na koniec I półrocza 2018 roku DMBH pełnił funkcję Animatora dla akcji 60 spółek notowanych na giełdzie w Warszawie (w tym 20 z WIG20). Stanowi to 12,7% akcji notowanych na warszawskim parkiecie na rynku podstawowym.

W segmencie klientów detalicznych DMBH I półrocze 2018 roku to okres kontynuacji realizowanej strategii intensywnej współpracy z Bankiem. W I półroczu 2018 roku obserwowana była wysoka aktywność klientów detalicznych korzystających z platformy transakcyjnej - CitiFX Stocks, która umożliwia obrót akcjami oraz instrumentami typu ETF notowanymi na największych giełdach zagranicznych. Za sprawą coraz popularniejszej wśród klientów CPC (Citi Private Client) usługi doradztwa, przychody z prowizji na rynkach zagranicznych uzupełniły istotnie tradycyjnie realizowany strumień przychodów z obrotów realizowanych przez klientów na GPW. Na rynku krajowym obserwowana była negatywna wariancja do poprzedniego okresu z powodu mniejszego wykonania transakcji na FIZ.

Liczba rachunków inwestycyjnych prowadzonych przez DMBH na koniec I półrocza 2018 roku wynosiła 14 tys. i zwiększyła się o 4,9 % w stosunku do analogicznego okresu w 2017 roku oraz o 1 % w porównaniu z końcem I kwartału 2018 roku. Wzrost liczby rachunków wynikał nadal z systematycznego wzrostu liczby zawieranych umów dla usług rynków zagranicznych realizowanych na platformie CitiFX Stocks.

Wybrane dane finansowe na dzień 30.06.2018 roku

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku w kapitale/głosach w WZ %	Suma bilansowa 30.06.2018 tys. zł	Kapitał własny 30.06.2018 tys. zł	Wynik finansowy netto za okres 01.01-30.06.2018 tys. zł
Dom Maklerski Banku Handlowego S.A.	Warszawa	100,00	515 831	98 504	977

3.2.6 Działalność leasingowa

Produkty leasingowe pozostały w ofercie Banku i są oferowane w ramach tak zwanej 'otwartej architektury', tj. na podstawie współpracy Banku z podmiotami spoza Grupy.

Wybrane dane finansowe na dzień 30.06.2018 roku

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku w kapitale/głosach w WZ	Suma bilansowa 30.06.2018	Kapitał własny 30.06.2018	Wynik finansowy netto za okres 01.01-30.06.2018
		%	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Handlowy-Leasing Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	22 360	22 197	(233)

4. Segment Bankowości Detalicznej

4.1 Podsumowanie wyników segmentu

w tys. zł	I półrocze 2018	I półrocze 2017*	Zmiana	
			tys. zł	%
Wynik z tytułu odsetek	296 038	285 060	10 978	3,9
Wynik z tytułu opłat i prowizji	135 424	142 859	(7 435)	(5,2)
Przychody z tytułu dywidend	7 918	7 720	198	2,6
Wynik na handlowych instrumentach finansowych i rewaluacji	14 066	15 701	(1 635)	(10,4)
Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	3 883	(11 686)	15 569	-
Razem przychody	457 329	439 654	17 675	4,0
Koszty działania i koszty ogólnego zarządu oraz amortyzacja	(346 210)	(351 496)	5 286	(1,5)
Wynik z tytułu utraty wartości aktywów finansowych oraz rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	(25 270)	(30 947)	5 677	(18,3)
Podatek od niektórych instytucji finansowych	(11 008)	(10 762)	(246)	2,3
Zysk brutto	74 841	46 449	28 392	61,1
Koszty/Dochody	76%	80%		

*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

Wynik brutto Segmentu Bankowości Detalicznej w I półroczu 2018 roku w porównaniu z analogicznym okresem 2017 roku kształtowany był głównie przez następujące czynniki:

- wzrost przychodów odsetkowych o 11,0 mln zł r./r. w wyniku wzrostu portfela produktów kredytowych (+5,8% r./r.);
- spadek wyniku prowizyjnego o 7,4 mln zł r./r., na który wpływ miały zniesienie przez Bank opłat za opóźnienie w spłacie zobowiązań kredytowych przez klientów oraz niższe prowizje ze sprzedaży produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych w efekcie spadku sentymentu rynkowego;
- spadek kosztów o 5,3 mln zł r./r. w wyniku kontynuacji działań optymalizacji i digitalizacji modelu biznesowego, przy czym oszczędności z tego tytułu w znacznej części zostały reinwestowane w marketing.
- Spadek wartości odpisów netto o 5,7 mln zł, głównie w wyniku skumulowanego wpływu zmian skutkujących zwiększeniem efektywności procesu windykacyjnego, częściowo skompensowane przez rosnący wolumen należności niezabezpieczonych.

4.2 Wybrane dane biznesowe

w tys.	I półrocze 2018	I półrocze 2017	Zmiana	
Liczba klientów indywidualnych	691,5	687,2	4,3	0,6%
Liczba rachunków bieżących, w tym:	460,8	459,9	0,9	0,2%
liczba rachunków operacyjnych*	101,1	97,7	3,4	3,5%
Liczba rachunków operacyjnych pozyskanych w danym okresie*	15,5	27,2	(11,7)	(42,9%)
Liczba rachunków oszczędnościowych	141,8	146,7	(4,9)	(3,4%)
Liczba kart kredytowych	691,7	702,4	(10,7)	(1,5%)
Liczba kart debetowych	247,4	248,9	(1,5)	(0,6%)

* W I kwartale 2017 roku nastąpiła zmiana klasyfikacji rachunków operacyjnych i bieżących. Poprzednie okresy zostały odpowiednio skorygowane

Należności netto od klientów indywidualnych – ujęcie zarządcze

w tys. zł	30.06.2018	31.12.2017**	30.06.2017**	Zmiana (1) / (2)		Zmiana (1) / (3)	
	(1)	(2)	(3)	tys. zł	%	tys. zł	%
Należności niezabezpieczone, w tym:	5 413 507	5 323 199	5 213 381	90 308	1,7%	200 126	3,8%
Karty kredytowe	2 660 007	2 535 457	2 443 963	124 550	4,9%	216 044	8,8%
Pożyczki gotówkowe	2 696 365	2 735 544	2 714 364	(39 179)	(1,4%)	(17 999)	(0,7%)
Pozostałe należności niezabezpieczone	57 135	52 198	55 054	4 937	9,5%	2 081	3,8%
Kredyty hipoteczne	1 529 614	1 473 927	1 350 997	55 687	3,7%	178 617	13,2%
Należności od klientów netto, razem	6 943 121	6 797 126	6 564 378	145 995	2,2%	378 743	5,8%

*Na dzień 1 stycznia 2018 roku Grupa zastosowała MSSF 9 „Instrumenty finansowe” po raz pierwszy i skorzystała z opcji nie przekształcania danych dotyczących wcześniejszych okresów.

4.3 Opis osiągnięć biznesowych**Rachunki bankowe**Rachunki bieżące

Łączne saldo na rachunkach w I półroczu 2018 roku wzrosło w porównaniu do końca 2017 roku o blisko 5% i przekroczyło 5,9 mld zł. Liczba rachunków osobistych na koniec I półrocza 2018 roku osiągnęła poziom 460 tys., z tego 262 tys. stanowiły rachunki złotowe, a 198 tys. rachunki prowadzone w walutach obcych.

Konta oszczędnościowe

Liczba kont oszczędnościowych na koniec I półrocza 2018 roku spadła do 141 tys. spadło również saldo zgromadzonych na nich środków do 2,7 mld zł wobec 144 tys. kont oszczędnościowych o łącznym saldzie ponad 2,7 mld zł w analogicznym okresie poprzedniego roku.

Zmiany w ofercie

W marcu 2018 roku weszła w życie zmieniona Tabela Opłat i Prowizji. Dla klientów posiadających konto osobiste typu Citi Priority wprowadzono opłatę za korzystanie z serwisu bankowości telefonicznej CitiPhone. Klienci mogą bezpłatnie zrezygnować z tej usługi zachowując jednocześnie możliwość zastrzeżenia Karty Debetowej oraz złożenia reklamacji u Doradcy CitiPhone, a także bezpłatnego korzystania z funkcjonalności Automatycznego Bankiera. Podwyższone zostały limity wypłat gotówkowych w bankomatach oraz limity zleceń płatniczych składanych w Citibank Online.

Wprowadzane zmiany są zgodnie ze strategią digitalizacji Banku. Nowy model opłat i prowizji oraz wyższe limity transakcji zachęcają klientów do korzystania z bankowości internetowej gdzie większość usług jest oferowana bez opłat.

W pierwszym półroczu 2018 roku Bank wprowadził szereg rozwiązań zwiększających komfort korzystania z rachunków. Między innymi udostępnił klientom w serwisie bankowości internetowej Citibank® Online zmianę danych kontaktowych czy też możliwość przesyłania dokumentów do Banku. Uruchomiona została również usługa płatności telefonem Google Pay oraz przelewy natychmiastowe Express Elixir.

Podobnie jak w poprzednim roku Bank koncentrował się na pozyskaniu nowych klientów dla segmentów Citigold, Citigold Private Client oraz Citi Priority. Cel był realizowany poprzez oferty promocyjne dla nowego klienta, a także poprzez reklamę w mediach tradycyjnych i elektronicznych, a także pozyskanie klienta przez kanał telefonicznej obsługi klienta – Tele Gold i Tele Priority. W kolejnych miesiącach 2018 roku Bank planuje kontynuować strategię polegającą na zwiększeniu portfela klientów we wskazanych segmentach, kładąc nacisk na digitalizację akwizycji. Bank planuje również rozwój programu rekomendacji oferty Citigold, poprzez wzmocnienie komunikacji w bankowości internetowej Citibank® Online, w mediach społecznościowych i edukację pracowników Citi Handlowy.

W lutym 2018 roku prestiżowy brytyjski magazyn finansowy Euromoney po raz kolejny wyróżnił Bank Citi Handlowy. W 15 edycji dorocznego badania rynku bankowości prywatnej bank został doceniony w dwóch kategoriach: za najlepszą ofertę private banking oraz najlepszą ofertę dla klientów globalnych – co stanowi potwierdzenie skuteczności działań Banku w tym obszarze.

Karty kredytowe

Na koniec I półrocza 2018 liczba kart kredytowych wyniosła 691,9 tys. Portfel kart w relacji do końca 2017 roku spadł o 1,5%.

Saldo portfela na kartach kredytowych na koniec I półrocza 2018 roku wyniosło 2,7 mld zł, co oznacza, że Bank utrzymał pozycję lidera na rynku kart kredytowych pod względem wartości kredytów udzielonych na kartach kredytowych, z udziałem rynkowym według danych na koniec czerwca 2018 roku na poziomie 25,6%.

Utrzymano wysoki poziom aktywacji oraz transakcyjności pośród nowo pozyskanych klientów. W strukturze akwizycji kart kredytowych w I półroczu 2018 roku dominowała karta Citi Simplicity, z udziałem w akwizycji na poziomie 91%.

Produkty kredytowePożyczki gotówkowe i produkty ratalne do rachunku karty kredytowej

Saldo produktów gotówkowych na koniec czerwca 2018 roku wyniosło 2,7 mld zł i było na niemal niezmiennym poziomie w stosunku rocznym, przy czym Bank zaobserwował przeniesienie części akwizycji i sald produktów ratalnych w ciężar limitów kart kredytowych.

Łączna sprzedaż produktów gotówkowych w pierwszej połowie 2018 roku wyniosła 0,6 mld zł. Dzięki koncentracji na akwizycji nowych klientów Bank w pierwszej połowie 2018 roku zanotował ponad 2-krotny wzrost sprzedaży produktów gotówkowych w

tej grupie klientów w porównaniu z analogicznym okresem w poprzednim roku. Bank nadal będzie koncentrował się na sprzedaży produktów w procesach zdalnych z dużym naciskiem na sprzedaż online i pozyskiwanie nowych klientów pożyczkowych.

Produkty hipoteczne

Na koniec drugiego kwartału 2018 roku saldo portfela kredytów hipotecznych wyniosło 1,55 mld zł, tj. wzrosło o 14% w porównaniu do pierwszej połowy 2017 roku. Sprzedaż produktów hipotecznych przez pierwsze dwa kwartały 2018 roku wyniosła 147 mln zł.

Produkty inwestycyjne i ubezpieczeniowe

Produkty inwestycyjne

Na koniec pierwszego półrocza 2018 roku łączna wartość środków zarządzanych w produktach o charakterze inwestycyjnym (w tym w ramach produktów ubezpieczeniowych o charakterze inwestycyjnym, bez inwestycji dwuwalutowych) nabytych przez klientów detalicznych za pośrednictwem Banku była o 12% wyższa od wartości na koniec analogicznego okresu w 2017 roku.

Wzrost ten dotyczył funduszy inwestycyjnych, obligacji strukturyzowanych, a także środków w instrumentach zgromadzonych na rachunkach prowadzonych przez Dom Maklerski Banku Handlowego S.A. (DMBH).

W ramach współpracy z DMBH, Bank umożliwił klientom dostęp do 16 emisji certyfikatów inwestycyjnych funduszy inwestycyjnych zamkniętych.

W zakresie produktów strukturyzowanych Bank zrealizował I półrocza 2018 roku 54 subskrypcji obligacji strukturyzowanych denominowanych w PLN, USD, GBP oraz EUR.

W zakresie funduszy inwestycyjnych otwartych, Bank wdrożył w 2018 roku do oferty cztery fundusze – dwa akcyjne, jeden obligacyjny oraz jeden multi asset.

Produkty ubezpieczeniowe

W lutym 2018 roku w ramach strategicznej współpracy z Towarzystwem Ubezpieczeń na Życie WARTA S.A. do oferty Banku zostało wprowadzone nowe ubezpieczenie WARTA Twoje Zdrowie Plus jako zabezpieczenie finansowe na wypadek często występujących chorób cywilizacyjnych. Środki wypłacone z polisy mogą ułatwić dostęp klientom Citi Handlowy do prywatnej opieki medycznej, nowoczesnych metod leczenia, czy też pozwolić na zakup niezbędnych leków. Produkt jest dostępny w oddziałach SMART zlokalizowanych w galeriach handlowych.

W I półroczu 2018 roku w ramach oferty dla klientów zamożnych Bank uprościł proces zawarcia umowy dla dwóch kluczowych produktów – terminowego ubezpieczenia na życie oraz ubezpieczenia z elementem oszczędnościowym. Dzięki temu klienci mogą dużo szybciej i łatwiej dokonać zakupu ubezpieczenia w jednym z naszych oddziałów.

Ponadto Bank wdrożył nowy model dystrybucji stworzony na podstawie sprzedaży przez agenta, która została włączona do procesu sprzedaży telefonicznej.

Dodatkowo, ubezpieczenia oferowane przez Bank z powodzeniem zostały dostosowane do zmian regulacyjnych MIFID II i RODO.

4.4 Rozwój kanałów dystrybucji

4.4.1 Akwizycja bezpośrednia

W I połowie 2018 roku kanał dystrybucji detalicznej Universal Bankers utrzymał strategię akwizycji nowych klientów skupiając się na trzech podstawowych produktach: kartach kredytowych, koncie Citi Priority oraz pożyczce gotówkowej. Podobnie jak w poprzednich latach, mobilne siły sprzedażowe w sile ponad 80 doradców działają na terenie całego kraju, operując z lokalnych biur w sześciu miastach.

Pierwsze półrocze 2018 roku przyniosło kolejne relokacje punktów sprzedaży Smart Mini pomiędzy centrami handlowymi, zgodnie z założeniami okresowego odświeżania potencjału sprzedażowego przy zachowaniu efektywności kosztowej formuły oraz kontynuacji obecności w firmach korporacyjnych oraz jednostkach administracji publicznej.

Universal Bankers wspierali także budowę wizerunku Citi Handlowy jako instytucji innowacyjnej, proponującej nowoczesne rozwiązania i zwróconej w stronę potrzeb klienta poprzez obecność z formatem Mobile Smart Mini na wydarzeniach społeczno-kulturalnych, takich jak widowiska i pokazy lotnicze, targi motoryzacyjne i imprezy sportowe.

Nowoczesne rozwiązania technologiczne oraz konsekwentnie realizowane cele pozwoliły osiągnąć wysoką efektywność sprzedaży w kanale nastawionym na pozyskiwanie nowych klientów.

4.4.2 Sieć oddziałów

Budowa Bankowego Ekosystemu Smart

Pierwsza połowa 2018 roku dla sieci placówek Citi Handlowy to okres kontynuacji strategii Banku i konsolidacji wokół Bankowego Ekosystemu Smart. Obecnie obsługujemy klientów w 15 oddziałach funkcjonujących w 10 największych miastach, w których Bank niezmiennie dostrzega największy potencjał w ramach segmentów klienta, na których opiera swoją strategię rozwoju bankowości detalicznej.

Wdrażane od 2016 roku punkty sprzedaży Smart Mini, obsługiwane przez doradców Universal Bankers, wypełniały swoją rolę budowy wizerunku i percepcji skali oraz wsparcia akwizycyjnego poprzez obsługę rynków, na których potencjał sprzedażowy

nie uzasadnia inwestycji w stacjonarny oddział bankowy. W 2017 roku format Smart Mini został uzupełniony przez pierwszy w pełni mobilny punkt przeznaczony do obsługi imprez masowych i przy organizacji innych aktywności marketingowo-sprzedażowych, które to działania były kontynuowane w I półroczu 2018 roku. Dostępność punktów Smart Mini dyktowana jest godzinami otwarcia poszczególnych centrów handlowych lub czasem trwania imprez plenerowych.

Obsługa klientów zarówno w ramach Oddziałów Smart oraz Smart Mini odbywa się przy wykorzystaniu modernizowanych systemów bankowych oraz nowej aplikacji sprzedażowej udostępnionej na tablety. Po raz pierwszy klient aplikujący o produkty kredytowe – kartę kredytową lub pożyczkę gotówkową – ma do dyspozycji zunifikowany interfejs użytkownika niezależnie do punktu kontaktu, tj. w Internecie, w oddziale czy na tablecie. Narzędzie umożliwia jednocześnie bezpieczne przerwanie procesu aplikacji w dowolnym momencie i ponowne podjęcie jej bez utraty danych, także przy zmianie kanału akwizycji. Zastosowane rozwiązanie pozwala na całkowite wyeliminowanie papieru z procesu sprzedaży, opierając się na elektronicznych formach podpisu i komunikacji SMS i e-mail.

Liczba oddziałów i pozostałych punktów sprzedaży / kontaktu z klientem na koniec okresu

	30.06.2018 (1)	31.12.2017 (2)	30.06.2017 (3)	Zmiana (1)/(2)	Zmiana (1)/(3)
Liczba placówek*:	26	26	26	-	-
HUB Gold	8	8	8	-	-
Smart HUB Gold	2	2	2	-	-
Centrum Inwestycyjne	1	1	1	-	-
Oddziały Smart	14	14	14	-	-
Oddziały korporacyjne	1	1	1	-	-
Pozostałe punkty sprzedaży/obsługi klienta:					
Smart Mini	4	4	3	-	1

*Klasyfikacja oddziałów ze względu na rodzaj świadczonych usług. Zgodnie z nią oddziały podzielono na: HUB Gold (oddziały z wydzielonymi strefami do obsługi klientów Citigold), Smart HUB Gold (z wyodrębnioną częścią Smart dedykowaną do obsługi klientów głównie z segmentu Citi Priority), Blue (oddziały bez wydzielonej strefy Citigold), Centrum Inwestycyjne oraz nowoczesne placówki typu Smart.

4.4.3 Bankowość Internetowa i Telefoniczna

Bankowość Internetowa

Liczba aktywnych użytkowników Citibank Online, czyli takich, którzy przynajmniej raz na 30 dni zalogowali się do bankowości internetowej lub mobilnej za pomocą przeglądarki lub aplikacji Citi Mobile, w pierwszej połowie 2018 roku 348 tys. użytkowników co stanowi wzrost o ponad 9 tys. użytkowników w porównaniu z analogicznym okresem w 2017 roku. Udział aktywnych użytkowników Citibank Online w całym portfelu klientów Banku w pierwszym półroczu 2018 roku wyniósł 51,0%.

Użytkownicy cyfrowi (czyli tacy, którzy przynajmniej raz w miesiącu skorzystali z bankowości internetowej Citibank Online lub bankowości mobilnej Citi Mobile na różnych urządzeniach) stanowili 73,5% wszystkich klientów aktywnych transakcyjnie w I połowie 2018 roku, co stanowi wzrost o ponad jeden punkt procentowy w porównaniu do analogicznego okresu w 2017 roku.

W kwartalnych odstępach Bank wprowadzał nowe funkcjonalności i na koniec 2017 roku ich liczba przekroczyła 300 umożliwiając między innymi: pełne zarządzanie kartą kredytową i produktami ratalnymi, pełnej transakcyjności powiązanej z kontami osobistymi oraz pełnego widoku produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych. W IV kwartale 2018 roku Bank planuje wdrożenie możliwości przeprowadzania transakcji funduszy inwestycyjnych w bankowości online. Klienci będą również mieli możliwość przeprowadzenia we własnym zakresie pełnego profilowania oraz oceny wiedzy i doświadczenia, zgodnych z regulacją MIFID II. Wszystkie te procesy będą dostępne z poziomu urządzeń mobilnych.

Nowy Citibank Online okazał się również sukcesem jeśli chodzi o sprzedaż produktów ratalnych. Dzięki kontekstowym ofertom, adresującym potrzeby klientów ilość produktów kredytowych sprzedawanych w tym kanale wzrosła o 106% r./r.

Bankowość Mobilna

W I połowie 2018 roku liczba aktywnych finansowo użytkowników bankowości mobilnej, czyli takich, którzy raz na 30 dni skorzystali z bankowości mobilnej korzystając z aplikacji lub Citibank Online w technologii responsywnej wyniosła ponad 146,5 tys., co stanowi wzrost o ponad 34% w stosunku do czerwca 2017 roku. Udział aktywnych użytkowników bankowości mobilnej względem klientów aktywnych transakcyjnie wyniósł 28,8%, co stanowi wzrost o 7 p.p. względem analogicznego okresu w 2017 roku.

Media społecznościowe

Citi Handlowy kontynuował działalność w mediach społecznościowych pozostając istotnym kanałem zarówno do kontaktu, jak i do interakcji z klientami. W codziennej komunikacji Bank koncentrował się nie tylko na dostarczaniu informacji o aktualnych ofertach czy promocjach, ale także udostępniał fanom zaproszenia do udziału w niecodziennych wydarzeniach i konkursach – posty udostępniane przez Bank docierały miesięcznie do blisko 1mln osób korzystających z Facebooka. W ramach działalności na Facebooku Citi Handlowy uruchomił w 2018 roku wiele nowości, m.in: webinaria na żywo organizowane wraz z ekspertami z danych dziedzin, czaty z ekspertem z Banku np. o pożyczce czy kredycie hipotecznym. Dodatkowo Citi Handlowy rozszerzył swoją komunikację na Facebooku o tematy związane z bankowością klientów zamożnych – publikowane są Analizy Tygodnia czy Alerty Rynkowe.

Facebook stanowi również jedno z kluczowych narzędzi do obsługi zapytań klientów – istotnej poprawie uległy wszystkie wskaźniki zaangażowania fanów, a średni czas reakcji na zapytanie wyniósł 7 minut. Bank posiada ponad 144 tys. fanów. W 2018 roku Facebook stał się również jednym z kanałów pozyskiwania klientów – publikowane są również reklamy promujące produkty Banku i zachęcające użytkowników do dołączenia do grona klientów.

5. Zmiany w zakresie technologii informatycznych

W pierwszym półroczu 2018 roku strategicznym celem Banku w obszarze technologii informacyjnych było nadal zwiększanie konkurencyjności Banku poprzez dostarczanie najwyższej jakości usług i produktów, przy szerokim wsparciu rozwiązań innowacyjnych, cyfryzacji i automatyzacji oraz przy jednoczesnej optymalizacji kosztów. Zgodnie z trendami rynkowymi technologia Banku jest oparta w dużym stopniu o scentralizowane usługi i outsourcing. Procesy centralizacji usług pozwalają na osiąganie oszczędności, poprawę jakości i standaryzację procesów oraz na zapewnianie wysokiego poziomu kontroli i bezpieczeństwa informacji.

Procesy IT Banku realizowane są zgodnie z międzynarodowymi standardami, co zostało potwierdzone pozytywnym wynikiem audytów recertyfikacyjnych zgodności ze standardami ISO 20000 (zarządzanie usługami IT), ISO 27001 (zarządzanie bezpieczeństwem informacji) oraz ISO22301 (zapewnienie ciągłości pracy).

Najistotniejsze modyfikacje/usprawnienia wprowadzone w I półroczu 2018 roku to:

- **w obszarze bankowości instytucjonalnej:**
 - **finalizacja migracji kart komercyjnych dla klientów instytucjonalnych do nowej platformy wdrożonej w 2017 roku** w celu umożliwienia dalszego rozwoju produktu kartowego. W wyniku wdrożenia nowej platformy klienci instytucjonalni otrzymali dodatkowe możliwości korzystania z produktów w postaci kart chipowych oraz dostęp do danych poprzez systemy cyfrowe. W wyniku uruchomienia nowej platformy, Bank liczy na zwiększenie akwizycji klientów w obszarze produktu kart korporacyjnych;
 - **implementacja nowych rozwiązań zwiększających poziom cyfryzacji komunikacji pomiędzy Bankiem, a klientem** – w wyniku wdrażania nowych zmian kolejni klienci będą w stanie korzystać z możliwości cyfrowego składania i pobierania dokumentów z Banku (zmniejszenia ilości nie-cyfrowych dokumentów w obrocie z klientami).
- **w obszarze bankowości detalicznej:**
 - **wprowadzenie usługi Google Pay dla kart debetowych i kredytowych Mastercard** - bankowość internetowa i bankowość mobilna to dwa najszybciej rozwijające się obszary na rynku płatności bezgotówkowych. Polska jest jednym z rynków, na których płatności mobilne są najbardziej rozpowszechnione, mają ogromny potencjał, a liczba kart wirtualnych gwałtownie rośnie. Sprzyja temu fakt, że prawie 100% terminali obsługuje już płatności zbliżeniowe, a ponad 60% transakcji to właśnie transakcje zbliżeniowe. Z tego powodu Bank zdecydował się na wdrożenie obsługi funkcjonalności Google Pay, pozwalającej klientom na nowoczesne, szybkie, proste i wygodne dokonywanie płatności zbliżeniowych za pośrednictwem smartfonu, bez użycia fizycznej karty;
 - **wprowadzenie przelewów natychmiastowych KIR dla klientów bankowości detalicznej** – realizowanych w mniej niż 30 sekund przy zachowaniu niezmiennie wysokich standardów bezpieczeństwa transakcji, ma na celu wzrost poziomu doświadczeń klientów mierzonych wskaźnikiem NPS oraz zwiększenie przychodu związanego z oczekiwanym wzrostem całkowitej liczby realizowanych transakcji.
- **w zakresie dostosowania systemów Banku do zgodności z wymaganiami regulacyjnymi** – Bank wdrożył zmiany regulacyjne dostosowując systemy informatyczne do wymogów: Split Payment, Rozporządzenia o Ochronie danych osobowych (RODO) oraz kolejnymi wymogami Dyrektywy w sprawie rynków finansowych (MIFID 2).

Jednostki Technologiczne proaktywnie rozwijają i ulepszają swój portfel usług, aby w pełni zaspokajać obecne i przyszłe potrzeby biznesowe Banku. Proponują i dostarczają partnerom biznesowym optymalne rozwiązania technologiczne, pozwalające na budowanie przewagi konkurencyjnej. Jednostki Technologiczne aktywnie wspierają inicjatywy zmierzające do szerszego wykorzystania technologii informacyjnych automatyzujących procesy w Banku oraz zwiększających poziom cyfryzacji usług.

Poniżej informacja o trwających i jeszcze nieukończonych inicjatywach i modyfikacjach systemów, które będą miały wpływ na działalność Banku w najbliższych okresach:

- **w obszarze bankowości instytucjonalnej:**
 - **implementacja rozwiązań do robotyzacji procesów operacyjnych Banku** - wdrożenie platformy do robotyzacji procesów biznesowych jest realizowane w celu zwiększenia efektywności i automatyzacji realizowanych procesów Back –Office w Banku.
- **w obszarze bankowości detalicznej:**
 - **automatyzacja i digitalizacja procesów sprzedażowych (straight through processing) w obszarze produktów bankowości detalicznej** – karty, pożyczki, konta;
 - wprowadzenie usługi pozwalającej **na automatyczne poświadczenie tożsamości klienta** – w celu przyspieszenia i zwiększenia akwizycji nowych klientów;
 - **dalsze udoskonalanie platformy bankowości internetowej i mobilnej** (dodanie nowych funkcjonalności oraz produktów) w celu zwiększenia zadowolenia klientów, zwiększenia przychodów oraz bezpieczeństwa.
- **w zakresie dostosowania systemów Banku do zgodności z wymaganiami regulacyjnymi:**
 - dalsze dostosowanie systemów informatycznych Banku do szerszego zakresu monitorowania transakcji w ramach **przeciwdziałania praniu pieniędzy**;
 - dostosowanie systemów informatycznych banku do wymogów regulacji rynku finansowego **PSD2**.

6. Zaangażowania kapitałowe Banku

Zaangażowania kapitałowe Banku podzielone są na portfele zaangażowań strategicznych i zaangażowań do zbycia. W I półroczu 2018 roku Bank kontynuował obroną wcześniej politykę inwestycji kapitałowych. Jej wytycznymi dla portfela zaangażowań strategicznych były: maksymalizacja zysku w długim okresie czasu, wzrost udziałów rynkowych, rozwój współpracy z Bankiem oraz rozszerzanie oferty Banku, a dla portfela zaangażowań do zbycia - optymalizacja wyniku finansowego transakcji kapitałowych oraz minimalizacja ryzyka w obszarach wynikających z tych transakcji.

6.1 Portfel zaangażowań strategicznych

Spółki strategiczne obejmują podmioty prowadzące działalność w sektorze finansowym, dzięki którym Bank poszerza swoją ofertę produktową, zwiększa prestiż i wzmacnia pozycję konkurencyjną na rynku usług finansowych w Polsce.

Do spółek strategicznych zaliczamy również spółki infrastrukturalne prowadzące działalność na rzecz sektora finansowego. Bank posiada w nich udział mniejszościowy, ale mają one strategiczne znaczenie dla Banku ze względu na prowadzone przez spółki operacje oraz współpracę z Bankiem.

W przypadku zaangażowań strategicznych w tzw. spółkach infrastrukturalnych Bank planuje zachować swój udział i aktywnie uczestniczyć w wyznaczaniu strategicznych kierunków ich rozwoju w ramach możliwości wynikających z posiadanego prawa głosu. Nadrzędnym celem Banku przy sprawowaniu nadzoru korporacyjnego nad tymi spółkami jest dążenie do rozwoju spółek z zachowaniem niezagrożonej kontynuacji ich aktualnej działalności wykorzystywanej przez uczestników rynków finansowych, w tym również przez Bank.

6.2 Portfel zaangażowań do zbycia

Spółki do zbycia to podmioty, w których zaangażowanie Banku nie ma charakteru strategicznego i obejmują one zarówno same spółki posiadane przez Bank bezpośrednio, jak i pośrednio, a także celowe spółki inwestycyjne, za pośrednictwem których Bank prowadzi operacje kapitałowe. Niektóre spośród spółek do zbycia stanowią zaangażowania restrukturyzacyjne, które to zaangażowania Bank objął w wyniku konwersji wierzytelności na udziały kapitałowe.

Założenia strategiczne Banku odnośnie spółek do zbycia przewidują stopniową redukcję zaangażowania Grupy w tych spółkach. Zakłada się, iż poszczególne podmioty będą sprzedawane w najbardziej dogodnym momencie wynikającym z uwarunkowań rynkowych. Portfel spółek do zbycia skupia zaangażowania kapitałowe bez określonej z góry stopy zwrotu. Bank nie planuje nowych inwestycji kapitałowych z przeznaczeniem do sprzedaży w późniejszym okresie. Portfel spółek do zbycia może powiększyć się o ewentualne zaangażowania objęte w wyniku konwersji wierzytelności na udziały kapitałowe oraz o zaangażowania, które Bank obejmie w związku z prowadzoną działalnością operacyjną.

6.3 Celowe spółki inwestycyjne

Według stanu na 30 czerwca 2018 roku w skład Grupy wchodziły dwie spółki inwestycyjne, za pośrednictwem których Bank prowadził operacje kapitałowe. Działalność tych spółek była finansowana poprzez zwrotną dopłatę wspólnika do kapitału oraz z ich wyników finansowych.

W związku z kontynuowaniem przez Bank strategii ograniczenia działalności poprzez celowe spółki inwestycyjne przewiduje się, iż kolejne spółki inwestycyjne będą podlegały sukcesywnemu zbywaniu lub likwidacji.

Według informacji dostępnych w dniu sporządzania sprawozdania finansowego podstawowe dane finansowe opisywanych podmiotów według stanu na 30 czerwca 2018 roku przedstawiały się następująco:

Nazwa spółki	Siedziba	Udział Banku	Suma	Kapitał własny	Wynik finansowy
		w kapitale/głosach w WZ	bilansowa 30.06.2018	30.06.2018	netto za okres 01.01-30.06.2018
		%	tys. zł	tys. zł	tys. zł
Handlowy - Inwestycje Sp. z o.o.	Warszawa	100,00	11 135	11 090	13
Handlowy Investments S.A.	Luksemburg	100,00	18 832	18 391	(263)

VII. Istotne czynniki ryzyka związane z działalnością Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A.

1. Ryzyko związane z regulacjami prawnymi

Akty prawne	Istota regulowanego zagadnienia
Ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych	<ul style="list-style-type: none"> Celem regulacji jest walka z wyłudzeniami skarbowymi, w szczególności wyłudzeniami VAT. Na banki i SKOK-i został nałożony obowiązek przekazywania do izby rozliczeniowej niektórych danych o klientach i ich transakcjach w celu ustalenia wskaźnika ryzyka. Izba rozliczeniowa będzie przekazywać informacje o wskaźniku ryzyka szefowi KAS oraz bankom i SKOK-om. Ustawa tworzy system

	<p>wymiany informacji między bankami i administracją skarbową. Informacje przekazywane przez banki umożliwią administracji dokonywanie analiz finansowych, pozwalających na identyfikację przepływów charakterystycznych dla wyłudzeń skarbowych.</p>
<p>Ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Celem regulacji jest ograniczenie wyłudzeń VAT. • Ustawa o split payment wprowadza mechanizm podzielonej płatności, co oznacza, że podatnicy, którzy otrzymali fakturę ze wykazaną kwotą podatku, przy dokonywaniu płatności kwoty należności wynikającej z tej faktury mogą zastosować mechanizm podzielonej płatności. • Podatek będzie miał ograniczone możliwości dysponowania środkami na rachunku VAT. Środkami z tego rachunku klient będzie mógł płacić VAT swoim kontrahentom również na rachunek VAT lub regulować zobowiązanie VAT w rozliczeniach z fiskusem. • Na mocy ustawy banki zobowiązane są do bezpłatnego otwarcia jednego rachunku VAT dla każdego klienta. Rozwiązanie zakłada zmianę technologii w systemie rozliczeń międzybankowych i ma wpływ na sposób udostępniania niektórych produktów. Regulacja nie dotyczy klientów detalicznych.
<p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 roku w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Celem jest wzmocnienie ochrony inwestorów indywidualnych nabywających takie produkty. • Rozporządzenie nakłada na podmioty tworzące oraz sprzedające PRIIP (w tym Bank i DMBH) szereg nowych obowiązków, przede wszystkim w zakresie przedstawienia określonych informacji inwestorom.
<p>Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE – „Dyrektywa MiFIDII”;</p> <p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 – „rozporządzenie MiFIR”;</p> <p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2015/2365 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie przejrzystości transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ponownego wykorzystania oraz zmiany rozporządzenia (UE) nr 648/2012;</p> <p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Celem regulacji jest wzmocnienie ochrony inwestorów i/lub klientów poprzez wprowadzenie udoskonalonych rozwiązań organizacyjnych w zakresie ochrony aktywów klientów oraz obszaru zarządzania produktem (product governance), zwiększenie zakresu produktów objętych regulacją, zmiany w zakresie klasyfikacji klientów, dodatkowe wzmocnienie dotychczasowych regulacji dotyczących zachęt, zarządzania konfliktami interesów oraz szereg innych mających na celu zapewnienie przestrzegania zasad rzetelności oraz profesjonalizmu w zakresie usług na rynku finansowym. • MiFID II wprowadza zmiany w strukturze organizacji rynków poprzez uregulowanie oraz odpowiednio wprowadzenie tam gdzie uznaje to za potrzebne m.in. zorganizowanych platform obrotu (OTF) oraz wielostronnych platform obrotu (MTF), w znacznym stopniu rozszerza dotychczasową zasadę przejrzystości w zakresie transakcji rynku finansowego, wzmacnia dotychczasowe uprawnienia regulatorów unijnych oraz lokalnych (m.in. EBA, ESMA, KNF), w tym uprawnienia interwencyjne regulatorów, co do zakazu oraz ograniczenia działalności podmiotu na rynku finansowym.

<p>Ustawa z dnia 30 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Celem ustawy jest implementacja do polskiego porządku prawnego Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, str. 214). • Najważniejsze zmiany: <ul style="list-style-type: none"> – dostęp do rachunku podstawowego; – wprowadzenie przepisów dotyczące przenoszenia rachunków płatniczych; – stworzenie stron internetowych porównujących oferty dostawców usług płatniczych w zakresie prowadzenia rachunków płatniczych; – prowadzenie obowiązków informacyjnych w zakresie pobieranych opłat przez dostawców prowadzących rachunki płatnicze.
<p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)</p> <p>Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozporządzenie wiąże wszystkich, którzy przetwarzają dane osobowe w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. • Rozporządzenie wprowadza szereg zmian oraz istotnie rozszerza zakres obowiązków administratorów oraz podmiotów przetwarzających dane osobowe. Celem nowych przepisów jest również wyposażenie osób fizycznych oraz organów nadzorujących w skuteczne narzędzia reagowania na naruszenia Rozporządzenia. • Najważniejsze zmiany obejmują: <ul style="list-style-type: none"> – prawo właścicieli danych: „prawo do bycia zapomnianym” (skierowane do osób, które życzą sobie, by ich dane osobowe zostały usunięte); – ograniczenia w zakresie profilowania włączając w to obowiązek otrzymania zgody na profilowanie przed rozpoczęciem zbierania danych, surowy obowiązek informowania o profilowaniu oraz konieczność akceptacji braku zgody na profilowanie. – zasady uzyskiwania zgód na przetwarzanie danych osobowych od osób, których dane dotyczą.
<p>Ustawa o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. 2018 r. poz 685) („Ustawa”)</p> <p>Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz.U. 2018 r. poz. 1112), Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, i banków powierniczych (Dz. U. 2018 r. poz.1111) („Rozporządzenia Wykonawcze”)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Celem jest dostosowanie do przepisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE, Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 oraz powiązanych z nimi aktów delegowanych • Zgodnie z Ustawą oraz Rozporządzeniami Wykonawczymi Bank ma obowiązek dostosować prowadzoną przez siebie działalność do dnia 21.10.2018 r.
<p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 („Rozporządzenie BMR”)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozporządzenie określa m.in. zasady zarządzania i kontroli sprawowanej przez administratorów opracowujących wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych, wymogi dotyczące postępowania podmiotów przekazujących dane, a także wymogi dotyczące podmiotów używających wskaźników w określonych typach umów finansowych oraz instrumentach finansowych. Bank jest podmiotem nadzorowanym przekazującym dane na potrzeby wskaźników, jak również jest użytkownikiem wskaźników na potrzeby określonych umów.
<p>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 648/2012 z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozporządzenie EMIR nakłada na przedsiębiorców będących kontrahentami finansowymi jak i niefinansowymi szereg obowiązków związanych z zawieraniem transakcji pochodnych, a w szczególności transakcji zawieranych poza rynkiem regulowanym.

poza rynkiem regulowanym, kontrahentów centralnych i repozytoriów transakcji oraz aktów delegowanych i wykonawczych („Regulacja EMIR”)	<ul style="list-style-type: none"> • Obowiązki EMIR dotyczą w szczególności raportowania transakcji, centralnego rozliczania transakcji, potwierdzania transakcji, rekonyliacji, kompresji oraz składania zabezpieczeń dla transakcji.
Wytyczne EBA dotyczące polityk i praktyk w zakresie wynagrodzeń w odniesieniu do sprzedaży i dystrybucji detalicznych produktów i usług bankowych	<ul style="list-style-type: none"> • Celem wprowadzenia wytycznych jest ochrona konsumentów przed niepożądanymi, negatywnymi skutkami zasad wynagradzania pracowników sprzedaży. • Wytyczne EBA określają wymagania dotyczące opracowywania i wdrażania polityki i praktyk w zakresie wynagrodzeń w odniesieniu do oferowania lub dystrybucji produktów i usług bankowych na rzecz konsumentów.
Wytyczne EBA i ESMA w sprawie oceny odpowiedniości członków organów zarządzającego i kluczowego personelu	<ul style="list-style-type: none"> • Wytyczne EBA i ESMA ustanawiają proces oceny adekwatności oraz szereg wymogów dotyczących oceny odpowiedniości zarówno w odniesieniu do indywidualnych osób (członków rady nadzorczej, zarządu oraz kluczowego personelu), jak i całych organów (ocena kolektywna).
Wytyczne EBA w sprawie zarządzania wewnętrznego	<ul style="list-style-type: none"> • Wytyczne EBA regulują główne zasady ładu wewnętrznego w bankach obejmującego wzajemne stosunki organów zarządczych i nadzorczych, strukturę organizacyjną, system zarządzania ryzykiem oraz system kontroli wewnętrznej.

Na sytuację finansową i organizacyjną Grupy Kapitałowej BHW w II półroczu 2018 roku będą miały wpływ m.in.

- **Ustawa z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu:** głównie zmiany dotyczą zasad raportowania do Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, zakresu danych zbieranych o klientach i beneficjentach rzeczywistych i modyfikacji niektórych pojęć;
- **Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw:** nowe przepisy mają zapewnić większą przejrzystość i spójność prawa w obszarze usług płatniczych. Będą też podstawą do otwarcia rynku płatności w UE na nowe usługi płatnicze – usługę inicjowania płatności oraz usługę dostępu do rachunku;
- **Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2018/389 z dnia 27 listopada 2017 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących silnego uwierzytelniania klienta i wspólnych i bezpiecznych otwartych standardów komunikacji:** rozporządzenie wskazuje zasady stosowania silnego uwierzytelniania klienta oraz zasady komunikacji pomiędzy dostawcami usług płatniczych prowadzącymi rachunek płatniczy płatnika a dostawcami usług płatniczych świadczącymi usługi inicjowania płatności oraz usługę dostępu do rachunku;
- **Ustawa z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw:** przepisy mają na celu skrócenie podstawowego terminu przedawnienia (z dziesięciu lat do sześciu lat) oraz wprowadzenie odrębnej regulacji skutku przedawnienia roszczeń przysługujących przeciwko konsumentom – przedawnienie powoduje niemożność dochodzenia roszczenia;
- **Ustawa z dnia 15 grudnia 2017 r. o dystrybucji ubezpieczeń:** Ustawa określa zasady wykonywania działalności w zakresie dystrybucji ubezpieczeń osobowych i majątkowych oraz dystrybucji reasekuracji. Ustawa wchodzi w życie 1 października 2018 r., z zastrzeżeniem przepisów dotyczących ubezpieczeń z elementem inwestycyjnym, które weszły w życie 3 stycznia 2018 r.;
- **Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie sposobu tworzenia, utrwalania, przekazywania, przechowywania i zabezpieczania dokumentów związanych z czynnościami bankowymi, sporządzanych na informatycznych nośnikach danych:** opublikowany projekt rozporządzenia z dnia 29 czerwca 2018 r. zmierza do znaczącego ograniczenia zakresu możliwych rozwiązań technologicznych i organizacyjnych, które mogą być stosowane przez Banki dla celów tworzenia dokumentów w formie elektronicznej określonej w art. 7 Prawa bankowego a równorzędnej formie pisemnej. Przy utrzymaniu obecnego brzmienia projektu rozporządzenia wyłączona zostanie możliwość utworzenia dokumentu w trybie art. 7 Prawa bankowego przy użyciu zwykłego podpisu elektronicznego lub przy użyciu danych identyfikujących zgodnie z umową stron lub wewnętrznymi uregulowaniami banku;
- **Rekomendacja B dotycząca ograniczenia ryzyka inwestycji finansowych banków:** Celem znowelizowanej Rekomendacji B jest wskazanie bankom dobrych praktyk w zakresie ograniczenia ryzyka inwestycji, których wartość determinowana jest parametrami cenowymi. Projekt przewiduje datę wejścia w życie do 31 grudnia 2018 r.

2. Zasady zarządzania ryzykiem

Grupa zarządza ryzykiem wprowadzając spójne w ramach Grupy zasady, mechanizmy kontrolne i narzędzia, uwzględniające wymagania nadzorcze oraz najlepsze praktyki rynkowe.

Funkcjonujący w Grupie system zarządzania ryzykiem, oparty na koncepcji uwzględniającej wspólną odpowiedzialność, zorganizowany jest na trzech niezależnych poziomach („trzech liniach obrony”):

- Poziom1 tj. jednostki organizacyjne odpowiedzialne za prowadzenie działalności, z której wynika podejmowanie ryzyka oraz odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku, jak również za identyfikowanie i raportowanie ryzyka do jednostek 2-giej linii;

- Poziom 2 tj. zarządzanie ryzykiem w jednostkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii oraz działalność komórki do spraw zgodności – jednostki organizacyjne Sektora Zarządzania Ryzykiem, Departament Monitoringu Zgodności, Pion Finansowy, Pion Prawny, Pion Zarządzania Kadrami;
- Poziom 3 tj. jednostki Audytu zapewniające niezależną ocenę procesów zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej.

Organizując procesy zarządzania ryzykiem Grupa uwzględniła profil ryzyka, cele strategiczne i biznesowe, dostępne zasoby kapitału i płynności, otoczenie makroekonomiczne oraz wymogi regulacyjne, stanowiące ramy systemu kontroli i zarządzania ryzykiem.

Procesy zarządzania ryzykiem są wdrażane na podstawie pisemnych polityk i zasad dotyczących identyfikacji, pomiaru, ograniczania, kontroli, monitorowania i raportowania ryzyka, na które Bank jest narażony, zatwierdzonych przez Zarząd, osoby upoważnione zgodnie z zasadami wydawania aktów normatywnych w Banku lub odpowiednio powołane Komitety, w tym:

- Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami;
- Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem, zawierający Komisję ds. Modeli oraz Komisję ds. ryzyka bankowości detalicznej;
- Komitety ds. Ryzyka Operacyjnego, Systemu Kontroli i Zgodności;
- Komitet ds. Nowych Produktów.

Ryzyko działalności Grupy ograniczane jest poprzez system limitów, wynikających z apetytu na ryzyko, a funkcjonujący w Banku system informacji zarządczej umożliwia monitorowanie poziomu ryzyka poprzez systematyczne dostarczanie kadrze zarządzającej informacji dotyczących portfela.

Grupa zarządza wszystkimi istotnymi rodzajami ryzyka, wynikającymi z realizacji przyjętej strategii biznesowej. W ramach procesu identyfikacji istotnych rodzajów ryzyka na 2018 rok Zarząd Banku uznał za istotne dla celów zarządzania ryzykiem oraz procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego następujące rodzaje ryzyka:

- Ryzyko kredytowe;
- Ryzyko kredytowe kontrahenta;
- Ryzyko rynkowe w księdze handlowej;
- Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej;
- Ryzyko płynności;
- Ryzyko operacyjne;
- Ryzyko braku zgodności;
- Ryzyko bezpieczeństwa informacji (włączając ryzyko cyberprzestrzeni);
- Ryzyko outsourcingu;
- Ryzyko modeli.

Główne zmiany w obszarze zarządzania ryzykiem

Grupa zrealizowała, w ramach Projektu Kluczowego, prace związane z wdrożeniem MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Całość procesu wdrożenia, zgodnie z oczekiwaniami Europejskiego Organu Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych oraz UKNF, nadzorowana była przez Komitet ds. Audytu przy Radzie Nadzorczej Banku, który otrzymywał cyklicznie informacje na temat statusu projektu i kwestii istotnych na danym etapie wdrożenia.

Grupa wzmocniła również system kontroli wewnętrznej m.in. poprzez wdrożenie monitorowania pionowego, przeprowadzanego przez drugą linię obrony dla mechanizmów kontrolnych realizowanych przez jednostki pierwszej linii obrony (realizując zalecenia obowiązującej od 1 stycznia 2018 roku Rekomendacji H).

Ryzyko płynności

Definicja	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko płynności to ryzyko niezdolności do wypełnienia w określonym terminie swoich zobowiązań finansowych wobec klienta, kredytodawcy lub inwestora w wyniku niedopasowania przepływów finansowych.
Strategia zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> • Celem zarządzania ryzykiem płynności jest zapewnienie Bankowi i podmiotom Grupy dostępu do środków płynnych w celu wypełnienia wszystkich swoich zobowiązań finansowych terminowo (również w prawdopodobnych, ekstremalnych sytuacjach kryzysowych). • Zarządzanie ryzykiem płynności opiera się na: <ul style="list-style-type: none"> – obowiązujących przepisach prawa w szczególności ustawie Prawo bankowe; – wymaganiach polskich instytucji regulacyjnych, a zwłaszcza na uchwałach Komisji Nadzoru Finansowego; – zasadach ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem w Grupie oraz ogólnym poziomie ryzyka zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą Banku; – uwzględniając najlepsze praktyk stosowanych na rynku. • Grupa analizuje i zarządza ryzykiem płynności w różnych horyzontach czasowych, przy czym rozróżnia się płynność bieżącą, krótko-, średnio- i długoterminową, stosując adekwatne

	<p>metody pomiaru i limitowania ryzyka. Przyjęte miary oraz limity mają na celu ograniczenie nadmiernej koncentracji w zakresie przyjętej struktury bilansu, czy też źródeł finansowania.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zarządzanie płynnością długoterminową należy do zadań Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami i jest określone w strategii Banku. Jest ono prowadzone w oparciu o monitorowanie relacji strukturalnych bilansu oraz o regulacyjne miary płynności długookresowej i obejmuje analizę luk płynności, a także możliwości pozyskania w przyszłości wystarczających źródeł finansowania oraz kosztu pozyskania środków w kontekście wpływu na rentowność prowadzonej działalności. • Zarządzanie płynnością średnioterminową, w horyzoncie do 1 roku, należy do zadań Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami i odbywa się w oparciu o przygotowywany w cyklu rocznym plan finansowania, określający poziomy limitów wewnętrznych oraz przygotowywane przez jednostki biznesowe Banku plany w zakresie zmiany aktywów i pasywów, opracowywane w ramach planów finansowych na kolejny rok budżetowy. • Zarządzanie płynnością krótkoterminową, w horyzoncie do 3 miesięcy, należy do zadań Sub-Sektora Rynków Finansowych i odbywa się w oparciu o regulacyjne miary płynności krótkookresowej oraz limity wewnętrzne. Bank analizuje także poziom płynności w sytuacjach kryzysowych, przyjmując jako warunek konieczny brak ujemnej luki we wszystkich przedziałach czasowych w horyzoncie 3 miesięcy. • Zarządzanie płynnością bieżącą należy do zadań Sub-Sektora Rynków Finansowych i prowadzone jest w oparciu o rachunki nostro Banku, w tym w szczególności rachunek rezerwy obowiązkowej w NBP, przy użyciu dostępnych produktów oferowanych przez rynek pieniężny oraz bank centralny.
Pomiar ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> • Pomiar ryzyka płynności dokonywany jest przy wykorzystaniu: zewnętrznych miar nadzorczych (miary M1-M4 oraz LCR/NSFR) oraz dodatkowych miar wypracowanych wewnętrznie: <ul style="list-style-type: none"> – analiza luk – MAR/S2; – scenariusze kryzysowe; – strukturalne wskaźniki płynności; – rynkowe czynniki ostrzegawcze; – znaczące źródła finansowania; – awaryjny plan finansowania.
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie i zarządzanie ryzykiem płynności jest dokonywane przy wykorzystaniu: nadzorczych limitów ryzyka płynności ustalonych przez Urząd Komisji Nadzoru Finansowego oraz wewnętrznych limitów i progów ostrożnościowych ryzyka płynności, ustalonych przez Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami: <ul style="list-style-type: none"> – limity dla Raportu S2 – dla ustalonych walut i przedziałów czasowych; – progi ostrzegawcze strukturalnych wskaźników płynności; – próg ostrzegawczy testów scenariuszy kryzysowych. • Departament Ryzyka Rynkowego oraz dedykowana jednostka raportowa w ramach Sektora Zarządzania Ryzykiem przekazują regularnie do osób pełniących właściwe funkcje kierownicze i funkcje zarządzania, raporty dotyczące pozycji płynnościowej, wyniku testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka płynności, informacje na temat alokacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka płynności. • Dodatkowo, analiza ryzyka płynności jest systematycznie prezentowana na takich komitetach jak: Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz Komitet ds. Ryzyka i Kapitału przy Radzie Nadzorczej.
Ryzyko rynkowe	
Definicja	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko rynkowe to ryzyko negatywnego wpływu na wynik finansowy oraz wartość funduszy własnych Banku w wyniku zmiany: <ul style="list-style-type: none"> – rynkowych stóp procentowych; – kursów walutowych; – kursów akcji; – cen towarów; – oraz wszelkich parametrów zmienności tych stóp, kursów i cen.
Strategia zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> • Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest zapewnienie, że rozmiary ponoszonego ryzyka w ramach Grupy odpowiadają poziomowi akceptowalnemu przez akcjonariuszy oraz instytucje nadzoru bankowego, a także zapewnienie, że wszystkie ekspozycje na ryzyko rynkowe są właściwie odzwierciedlone w kalkulowanych miarach ryzyka przekazywanych do wiadomości odpowiednim osobom i organom zarządzającym. • Przyjęte miary oraz limity ryzyka rynkowego mają na celu zapobieganie nadmiernej koncentracji ekspozycji na pojedynczy czynnik ryzyka lub grupę powiązanych czynników ryzyka, a także, aby określić ogólny maksymalny poziom podejmowanego ryzyka w księdze handlowej lub bankowej. • Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Banku opiera się na: wymaganiach polskich instytucji regulacyjnych, a zwłaszcza na uchwałach Komisji Nadzoru Finansowego, zasadach ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem w Grupie oraz ogólnym poziomie ryzyka zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą Banku, z uwzględnieniem najlepszych praktyk stosowanych na rynku.

	<ul style="list-style-type: none"> • Zarządzanie ryzykiem rynkowym dotyczy wszystkich portfeli, z których dochody narażone są na negatywny wpływ czynników rynkowych, takich jak stopy procentowe, kursy walutowe, ceny akcji, ceny towarów masowych oraz parametrów zmienności tych czynników. W zarządzaniu ryzykiem rynkowym wyodrębniono dwa rodzaje portfeli: handlowy i bankowy. • Portfele handlowe obejmują transakcje na instrumentach finansowych (bilansowych i pozabilansowych), których celem jest osiągnięcie dochodu związanego ze zmianą parametrów rynkowych w krótkim okresie. Portfele handlowe obejmują pozycje bilansowe, takie jak: dłużne papiery wartościowe kwalifikowane jako przeznaczone do obrotu, tzn. nabywane w celach handlowych i spełniające określone kryteria płynności, oraz wszystkie pozycje w instrumentach pochodnych, przy czym w tym przypadku dokonuje się rozróżnienia portfeli nabywanych w celach czysto handlowych oraz tych, które są zawierane, w celu zabezpieczenia ryzyka pozycji w portfelu bankowym – tzw. zabezpieczenia ekonomiczne (economic hedge). Wycena portfeli handlowych dokonywana jest bezpośrednio na podstawie cen rynkowych lub za pomocą modeli wyceny przy zastosowaniu parametrów cenowych notowanych na rynku. Działalność na portfelach handlowych prowadzona jest przez Pion Transakcji Rynku Międzybankowego w Sub-Sektorze Rynków Finansowych w zakresie portfeli obejmujących ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko kursu walutowego. Portfel handlowy obejmuje również opcje, w tym przede wszystkim opcje na walutowe transakcje, opcje na stopy procentowe oraz struktury opcyjne, będące odzwierciedleniem ekonomicznej natury oraz ryzyka wynikającego z produktów oferowanych klientom Banku. Działalność Banku w tym zakresie jest prowadzona w sposób zapewniający jednocześnie zawarcie transakcji przeciwstawnej o takich samych parametrach, w związku z czym, portfel transakcji opcyjnych nie generuje otwartej ekspozycji ryzyka rynkowego. Jedyną wielkością związaną z zawieraniem transakcji opcyjnych uwzględnianą w pomiarze ryzyka rynkowego, a konkretnie ryzyka walutowego, jest wielkość premii płaconej/otrzymywanej w walucie zagranicznej.
Pomiar ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> • Do portfeli handlowych zastosowanie mają następujące metody pomiaru ryzyka: metoda czynników wrażliwości (Factor Sensitivity/DV01), metoda wartości narażonej na ryzyko (VaR), testy warunków skrajnych. • Czynniki wrażliwości mierzą zmianę wartości pozycji w danym instrumencie bazowym w przypadku określonej zmiany czynnika ryzyka rynkowego (np. zmiana o 1 punkt bazowy w oprocentowaniu w danym punkcie na krzywej stopy procentowej, zmiana o 1% w kursie walutowym lub cenie akcji). <ul style="list-style-type: none"> – W przypadku stóp procentowych miarą wrażliwości jest DV01; – W odniesieniu do ryzyka walutowego wielkość współczynnika wrażliwości jest równa co do wartości wielkości pozycji walutowej w danej walucie; – W przypadku pozycji w kapitałowych papierach wartościowych wielkość współczynnika wrażliwości jest równa co do wartości wielkości pozycji netto w danym instrumencie (akcji, indeksie, jednostce udziałowej). • Miarą zintegrowaną ryzyka rynkowego portfeli handlowych, łączącą wpływ pozycji w poszczególnych czynnikach ryzyka i uwzględniającą efekt korelacji pomiędzy zmiennościami poszczególnych czynników, jest wartość narażona na ryzyko (VaR). Miara VaR jest stosowana do oszacowania potencjalnego spadku wartości pozycji lub portfela w normalnych warunkach rynkowych, przy ustalonym poziomie ufności i w określonym czasie. W przypadku pozycji otwieranych w portfelu handlowym Banku, wartość VaR jest obliczana przy zastosowaniu 99% poziomu ufności i jednodniowego okresu utrzymania. • Zarówno wskaźnik DV01, jak i wskaźnik VaR dla portfela handlowego, są obliczane, jako kwota netto bez zabezpieczenia ekonomicznego portfela papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, tzn. bez instrumentów pochodnych mających zabezpieczyć wartość godziwą portfela. Ekspozycja na ryzyko takich transakcji jest kontrolowana poprzez odpowiednie metody pomiaru ryzyka i ograniczana za pomocą limitów ryzyka portfeli bankowych. • W cyklu dziennym dokonywana jest analiza scenariuszy warunków skrajnych (stress test), przy założeniu większych niż przyjęte w pomiarze wartości zagrożonej, zmian czynników ryzyka oraz pominięciu historycznie obserwowanych korelacji pomiędzy tymi czynnikami.
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Departament Ryzyka Rynkowego oraz dedykowana jednostka raportowa w ramach Sektora Zarządzania Ryzykiem przekazują regularnie do osób pełniących właściwe funkcje kierownicze i funkcje zarządzania, raporty dotyczące wrażliwości portfela, wielkości wartości zagrożonej (VAR), wielkości pozycji na papierach wartościowych, wyniku testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka rynkowego, informacje na temat alokacji wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka rynkowego oraz raporty na temat wykorzystania limitów. • Dodatkowo, analiza ryzyka rynkowego jest systematycznie prezentowana na takich komitetach jak: Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz Komitet ds. Ryzyka i Kapitału przy Radzie Nadzorczej.
Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej	
Definicja	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko stopy procentowej księgi bankowej to ryzyko negatywnego wpływu zmian stóp procentowych na dochody odsetkowe i kapitał Grupy. • Ryzyko stóp procentowych może wystąpić w przypadku, gdy aktywa i pasywa (z uwzględnieniem kapitału oraz instrumentów pochodnych spełniających wymogi rachunkowości zabezpieczeń): mają różne terminy zapadalności, ich oprocentowanie zmienia

	<p>się w różnych terminach, ich oprocentowanie jest relacjonowane do różnych rynkowych krzywych stóp procentowych (ryzyko bazy), zawarte są w nich opcje.</p>
<p>Strategia zarządzania</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Celem zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest minimalizacja ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na wynik odsetkowy, a dalej finansowy Grupy. • Zarządzanie ryzykiem rynkowym w Banku opiera się na: wymaganiach polskich i europejskich instytucji regulacyjnych, a zwłaszcza na uchwałach Komisji Nadzoru Finansowego oraz EBA; zasadach ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem w Grupie oraz ogólnym poziomie ryzyka zaakceptowanym przez Radę Nadzorczą Banku, z uwzględnieniem najlepszych praktyk stosowanych na rynku • Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej prowadzone jest na poziomie strategicznym oraz operacyjnym. Podział na poziomy zarządzania ryzykiem uwarunkowany jest charakterem i rodzajem decyzji, jakie są podejmowane przez poszczególne gremia decyzyjne w Banku, wpływające na profil i poziom ryzyka stopy procentowej. <ul style="list-style-type: none"> – Strategiczna perspektywa zarządzania ryzykiem leży w kompetencjach decyzyjnych Komitetu ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami Banku (KZAiP). KZAiP zarządza ryzykiem stóp procentowych poprzez ustalanie limitów ryzyka dla portfeli bankowych oraz dokonując comiesięcznych przeglądów wielkości ekspozycji i wyniku z zarządzania tymi portfelami. – Operacyjne zarządzanie ryzykiem stóp procentowych prowadzone jest w Departamencie Zarządzania Aktywami i Pasywami, który jest uprawniony do otwierania pozycji ryzyka w ramach przyjętych limitów.
<p>Pomiar ryzyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Do portfeli bankowych zastosowanie mają następujące metody pomiaru ryzyka: analiza luki stopy procentowej, metoda kosztów zamknięcia otwartych pozycji odsetkowych (Value-at-Close) / całkowitego zwrotu z portfela (Total Return), metoda dochodów odsetkowych narażonych na ryzyko (Interest Rate Exposure, IRE), testy warunków skrajnych. • Analiza luki stopy procentowej wykorzystuje harmonogram zapadalności lub przeszacowania pozycji bilansowych oraz instrumentów pochodnych ujmowanych w ramach rachunkowości zabezpieczeń lub zakwalifikowanych jako zabezpieczenia ekonomiczne, w celu ustalenia różnic pomiędzy pozycjami, których termin zapadalności lub aktualizacji oprocentowania przypada na dany przedział czasowy. • Generalną zasadą w analizie luki oprocentowania jest klasyfikacja transakcji do poszczególnych pasm przeszacowania pozycji z portfeli bankowych wg kontraktowych lub zakładanych terminów zmian oprocentowania transakcji. • Metoda wartości zamknięcia luki stóp procentowych (Value-at-Close) określa wartość ekonomiczną lub „godziwą” pozycji, analogiczną do wyceny rynkowej portfela handlowego. Całkowity zwrot na portfelu to suma zmian wartości zamknięcia luki stóp procentowych, naliczonych odsetek oraz zysków/strat ze sprzedaży aktywów lub anulowania zobowiązań. • Metoda dochodów odsetkowych narażonych na ryzyko (IRE) służy do pomiaru potencjalnego wpływu określonego przesunięcia równoległego krzywych stóp procentowych na dochód odsetkowy z księgi bankowej przed opodatkowaniem, który może być uzyskany w określonym przedziale czasu. Jest to miara prospektywna. Przy czym przyjmuje się, że w standardowych warunkach przesunięcie stóp procentowych jest identyczne dla każdej waluty i wynosi 100 pkt bazowych w górę. Miara IRE jest kalkulowana dla pozycji w każdej walucie odrębnie w horyzoncie dziesięciu lat, przy czym do bieżącego monitorowania oraz limitowania pozycji ryzyka stóp procentowych portfeli bankowych stosowane są zasadniczo miary IRE w horyzoncie jednego roku i pięciu lat. • Testy warunków skrajnych mierzą potencjalny wpływ istotnych zmian w poziomie lub kształcie krzywych stóp procentowych na pozycje otwierane w portfelu bankowym. • Bank dokonuje testów warunków skrajnych dla zdefiniowanych scenariuszy ruchów stóp procentowych stanowiących kombinacje ruchów czynników rynkowych, zdefiniowanych jako zmiany znaczące (large move), oraz kryzysowe (stress move) występujących zarówno w kraju, jak i zagranicą. Wielkości zakładanych przesunięć czynników rynkowych rewidowane są co najmniej raz do roku i odpowiednio dostosowywane do zmian rynkowych warunków działania Banku. • Departament Zarządzania Aktywami i Pasywami w Pionie Transakcji Rynku Międzybankowego prowadzi działalność w zakresie papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Określa się trzy podstawowe cele działalności w ramach portfela papierów wartościowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody: zarządzanie płynnością finansową, zabezpieczenie przed ryzykiem przejmowanym przez Pion Transakcji Rynku Międzybankowego z innych jednostek organizacyjnych Banku, otwieranie własnych pozycji ryzyka stóp procentowych w portfelach Banku przez Pion Transakcji Rynku Międzybankowego. • Aby uniknąć nadmiernych wahań wartości funduszy kapitałowych Banku, spowodowanych przez przeszacowanie aktywów przeznaczonych do sprzedaży, ustala się maksymalne limity pozycji DV01 (Dollar Value of 1 basis point), która określa potencjalną zmianę wartości pozycji ryzyka dla danej krzywej stóp procentowych, spowodowaną przesunięciem rynkowej stopy procentowej o jeden punkt bazowy w górę dla tego typu portfeli. Limity dotyczą również pozycji otwartych w instrumentach pochodnych (np. transakcjach swap stóp procentowych), przeprowadzanych w celu zabezpieczenia wartości godziwej portfela.

Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Departament Ryzyka Rynkowego oraz dedykowana jednostka raportowa w ramach Sektora Zarządzania Ryzykiem przekazują regularnie do osób pełniących właściwe funkcje kierownicze i funkcje zarządzania, raporty dotyczące wrażliwości portfela, wielkości pozycji na papierach wartościowych, wyniku testów warunków skrajnych w zakresie ryzyka stopy procentowej księgi bankowej. • Dodatkowo, analiza ryzyka rynkowego jest systematycznie prezentowana na takich komitetach jak: Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz Komitet ds. Ryzyka i Kapitału przy Radzie Nadzorczej.
Ryzyko kredytowe i ryzyko kontrahenta	
Definicja	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko niewykonania zobowiązania przez klienta. • Ryzyko niewykonania przez kontrahenta zobowiązania wynikającego z transakcji, przed lub w dacie jej ostatecznego rozliczenia.
Strategia zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> • Głównym celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest wspieranie długoterminowego planu stabilnego rozwoju portfela kredytowego przy zachowaniu jego odpowiedniej jakości. Proces kredytowy opiera się na szeregu fundamentalnych zasad, takich jak: <ul style="list-style-type: none"> – Wspólna odpowiedzialność obszaru biznesu i niezależnych jednostek zarządzania ryzykiem za jakość portfela i procesu kredytowego oraz ponoszone straty kredytowe; – Postępowanie zgodnie z wytycznymi dotyczącymi struktury portfela w celu zapewnienia jego dywersyfikacji i zachowania równowagi pomiędzy ryzykiem i kapitałem; – Wprowadzenie systemu kompetencji kredytowych, który zakłada, iż specjalne upoważnienia do podejmowania decyzji kredytowych mogą być przyznane jedynie odpowiednio przeszkolonym i doświadczonym pracownikom jednostek zarządzania ryzykiem, z uwzględnieniem ich dotychczasowego doświadczenia zawodowego oraz umiejętności i zdolności oceny ryzyka; – Uzależnienie szczebla akceptacji od ponoszonego ryzyka – ekspozycje związane z większym ryzykiem (uwzględniając wielkość i poziom ryzyka) wymagają zatwierdzenia na wyższym szczeblu decyzyjnym; – Stosowanie zróżnicowanych i adekwatnych standardów oceny ryzyka do każdego kredytobiorcy i zaangażowania, w tym w ramach działań naprawczych; – Spójny proces ratingowy bazujący m.in. na wynikach modeli ratingowych lub scoringowych; – Okresowe, regularne monitorowanie wyników z działalności klientów oraz identyfikowanie negatywnych zmian w ich sytuacji, które wymagają podjęcia natychmiastowych działań klasyfikujących należność lub działań naprawczych; – Monitorowanie otoczenia zewnętrznego w celu wczesnego zidentyfikowania zagrożeń ekonomicznych mogących mieć negatywny wpływ na portfel Banku; – Stosowanie się do zasad polityki kredytowej oraz w szczególnych wymóg zatwierdzania odstępstw od zasad Polityki Kredytowej na wyższych szczeblach organizacyjnych w celu zapewnienia kontroli realizacji jej zasad z zachowaniem zgodności z wewnętrznymi aktami normatywnymi obowiązującymi w Banku, przepisami prawa powszechnie obowiązującymi oraz regulacjami wydawanymi przez właściwych regulatorów.
Pomiar ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> • Pomiar ryzyka dokonywany jest przy wykorzystaniu: modeli ratingowych, scoringowych i Kart Ocen Punktowych na poziomie danego klienta oraz modeli rezerw dla portfelowej oceny ryzyka oraz zintegrowanego procesu ICAAP zarówno na poziomie zagregowanym jak i w podziale nie linie biznesowe.
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie i zarządzanie ekspozycją na ryzyko kredytowe jest dokonywane na dwóch poziomach: na poziomie klienta oraz na poziomie portfela. Narzędzia wykorzystywane do monitorowania aktualnej zdolności kredytowej kredytobiorcy obejmują: <ul style="list-style-type: none"> – coroczny kompleksowy przegląd limitów, ekspozycji, sytuacji finansowej oraz współpracy z kredytobiorcami, – raporty generowane w procesie Wczesnego Ostrzegania – okresowe przeglądy finansowe kredytobiorcy, – okresowe przeglądy ekspozycji kredytowych negatywnie sklasyfikowanych, – okresowe wizyty u klientów, – raporty dotyczące bieżących kontaktów pracowników jednostek biznesowych/doradców bankowych z klientami, – analizę i ocenę informacji zewnętrznych (raporty ratingowe, raporty analityków, prasa, źródła branżowe itp.) – system klasyfikacji wewnętrznej. • Monitoring na poziomie portfela <ul style="list-style-type: none"> – monitorowanie wykorzystania limitów koncentracji ryzyka w portfelu kredytowym na podstawie odpowiednich raportów, – regularne, okresowe przeglądy portfela kredytowego, – przeglądy portfela „ad hoc” wywołane nagłą, istotną informacją zewnętrzną, – monitorowanie wskaźników ustalonych dla portfela ekspozycji detalicznych. • Monitorowanie wyników portfela i identyfikowanie trendów w portfelu realizowane jest przy pomocy regularnej informacji zarządczej i raportów kontrolnych z uwzględnieniem m.in. analizy dynamiki zmian wielkości i segmentacji (branże) portfela kredytowego, ryzyka klienta

	<p>(ratingu), jakości zabezpieczenia ekspozycji kredytowych i ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, odstępstw od obowiązujących zasad akceptacji ryzyka oraz poziomu wykorzystania limitów.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pakiet raportów MIS dla każdego portfela jest przygotowywany cyklicznie i przekazywany kierownictwu Banku m.in. Managerom odpowiedzialnym za dany segment klientów, Komitetowi ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz Zarządowi Banku.
Ryzyko operacyjne	
Definicja	<ul style="list-style-type: none"> • Ryzyko operacyjne należy rozumieć jako możliwość poniesienia strat w wyniku niewłaściwych lub wadliwych procesów wewnętrznych, czynników ludzkich, systemów technicznych lub zdarzeń zewnętrznych. <ul style="list-style-type: none"> – Definicja ryzyka operacyjnego obejmuje ryzyko braku zgodności technologiczne, outsourcingu, nadużyć/defraudacji, prania pieniędzy, bezpieczeństwa informacji, ciągłości działania, podatkowe i rachunkowe, produktu, prawne, modeli, kadrowe, koncentracji, niewłaściwego postępowania, jak również ryzyko utraty reputacji, związane ze zdarzeniami ryzyka operacyjnego, z praktykami biznesowymi oraz rynkowymi, a także ryzyko operacyjne wkomponowane w inne rodzaje ryzyka (np. kredytowe, kontrahenta, płynności, braku zgodności); – Ryzyko operacyjne nie obejmuje ryzyka strategicznego i ryzyka potencjalnych strat wynikających z decyzji związanych z podejmowaniem ryzyka kredytowego, rynkowego, ryzyka płynności lub ryzyka związanego z działalnością ubezpieczeniową.
Strategia zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> • Celem strategicznym zarządzania ryzykiem operacyjnym jest zapewnienie spójnego i efektywnego podejścia do identyfikacji, oceny, ograniczania, kontroli, monitorowania oraz sprawozdawczości w zakresie tego ryzyka, jak również efektywnej redukcji poziomu narażenia na ryzyko operacyjne, a w konsekwencji redukcję ilości zdarzeń ryzyka operacyjnego i dotkliwości ich skutków. <ul style="list-style-type: none"> – Zarządzanie ryzykiem operacyjnym ma również na celu pełną integrację procesów zarządzania tym ryzykiem z procesami podejmowania decyzji biznesowych.. – Organizując proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, Grupa bierze pod uwagę strategię biznesową, Profil ryzyka Grupy, otoczenie makroekonomiczne, dostępne zasoby kapitału i płynności oraz wymogi regulacyjne stanowiące ramy dla przygotowania systemu kontroli i zarządzania ryzykiem operacyjnym w Grupie.
Pomiar ryzyka	<ul style="list-style-type: none"> • W procesie oceny ryzyka Grupa wykorzystuje kombinacje różnych metod pomiaru lub szacowania ryzyka. <ul style="list-style-type: none"> – Ocena ryzyka polega na określeniu prawdopodobieństwa wystąpienia i wielkości możliwych przyszłych strat z tytułu ryzyka operacyjnego. W tym celu wykorzystuje się mierniki ilościowe i jakościowe (np. apetyt na ryzyko, wymogi kapitałowe, docelowy profil ryzyka, KRI, dane o stratach i zdarzeniach ryzyka operacyjnego, problemy kontrolne i działania naprawcze, proces samooceny, mapę ryzyka, kluczowe projekty, obszary koncentracji ryzyka i obszary wzrastającego poziomu ryzyka, analizy scenariuszy, testy warunków skrajnych, zmiany procesów i produktów, atestacje ryzyka operacyjnego, informacje z wewnętrznych i zewnętrznych przeglądów i audytów, informacje raportowane do Komisji i Komitetów). – Ocena uwzględnia analizę zagrożeń zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Trafna ocena ryzyka operacyjnego umożliwia odpowiednie określenie profilu ryzyka i właściwe nim zarządzanie.
Monitoring	<ul style="list-style-type: none"> • Za bieżące monitorowanie ryzyka operacyjnego odpowiada Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem i Kapitałem oraz wspierające go Komisje. <ul style="list-style-type: none"> – Jakość procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym (w tym proces samooceny) w poszczególnych jednostkach organizacyjnych Grupy jest przedmiotem kontroli i oceny przez jednostkę audytu wewnętrznego. – W ramach nadzoru skonsolidowanego, dane o ryzyku operacyjnym Banku i spółek zależnych prezentowane są Komisjom i Komitetom wspierającym Zarząd Banku i Radę Nadzorczą w procesie zarządzania ryzykiem operacyjnym. – Rada Nadzorczą sprawuje nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność. Rada Nadzorczą jest wspierana przez Komitety Rady Nadzorczej - Komitet ds. Audytu, Komitet ds. Ryzyka i Kapitału oraz Komitet ds. Wynagrodzeń. – Na podstawie syntetycznych raportów, określających skalę i rodzaje ryzyka operacyjnego, na które narażona jest Grupa, obszary koncentracji ryzyka, metody zarządzania ryzykiem operacyjnym, prawdopodobieństwo jego występowania, ocenę potencjalnego negatywnego wpływu metody zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także wyniki monitorowania profilu ryzyka operacyjnego i apetytu na ryzyko operacyjne, Rada Nadzorczą, wspierana przez Komitet ds. Audytu oraz Komitet ds. Ryzyka i Kapitału, dokonuje oceny realizacji przez Zarząd założeń strategii (w tym, w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem operacyjnym) i w razie konieczności zleca poddanie jej rewizji.

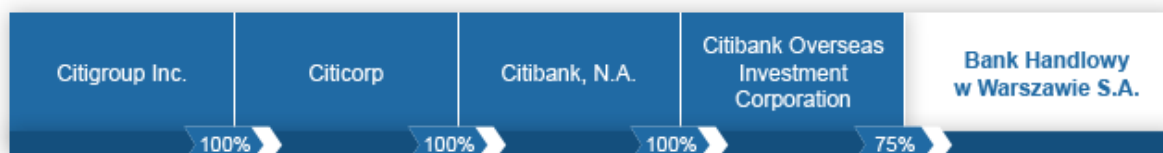
VIII. Informacje inwestorskie

1. Struktura akcjonariatu i notowania akcji Banku na GPW

1.1 Akcjonariat

Jedynym akcjonariuszem Banku, który posiada co najmniej 5% udziałów w kapitale i głosach na Walnym Zgromadzeniu Banku jest Citibank Overseas Investment Corporation (COIC) – spółka w ramach grupy Citi skupiająca zagraniczne inwestycje. COIC jest jednocześnie strategicznym udziałowcem większościowym Banku. Na przestrzeni I półrocza 2017 roku liczba akcji będących w posiadaniu COIC, a także jej udział w kapitale oraz głosach na Walnym Zgromadzeniu Banku (WZ) nie ulegała zmianom i wynosiła 97 994 700, co stanowi 75% udziału w kapitale i głosach na WZ.

Miejsce Banku Handlowego w Warszawie S.A. w strukturze grupy Citi pokazuje następujący diagram:

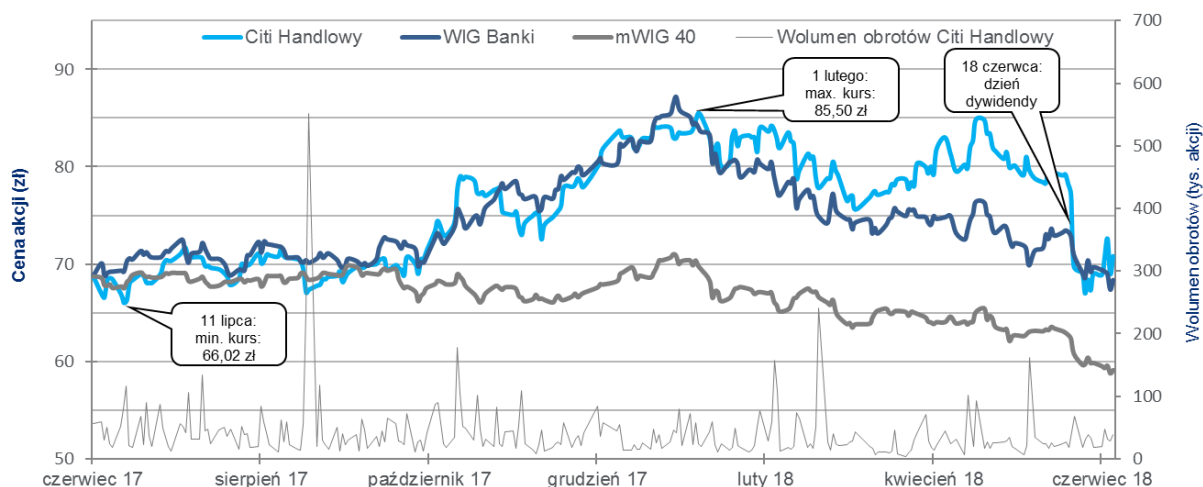

Pozostałe akcje (32 664 900, co równoznaczne jest z 25% kapitału akcyjnego) stanowią tzw. free float, czyli znajdują się w wolnym obrocie i są notowane na GPW.

1.2 Notowania akcji Banku na GPW

Cena akcji Banku na koniec I półrocza 2018 roku wyniosła 70,80 zł, co oznacza spadek o 2,9% w horyzoncie ostatnich 12 miesięcy (tj. do ceny zamknięcia z dnia 30 czerwca 2017 roku w wysokości 71,70 zł), w tym samym indeksy WIG-Banki i mWIG 40 odnotowały spadek rok do roku odpowiednio o 0,6% oraz 14,0%.

Notowania akcji Banku i wolumen obrotów na tle indeksów WIG-Banki i mWIG40 od końca I półrocza 2017 roku
(29/06/2018 = 70,80 zł)

Najwyższy poziom kursu akcji Banku od końca I półrocza 2017 roku został osiągnięty w dniach 1 lutego 2018 roku i wyniósł 85,50 zł. Średnia cena akcji Banku w ostatnich 12 miesiącach wyniosła 75,78 zł, a średnie dzienne obroty akcjami Banku wyniosły około 41 tys.

Na koniec czerwca 2018 roku kapitalizacja Banku wyniosła 9,3 mld zł (wobec 10,7 mld zł na 30 grudnia 2017 roku i 9,0 mld zł na koniec I półrocza 2017 roku). Wskaźniki giełdowe na koniec czerwca 2018 roku kształtowały się na następujących poziomach: cena / zysk (P/E) – 14,1 (wobec 20,0 na 30 grudnia 2017 roku i 22,4 na koniec I półrocza poprzedniego roku), cena / wartość księgową (P/BV) – 1,4 (wobec 1,5 na 30 grudnia 2017 roku i 1,4 na koniec czerwca 2017 roku).

Aktualny konsensus dotyczący przewidywanych wyników Grupy znajduje się na stronie Citi Handlowy: <http://www.citibank.pl/poland/homepage/polish/konsensus-wynikow.htm>.

2. Dywidenda

W dniu 8 czerwca 2018 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku podjęło decyzję o przeznaczeniu 99,98% jednostkowego zysku netto za 2018 rok na wypłatę dywidendy, co oznacza, że kwota dywidendy przypadająca na jedną akcję wyniosła 4,11 zł.

Poniższa tabela prezentuje historię dywidend od 1997 roku, tj. od dnia debiutu Banku na GPW.

Rok obrotowy	Dywidenda (zł)	Zysk netto na akcję (zł)	Dywidenda na akcję (zł)	Stopa wypłaty dywidendy
1997	130 000 000	6,21	1,40	22,5%
1998	93 000 000	3,24	1,00	30,8%
1999	186 000 000	5,08	2,00	39,4%
2000	130 659 600	1,57	1,00	63,8%
2001	163 324 500	1,25	1,25	99,8%
2002	241 720 260	1,86	1,85	99,6%
2003	241 720 260	1,86	1,85	99,7%
2004	1 563 995 412	3,17	11,97	*)
2005	470 374 560	4,51	3,60	79,8%
2006	535 704 360	4,75	4,10	86,4%
2007	620 633 100	6,19	4,75	76,8%
2008**	-	4,94	-	-
2009	492 586 692	4,02	3,77	94,0%
2010	747 372 912	5,72	5,72	99,9%
2011	360 620 496	5,52	2,76	50,0%
2012	756 519 084	7,72	5,79	75,0%
2013	934 216 140	7,15	7,15	99,9%
2014	970 800 828	7,43	7,43	99,9%
2015	611 486 928	4,75	4,68	98,6%
2016	591 887 988	4,62	4,53	98,0%
2017	537 010 956	4,11	4,11	100,0%

* Współczynnik wypłaty dywidendy za rok 2004 - 100%, dodatkowo podział zysku z lat poprzednich.

** 18 czerwca 2009 Zwyczajne Walne Zgromadzenie Banku postanowiło, że zgodnie z zaleceniami Komisji Nadzoru Finansowego dla całego sektora bankowego dywidenda za 2008 rok nie zostanie wypłacona.

3. Rating

Na dzień 30 czerwca 2018 roku Bank posiada pełny rating od międzynarodowej agencji ratingowej: Fitch Ratings („Fitch”) i posiadał następujące ratingi nadane przez agencję Fitch:

Rating długoterminowy podmiotu	A-
Perspektywa ratingu długoterminowego	stabilna
Rating krótkoterminowy podmiotu	F1
Viability rating*	a-
Rating wsparcia	1
Długoterminowy rating na skali krajowej	AA+ (pol)
Krótkoterminowy rating na skali krajowej	F1+ (pol)

* Viability rating to ocena wewnętrznej, niezależnej od czynników zewnętrznych wiarygodności kredytowej danej instytucji.

4. Relacje inwestorskie w Banku

Integralnym elementem polityki informacyjnej Banku, której celem jest zaspokajanie potrzeb informacyjnych wszystkich osób i instytucji zainteresowanych informacjami o Spółce, są relacje inwestorskie, zapewniające informacje obecnym i potencjalnym inwestorom, analitykom rynku kapitałowego oraz agencjom ratingowym. Narzędziami polityki informacyjnej w relacjach inwestorskich są:

- systematyczne kontakty z inwestorami i analitykami w formie telekonferencji i spotkań, również w siedzibie Banku, w których biorą udział członkowie Zarządu Banku;
- wsparcie Biura Prasowego podczas kwartalnych konferencji prasowych dla mediów, organizowanych po publikacji sprawozdań okresowych;
- publikowanie na stronie internetowej na bieżąco informacji na temat Banku i jego przedsięwzięć, a także wszystkich raportów okresowych i bieżących. Strona internetowa umożliwia również kontakt z Biurem Relacji Inwestorskich, który dysponuje szeroką wiedzą na temat Banku i jego grupy kapitałowej.

IX. Zasady ładu korporacyjnego w Grupie

1. Dobre praktyki w Banku

Zasady Ładu Korporacyjnego stosowane w Grupie Kapitałowej Banku zostały opisane w Sprawozdaniu Zarządu z działalności za 2017 rok.

2. Władze Banku

2.1 Zmiany w składzie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej w I półroczu 2018 roku

3.1.1 Zmiany w składzie Zarządu Banku w I półroczu 2018 roku

W skład Zarządu Banku w I półroczu 2018 roku wchodzili:

Sławomir S. Sikora	Prezes Zarządu Banku
Natalia Bożek	Wiceprezes Zarządu Banku od dnia 21 marca 2018 r.
Maciej Kropidłowski	Wiceprezes Zarządu Banku
David Mouille	Wiceprezes Zarządu Banku
Barbara Sobala	Wiceprezes Zarządu Banku
Witold Zieliński	Wiceprezes Zarządu Banku do dnia 18 lutego 2018 r.
Katarzyna Majewska	Członek Zarządu Banku
Czesław Piasek	Członek Zarządu Banku do dnia 31 marca 2018 r.

3.1.2 Zmiany w składzie Rady Nadzorczej w I półroczu 2018 roku

W skład Rady Nadzorczej w I półroczu 2018 roku wchodzili:

Andrzej Olechowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej
Frank Mannion	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej
Shirish Apte	Członek Rady Nadzorczej
Marek Belka	Członek Rady Nadzorczej
Grzegorz Bielecki	Członek Rady Nadzorczej
Igor Chalupiec	Członek Rady Nadzorczej
Jenny Grey	Członek Rady Nadzorczej
Marek Kapuściński	Członek Rady Nadzorczej
Marc Luet	Członek Rady Nadzorczej
Anand Selvakesari	Członek Rady Nadzorczej
Stanisław Sołtysiński	Członek Rady Nadzorczej
Stephen Volk	Członek Rady Nadzorczej

2.2 Zasady dotyczące powoływania i odwoływania członków Zarządu

Zarząd Banku składa się z pięciu do dziewięciu członków. Każdy członek Zarządu Banku jest powoływany przez Radę Nadzorczą na okres indywidualnej kadencji trzech lat. Co najmniej połowa członków Zarządu powinna legitymować się obywatelstwem polskim. Mandaty członków Zarządu wygasają:

- z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie Zarządu z działalności Banku i sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka Zarządu;
- z chwilą śmierci członka Zarządu;
- z dniem odwołania członka Zarządu;
- z dniem złożenia na ręce Przewodniczącego Rady Nadzorczej rezygnacji na piśmie.

2.3 Uprawnienia członków Zarządu

Zarząd, w drodze uchwały, podejmuje decyzje w sprawach Banku, niezastrzeżonych przez prawo i Statut do kompetencji innych organów Banku.

Zarząd w drodze uchwały:

- 1) określa strategię Banku,
- 2) tworzy i znosi komitety Banku oraz określa ich właściwość,
- 3) ustala i przedkłada Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia swój regulamin,
- 4) ustala i przedkłada Radzie Nadzorczej do zatwierdzenia regulaminy gospodarowania funduszami specjalnymi tworzonymi z zysku netto,
- 5) określa daty wypłaty dywidendy w terminach ustalonych przez Walne Zgromadzenie,
- 6) ustanawia prokurentów, pełnomocników ogólnych oraz pełnomocników ogólnych z prawem substytucji,
- 7) decyduje w sprawach określonych w regulaminie Zarządu,
- 8) rozstrzyga w sprawach wniesionych przez Prezesa Zarządu, Wiceprezesa lub członka Zarządu,
- 9) decyduje samodzielnie o nabyciu i zbyciu nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości,
- 10) uchwała projekt rocznego planu finansowego Banku, przyjmuje plany inwestycyjne oraz sprawozdania z ich wykonania,
- 11) przyjmuje sprawozdania z działalności Banku i sprawozdania finansowe,
- 12) formułuje wnioski w sprawie podziału zysku albo sposobu pokrycia strat,
- 13) zatwierdza politykę kadrową, kredytową i zasady prawne działalności Banku,

- 14) zatwierdza zasady gospodarowania kapitałem Banku,
- 15) zatwierdza strukturę zatrudnienia,
- 16) ustala zasadniczą strukturę organizacyjną Banku, powołuje i odwołuje Szefów Sektorów, powołuje i odwołuje Szefów Pionów oraz ustala ich właściwość,
- 17) ustala plan działań kontrolnych w Banku oraz przyjmuje sprawozdania z przeprowadzonych kontroli,
- 18) rozstrzyga w innych sprawach, które, zgodnie ze Statutem, podlegają przedłożeniu Radzie Nadzorczej lub Walnemu Zgromadzeniu,
- 19) podejmuje decyzje o zaciągnięciu zobowiązań lub rozporządzeniu aktywami, których łączna wartość w stosunku do jednego podmiotu przekracza 5% funduszy własnych Banku lub udziela upoważnienia wskazanym osobom do podjęcia takiej decyzji, jednakże w odniesieniu do spraw wchodzących do kompetencji Komitetów powołanych w Banku, decyzje są podejmowane po zasięgnięciu opinii właściwego Komitetu.

Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania w Banku, w tym opracowuje, wprowadza oraz aktualizuje pisemne strategie, procedury oraz podejmuje działania w zakresie systemu zarządzania ryzykiem, kontroli wewnętrznej oraz szacowania kapitału wewnętrznego, jak również dokonywania przeglądów procesu szacowania i utrzymywania kapitału wewnętrznego.

3. Inne zasady

3.1 Informacje o posiadaczach papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne w stosunku do Banku

Wszystkie wyemitowane przez Bank akcje są akcjami zwykłymi na okaziciela, akcje te nie dają żadnych specjalnych uprawnień kontrolnych w stosunku do Banku.

3.2 Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych Banku oraz wszelkich ograniczeń w zakresie wykonywania prawa głosu przypadających na akcje Banku

Poza ograniczeniami wynikającymi z Prawa bankowego - art. 25 i następne, Statut Banku nie przewiduje innych ograniczeń dla przenoszenia akcji Banku.

X. Informacje o władzach Banku i zasady zarządzania

1. Informacje o łącznej liczbie akcji Banku będących w posiadaniu członków Zarządu oraz członków Rady Nadzorczej

Według informacji posiadanych przez Bank - jednostkę dominującą, spośród członków Zarządu i członków Rady Nadzorczej, posiadanie akcji Banku zadeklarowały następujące osoby:

Imię i nazwisko	Funkcja	Liczba akcji na dzień przekazania niniejszego skonsolidowanego raportu półrocznego za I półrocze 2018 roku	Liczba akcji na dzień przekazania poprzedniego okresowego raportu kwartalnego za I kwartał 2018 roku
Andrzej Olechowski	Przewodniczący Rady Nadzorczej	2 200	2 200
Razem		2 200	2 200

Członkowie Zarządu i członkowie Rady Nadzorczej nie zadeklarowali posiadania opcji na akcje Banku.

2. Informacje o wszelkich umowach zawartych między Bankiem, a członkami Zarządu, przewidujących rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Banku przez przejęcie

Z zakresu stosunku pracy, spośród umów o pracę zawartych między Bankiem, a członkami Zarządu Banku, wyłącznie w przypadku jednego członka Zarządu jego umowa o pracę zawiera postanowienie mówiące o odszkodowaniu pieniężnym w wypadku jej rozwiązania za wypowiedzeniem.

Każdego z członków Zarządu Banku obowiązuje zawarta z Bankiem odrębna umowa o zakazie konkurencji. Zgodnie z jej zapisami, w przypadku rozwiązania stosunku pracy z Bankiem, w okresie 12 miesięcy (w przypadku jednego członka Zarządu przez 6 miesięcy) od dnia rozwiązania umowy o pracę, członek Zarządu jest obowiązany powstrzymać się od zajmowania działalnością konkurencyjną wobec Banku. Z tytułu powyższego ograniczenia Bank będzie zobowiązany do wypłaty członkowi Zarządu odszkodowania.

3. Zasady zarządzania

W I półroczu 2018, roku nie nastąpiły zmiany zasad zarządzania Bankiem, a zasady te przedstawione zostały w Nocie do Skróconego Śródrocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Banku.

XI. Oświadczenia Zarządu Banku

Prawdziwość i rzetelność prezentowanych sprawozdań

Zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządu Banku, którego członkami na dzień sporządzenia sprawozdania są: Pan Sławomir S. Sikora – Prezes Zarządu, Pani Natalia Bożek – Wiceprezes Zarządu, Pan Maciej Kropidłowski – Wiceprezes Zarządu, Pan David Mouillé – Wiceprezes Zarządu, Pani Barbara Sobala – Wiceprezes Zarządu i Pani Katarzyna Majewska – Członek Zarządu, półroczne dane finansowe oraz dane porównawcze zaprezentowane w „Skróconym śródrocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres 6 miesięcy kończący się 30 czerwca 2018 roku” oraz w „Skróconym śródrocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. za okres 6 miesięcy kończący się 30 czerwca 2018 roku” zostały sporządzone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości i odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową Banku i Grupy oraz osiągnięty przez Bank i Grupę wynik finansowy. Zawarte w półrocznym skonsolidowanym raporcie „Sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej Banku Handlowego w Warszawie S.A. w I półroczu 2018 roku” zawiera prawdziwy obraz rozwoju, osiągnięć oraz sytuacji (wraz z opisem podstawowych rodzajów ryzyka) Grupy w I półroczu 2018 roku.

Pozostałe informacje wymagane Rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 r., poz. 757), zostały uwzględnione w Skróconym Śródrocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku.

podpisy Członków Zarządu

22.08.2018 roku Data	Sławomir S. Sikora Imię i nazwisko	Prezes Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
22.08.2018 roku Data	Natalia Bożek Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
22.08.2018 roku Data	Maciej Kropidłowski Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
22.08.2018 roku Data	David Mouillé Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
22.08.2018 roku Data	Barbara Sobala Imię i nazwisko	Wiceprezes Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis
22.08.2018 roku Data	Katarzyna Majewska Imię i nazwisko	Członek Zarządu Stanowisko/funkcja Podpis